ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2019/115

od 10. srpnja 2018.

o mjerama SA.37977 (2016/C) (ex 2016/NN) koje je provela Španjolska u korist društva Sociedad Estatal de Correos y Telégrafos, S.A.

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2018) 4233)

(Vjerodostojan je samo tekst na španjolskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane stranke da dostave svoje primjedbe u skladu s prethodno navedenim odredbama ([1]) i uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

(1) Komisija je 9. prosinca 2013. i 10. travnja 2014. zaprimila dvije anonimne pritužbe protiv Španjolske u vezi s navodnom dodjelom nezakonite i nespojive potpore društvu Sociedad Estatal Correos y Telégrafos, S.A. (dalje u tekstu „Correos"). U obje pritužbe navodi se sljedeće u pogledu društva Correos: i. navodna prekomjerna naknada odobrena društvu Correos za izvršavanje obveze pružanja univerzalne usluge od 1998., ii. navodna nespojiva oslobođenja od plaćanja poreza odobrena društvu Correos i iii. navodni neplaćeni doprinosi za socijalno osiguranje za državne službenike zaposlene u društvu Correos.

(2) Komisija je 14. veljače 2014., 26. veljače 2014. i 15. srpnja 2014. španjolskim nadležnim tijelima proslijedila nepovjerljive verzije dviju pritužbi.

(3) Španjolska nadležna tijela odgovorila su na te pritužbe 11. travnja 2014. i 18. rujna 2014.

(4) Komisija je 10. srpnja 2014., 22. listopada 2014. i 4. prosinca 2015. zatražila dodatne informacije od španjolskih nadležnih tijela.

(5) Španjolska nadležna tijela odgovorila su na te zahtjeve 7. kolovoza 2014., 19. prosinca 2014., 19. siječnja 2015. i 21. prosinca 2015.

(6) Dopisom od 11. veljače 2016., Komisija je obavijestila Španjolsku da je u pogledu nekoliko mjera odobrenih društvu Correos odlučila pokrenuti postupak iz članka 108. stavka 2. Ugovora. Odluka Komisije o pokretanju postupka (dalje u tekstu „odluka o pokretanju postupka iz 2016.") objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ([2]).

(7) Komisija je u dopisu od 21. travnja 2016. zaprimila prve primjedbe Španjolske na odluku o pokretanju postupka.

(8) U dopisu od 11. svibnja 2016. Komisija je zaprimila primjedbe društva Correos na odluku o pokretanju postupka.

(9) Komisija je zaprimila primjedbe treće osobe u dopisu od 12. svibnja 2016.

([1]) SL C 129, 12.4.2016., str. 10.
([2]) Vidjeti bilješku 1.

(10) Komisija je zaprimljene primjedbe proslijedila Španjolskoj 8. lipnja 2016.

(11) Španjolska je u dopisu od 6. srpnja 2016. dostavila svoje primjedbe na primjedbe trećih osoba.

(12) Komisija je tijekom postupka zaprimila dodatne primjedbe Španjolske 24. listopada 2017. i 23. svibnja 2018.

(13) Komisija je u dopisu od 20. ožujka 2018. zaprimila dodatna opažanja bivšeg konkurenta društva Correos, društva Unipost.

2. **DETALJNI OPIS POTPORE**

2.1. *ŠPANJOLSKO TRŽIŠTE POŠTANSKIH USLUGA*

(14) Prije nego što je Španjolska 1986. pristupila Europskoj ekonomskoj zajednici (EEZ) poštanskim uslugama u Španjolskoj upravljala je Glavna uprava. U Dekretu 1113/1960 od 9. svibnja 1960. o Zakonu o pošti, koji je proveden Uredbom o poštanskim uslugama donesenom Dekretom br. 1653/1964 od 14. svibnja 1964., definirane su poštanske usluge i njihovo pružanje povjereno je Glavnoj upravi „Correos y Telégrafos”. Donošenje Zakona o pošti i njegove provedene uredbe označilo je početak liberalizacije španjolskog tržišta poštanskih usluga. Budući da je monopol društva „Correos y Telégrafos” bio ograničen na međugradska i međunarodna pisma i razglednice, usluge dostavljanja gradske pošte i paketa bile su potpuno liberalizirane. Prvi veliki privatni operatori ušli su na španjolsko tržište 1970-ih.

(15) Nakon pristupanja Španjolske EEZ-u poštanske usluge postupno su liberalizirane u razdoblju od 1998. do 2010. na temelju poštanskih direktiva Europske unije. Drugim riječima, Direktiva 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) prenesena je u nacionalno pravo 1998. Zakonom 24/1998 od 13. srpnja 1998. o univerzalnoj poštanskoj usluzi i liberalizaciji poštanskih usluga (Zakon o pošti iz 1998.), kojim je društvu Correos prvi puta povjerena obveza pružanja univerzalne usluge ([4]) („USO”). Zakonom je predviđen skraćeni popis usluga obuhvaćenih obvezom pružanja univerzalne usluge ([5]) koje su bile rezervirane za društvo Correos kao pružatelja univerzalnih usluga („rezervirano područje”), a sve druge poštanske usluge bile su liberalizirane („nerezervirano područje”).

(16) Liberalizacija poštanskih usluga u Španjolskoj nastavila se prenošenjem u španjolsko pravo Direktive 2002/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) s pomoću Zakona 53/2002 od 30. prosinca 2002. o poreznim, upravnim i socijalnim mjerama, kojim je izmijenjen prethodno navedeni Zakon o pošti iz 1998. i dodatno smanjeno područje primjene rezerviranog područja.

(17) Poštanski sektor potpuno je liberaliziran 2010. Zakonom 43/2010 od 30. prosinca 2010. o univerzalnoj poštanskoj usluzi, pravima korisnika i poštanskom tržištu (Zakon o pošti iz 2010.) kojim je u španjolsko pravo prenesena Direktiva 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([7]). Zakonom o pošti iz 2010. ponovno je definirano područje primjene obveze pružanja univerzalne usluge (npr. usluga platnog naloga isključena je iz obveze pružanja univerzalne usluge) i ukinuto je rezervirano područje.

2.2. *KORISNIK*

2.2.1. CORREOS

(18) Correos je trgovačko društvo u potpunom vlasništvu države koje je matično društvo grupe Grupo Correos i čiji je jedini dioničar Sociedad Estatal („SEPI”). SEPI je holding društvo za udjele države u poduzetnicima.

([3]) Direktiva 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici i poboljšanje kvalitete usluga (SL L 15, 21.1.1998., str. 14.).

([4]) U Dodatnim odredbama i članku 15. stavku 2. Zakona o pošti iz 1998. navedene su sljedeće usluge koje su uključene u područje primjene univerzalnih poštanskih usluga: 1. usluge platnih naloga; 2. redovito pružanje nacionalnih i međunarodnih poštanskih usluga za poštanske pošiljke koje sadržavaju adresu koju je pošiljatelj naznačio na samoj pošiljci ili na pakiranju. To mogu biti: (a) pisma i razglednice s pisanim tekstom, do 2 kg; (b) paketi, s novčanom vrijednošću ili bez nje, do 10 kg.

([5]) U članku 18. Zakona o pošti iz 1998. rezervirano područje definirano je na sljedeći način: usluge platnih naloga; prikupljanje, razvrstavanje, prijevoz i dostava međugradskih pošiljaka, preporučenih ili ne, i pisama i razglednica, do 100 grama (od 1. siječnja 2006. ograničenje težine iznosilo je 50 grama); prekogranične poštanske usluge (slanje u drugu državu ili zaprimanje iz druge države), uključujući poslana i zaprimljena pisma i razglednice, s prethodno navedenim ograničenjima u pogledu cijene, težine i datuma; zaprimanje zahtjeva, pisama i dopisa koje građani upućuju tijelima javne uprave.

([6]) Direktiva 2002/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. lipnja 2002. o izmjeni Direktive 97/67/EZ u vezi s daljnjim otvaranjem tržišta poštanskih usluga u Zajednici (SL L 176, 5.7.2002., str. 21).

([7]) Direktiva 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o izmjeni Direktive 97/67/EZ u pogledu potpunog postizanja unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici (SL L 52, 27.2.2008., str. 3.).

(19) Društvo Correos pruža poštanske usluge, uključujući univerzalne usluge, kurirske usluge i ostale usluge (npr. usluge povezane s poštanskim uslugama i povezanim aktivnostima, uključujući transakcije prijenosa novca, filatelije itd.). Correos je 2016. ostvario promet od približno 1 761 milijun EUR, poslao je 2 774 milijuna poštanskih pošiljaka (uključujući pakete) i zapošljavao je 49 785 radnika.

(20) Društvo Correos najveći je pružatelj poštanskih usluga u Španjolskoj koji je 2016. imao 8 787 poštanskih točaka za kontakt. Ono se nalazi na čelu poštanskog sektora u Španjolskoj i ima najveći tržišni udio na španjolskom tržištu poštanskih usluga, osim u uslugama dostave paketa. Društvo Unipost S.A. bilo je glavni konkurent društva Correos na španjolskom tržištu poštanskih usluga do 2017. Međutim, to se društvo našlo u financijskim teškoćama i 19. veljače 2018. je započeo postupak njegove likvidacije. Drugi europski pružatelji poštanskih usluga (tj. Deutsche Post, TNT, La Poste, UPS, CTT Correios Portugal i Royal Mail) imaju znatne udjele na tržištu usluga dostave paketa.

2.2.2. PRAVNI OKVIR KOJI SE PRIMJENJUJE NA CORREOS

(21) U Španjolskoj je država izravno upravljala poštanskim uslugama od 1716. Društvo Correos bilo je dio javne uprave kao sastavni dio različitih ministarstava, kao što su Ministarstvo unutarnjih poslova i, nakon toga, Ministarstvo prometa i komunikacija.

(22) Zakonom o državnom proračunu 31/1990 od 27. prosinca 1990. osnovano je neovisno tijelo „Correos y Telégrafos". Neovisno tijelo „Correos y Telégrafos" osnovano je 1992. kao dio Ministarstva prometa, turizma i komunikacija.

(23) Društvo „Correos y Telégrafos" postalo je javna pravna osoba pripojena Ministarstvu razvoja u skladu sa Zakonom 6/1997 od 14. travnja 1997. o organizaciji i funkcioniranju državne uprave.

(24) Zakonom 14/2000 od 29. prosinca 2000. o fiskalnim, upravnim i socijalnim mjerama donesen je pravni okvir za društvo „Sociedad Estatal Correos y Telégrafos, S.A.", koje je osnovano u lipnju 2001. Sva trgovačka društva koja pripadaju grupi Correos (tj. Correos i njegova društva kćeri Correos Express, Nexea i Correos Telecom) uključena su u holding SEPI, koji je postao njihov jedini dioničar.

2.3. *OPIS JAVNIH MJERA U KORIST DRUŠTVA CORREOS*

2.3.1. NAKNADE ZA OBVEZU PRUŽANJA UNIVERZALNE USLUGE ODOBRENE DRUŠTVU CORREOS

(25) Društvu Correos je 1998. Zakonom o pošti iz 1998. povjerena obveza pružanja univerzalne usluge. Kao naknadu za obvezu pružanja univerzalne usluge društvo Correos primalo je državna sredstva od 1998. do 2010. Nakon toga je Zakonom o pošti iz 2010. društvu Correos ponovno povjerena obveza pružanja univerzalne usluge na razdoblje 15 godina, počevši od 1. siječnja 2011.

2.3.1.1. ***Naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998.***

(26) Zakon o pošti iz 1998. dopunjen je od 11. ožujka 2000. dokumentom „Plan de Prestación" („Plan de Prestación iz 2000.") kojim je utvrđen mehanizam naknada za procjenu neto troška društva Correos koji nastaje u vezi s izvršenjem njegove obveze pružatelja univerzalne usluge („USP") te kriteriji kvalitete povezani s obvezom pružanja univerzalne usluge.

(27) Od 2000. do 2010. naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge društvu Correos dodijeljena je na temelju metodologije koju su razvila španjolska nadležna tijela („španjolska metodologija") koja je detaljno opisana u dokumentu Plan de Prestación iz 2000. Nadalje, u Planu de Prestación iz 2000. utvrđeno je da bi društvo Correos trebalo provoditi analitičko računovodstvo kojim se razdvajaju računi kako je predviđeno u članku 29. Zakona o pošti iz 1998.

(28) Španjolska metodologija za procjenu neto troška nepravednog opterećenja obveze pružanja univerzalne usluge sastojala se od sljedećih koraka:

(a) PRVI KORAK: utvrđuju se jedinični prihodi i troškovi svakog proizvoda/usluge i svakog troškovnog centra prema informacijama troškovnog računovodstva društva Correos. Za svaki proizvod/uslugu ti troškovni centri u kojima su jedinični troškovi veći od jediničnih prihoda ostvaruju gubitke. Ostali troškovni centri u kojima su jedinični prihodi veći od jediničnih troškova ostvaruju dobit.

(b) DRUGI KORAK: za svaku rezerviranu uslugu procjenjuje se koji troškovni centri ostvaruju gubitke/dobit pri pružanju te usluge i izračunava ukupni gubitak/dobit ostvaren pružanjem te usluge (gubitak/dobit ostvaren pružanjem rezervirane usluge). Neto trošak rezerviranih usluga izračunava se kao razlika između zbroja gubitka od rezervirane usluge i zbroja dobiti od rezervirane usluge.

(c) TREĆI KORAK: za svaku nerezerviranu uslugu procjenjuje se koji troškovni centri ostvaruju gubitke pri pružanju te usluge te se izračunava ukupni gubitak tih centara ostvaren pružanjem te usluge (gubitak ostvaren pružanjem nerezervirane usluge). Neto trošak nerezervirane usluge izračunava se kao zbroj gubitaka ostvarenih pružanjem nerezervirane usluge.

(d) ČETVRTI KORAK: naknadom za obvezu pružanja univerzalne usluge obuhvaćen je neto trošak pružanja rezerviranih i nerezerviranih usluga izračunan u skladu s drugim i trećim korakom.

(29) U tablici 1. prikazane su naknade odobrene društvu Correos za obvezu pružanja univerzalne usluge u razdoblju 2004.–2010. koje su izračunane uporabom španjolske metodologije:

Tablica 1.

Naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos

(u milijunima EUR)

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Neto trošak rezervirane usluge	46,171	40,435	39,558	80,823	101,783	176,559	152,521
Neto trošak nerezerviranih usluga	44,859	47,294	55,199	39,441	40,863	45,919	43,812
Naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge	91,030	87,729	94,757	120,264	142,646	222,478	196,333

2.3.1.2. ***Naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u skladu sa Zakonom o pošti iz 2010.***

(30) Zakon o pošti iz 1998. zamijenjen je Zakonom o pošti iz 2010., koji je stupio na snagu 1. siječnja 2011. Zakonom o pošti iz 2010. društvu Correos povjerena je obveza pružanja univerzalne usluge u razdoblju od 15 godina počevši od stupanja Zakona na snagu (tj. do 1. siječnja 2026.).

(31) Člancima 27. i 28. Zakona o pošti iz 2010. predviđeno je da pružatelj obveze pružanja univerzalne usluge može dobiti naknadu u iznosu do neto troška nastalog izvršavanjem njegove obveze. Neto trošak trebao bi se izračunati u skladu s metodom neto iznosa izbjegnutih troškova (dalje u tekstu „metodologija NAC") kao razlika između neto troška pružatelja univerzalne usluge koji djeluje s obvezom pružanja univerzalne usluge i neto troška pružatelja univerzalne usluge koji djeluje bez obveze pružanja univerzalne usluge. Pri izračunu uzet će se u obzir svi ostali relevantni elementi, uključujući sve nematerijalne i tržišne koristi koje ostvaruje pružatelj poštanskih usluga kojem je određeno pružanje univerzalne usluge, pravo na razumnu dobit i poticaje za troškovnu učinkovitost uzimajući u obzir Prilog 1. Direktivi 2008/6/EZ.

(32) Kako je predviđeno u članku 22. stavku 3. i članku 27. stavku 2. točki (b) Zakona o pošti iz 2010., metodologiju NAC opisanu u uvodnoj izjavi 31. trebalo bi razviti u novom dokumentu „*Plan de Prestación*". Međutim, takav novi *Plan de Prestación* do danas još nije donesen. Stoga od 2011. ne postoji metodologija za procjenu neto troška obveze pružanja univerzalne usluge.

(33) Španjolska nadležna tijela tvrde da u skladu s time društvo Correos nije od 2011. službeno zaprimilo nikakvu naknadu za obvezu pružanja univerzalne usluge iako je dobivalo privremene predujmove za razdoblje od 2011. do 2017. Stvarni neto trošak za te godine treba izračunati nakon donošenja dokumenta *Plan de Prestación i* definiranja metodologije NAC. Komisija će u drugoj odluci procijeniti naknadu za obvezu pružanja univerzalne usluge u skladu sa Zakonom o pošti iz 2010.

2.3.2. OSLOBOĐENJA OD PLAĆANJA POREZA ODOBRENA DRUŠTVU CORREOS

(34) U skladu s člankom 19. stavkom 1. točkom (b) Zakona o pošti iz 1998., pružatelju univerzalne usluge osiguralo bi se „oslobođenje od plaćanja svih poreza na njegove usluge u rezerviranom području, osim poreza na dobit". To oslobođenje od plaćanja poreza zadržano je u članku 22. stavku 2. Zakona o pošti iz 2010. i prošireno je na cijelu obvezu pružanja univerzalne usluge.

(35) Prema španjolskim nadležnim tijelima, jedini porez, osim PDV-a, koji bi možda mogao biti obuhvaćen područjem primjene tog oslobođenja bio bi porez na gospodarske djelatnosti (*Impuesto de Actividades Económicas*, dalje u tekstu „IAE") jer je to porez koji se obračunava na obavljanje gospodarske djelatnosti i povezan je s obvezom pružanja univerzalne usluge. Drugi porezi kao što su porez na prijenos imovine, porez na izgradnju, porez na povećanje vrijednosti gradskog zemljišta i porez na motorna vozila nisu obuhvaćeni područjem primjene oslobođenja jer nisu povezani s gospodarskom djelatnošću izvršavanja obveze pružanja univerzalne usluge.

(36) Španjolska nadležna tijela objasnila su da je društvo Correos bilo djelomično oslobođeno obveze plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti jer plaća samo 50 % uobičajenog iznosa poreza.

(37) Kada je riječ o porezu na nekretnine (*Impuesto sobre Bienes Inmuebles*, dalje u tekstu „IBI"), španjolska nadležna tijela objasnila su da je to porez koji se ne naplaćuje na obvezu pružanja univerzalne usluge ili na pružanje drugih poštanskih usluga već na vrijednost nekretnina. Stoga ne bi bio obuhvaćen dvama zakonima o pošti. Međutim, od 2008. do 2013. društvo Correos podnijelo je nekoliko pritužbi utemeljenih na svojem tumačenju članka 19. stavka 1. točke (b) Zakona o pošti iz 1998. i članka 22. stavka 2. Zakona o pošti iz 2010., u kojima je navelo da bi trebalo biti oslobođeno plaćanja poreza na nekretnine za niz ureda u različitim općinama. Na temelju zahtjeva društva Correos da bude oslobođeno plaćanja poreza na nekretnine nekoliko lokalnih uprava i sudova odlučilo je u korist društva Correos i odobrilo mu povrat prethodno plaćenog poreza.

2.3.2.1. ***Oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine (IBI)***

(38) Porez na nekretnine lokalni je porez u španjolskom poreznom sustavu koji je uređen Kraljevskim zakonodavnim dekretom 2/2004 od 5. ožujka 2004. U skladu s člankom 60. tog Kraljevskog zakonodavnog dekreta, taj porez je „objektivni izravni porez koji se obračunava na vrijednost imovine u skladu s uvjetima propisanima u ovom Kraljevskom zakonodavnom dekretu." Oporezivi događaj poreza na nekretnine jest pravo na bilo koje od prava propisanih u članku 61. Kraljevskog zakonodavnog dekreta 2/2004 nad poljoprivrednom i gradskom imovinom i nad imovinom s posebnim obilježjima. Porez na nekretnine ne obračunava se na djelatnost već na vrijednost imovine.

(39) Od 2008. do 2013. društvo Correos je, na temelju svojeg tumačenja članka 19. stavka 1. točke (b) Zakona o pošti iz 1998. i članka 22. stavka 2. Zakona o pošti iz 2010., podnijelo nekoliko pritužbi u kojima je navelo da bi u skladu sa zakonima o pošti trebalo biti oslobođeno plaćanja poreza na nekretnine za niz ureda u različitim općinama. Na temelju zahtjeva društva Correos za oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine, nekoliko uprava i lokalnih sudova odlučilo je u korist društva Correos. Španjolska nadležna tijela tvrde da su društvu Correos odobreni povrati poreza u iznosu od 752 840,50 EUR.

(40) Na temelju kasacijske žalbe lokalnih tijela pokrajine Huesca španjolski vrhovni sud odbacio je 2013. tumačenja zakona o pošti iz 1998. i 2010. kojima je omogućeno oslobođenje pružatelja univerzalne usluge od plaćanja poreza na nekretnine. Vrhovni sud smatrao je u svojoj presudi da bi članak 22. stavak 2. Zakona o pošti iz 2010. trebalo tumačiti restriktivno. Vrhovni sud smatrao je da se oslobođenja od poreza predviđena u tom članku mogu primjenjivati samo na poreze koji se obračunavaju na djelatnosti koje su izravno povezane s obvezom pružanja univerzalne usluge i stoga se ne mogu primjenjivati na porez na nekretnine koji je izravni porez koji se obračunava na vrijednost imovine.

(41) Nikada nije ostvaren povrat iznosa oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine odobrenog društvu Correos od 2008. do 2013. Zaista, u španjolskom nacionalnom pravnom sustavu kasacijska žalba protiv zakona („recurso de casación en interés de ley") izvanredna je i sporedna i isključiva joj je svrha ujednačiti pravnu doktrinu i stoga ne može utjecati na predmet žalbe (tj. u ovom predmetu, nema ovlasti poništavanja presuda i odluka o oslobođenju od plaćanja poreza).

2.3.2.2. ***Oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti (IAE)***

(42) Porez na gospodarske djelatnosti propisan je u Zakonu 39/1988 od 28. prosinca 1988. koji je zamijenjen Kraljevskim zakonodavnim dekretom 2/2004 od 5. ožujka 2004. U skladu s člankom 78. tog Kraljevskog zakonodavnog dekreta poduzetnici koji obavljaju gospodarske, poslovne, profesionalne ili umjetničke djelatnosti trebali bi plaćati porez.

(43) U skladu s člankom 78. Kraljevskog zakonodavnog dekreta 2/2004 porez na gospodarske djelatnosti je „objektivni izravni porez čiji je oporezivi događaj obavljanje, na državnom području, gospodarskih, poslovnih, profesionalnih ili umjetničkih djelatnosti, neovisno o tome obavljaju li se one na određenom mjestu i neovisno o tome je li naveden u poreznim stopama”.

(44) Porezne stope za porez na gospodarske djelatnosti propisane su u Kraljevskom zakonodavnom dekretu 1175/1990 od 28. rujna. U njemu je poštanska djelatnost razvrstana u skupinu 847 „Poštanske i telekomunikacijske usluge” od 1999. na dalje. Ta skupina uključuje pružanje poštanskih usluga koje se sastoje od preuzimanja, prihvaćanja, razvrstavanja, obrade, prijevoza, distribucije i dostave poštanskih pošiljaka u svim oblicima. Međutim, u bilješci br. 3 uz poreznu skupinu 847 navedeno je da javna pravna osoba Correos ima pravo platiti samo 50 % poreznog iznosa propisanog za tu skupinu. Španjolska nadležna tijela tvrde da to znači da je društvu Correos odobreno izuzeće od 8 113,66 godišnje od 2004. Španjolska nadležna tijela potvrdila su da društvo Correos i dalje uživa djelomično oslobođenje od plaćanja poreza utvrđeno u bilješci 3. uz poreznu skupinu 847.

2.3.3. TRI POVEĆANJA KAPITALA ODOBRENA 2004., 2005. I 2006.

(45) Tijekom razdoblja obuhvaćenog analizom društvo Correos ostvarilo je tri povećanja kapitala u ukupnom iznosu od 48 081 000 EUR:

(a) povećanje kapitala u iznosu od 16 027 000 EUR odobreno 13. prosinca 2004.;

(b) povećanje kapitala u iznosu od 16 027 000 EUR odobreno 25. studenoga 2005.;

(c) povećanje kapitala u iznosu od 16 027 000 EUR odobreno 24. studenoga 2006.

(46) Španjolska nadležna tijela tvrde da su ta povećanja kapitala bila dio strateškog poslovnog plana društva Correos za razdoblje od 2004. do 2006. kako bi se nadoknadilo slabljenje tržišta poštanskih usluga. Osnovne strateške linije takvog poslovnog plana bile su sljedeće:

(a) osigurati buduću održivost poštanske djelatnosti na temelju učinkovitosti;

(b) pojačati srednjoročni rast poduzeća promicanjem pružanja financijskih usluga i paketa na koje će se društvo Correos usredotočiti kao na glavne ciljeve rasta;

(c) proširiti portfelj budućih mogućnosti za rast razvojem upravljanja bazama podataka, „pisarnice” i e-poslovanja;

(d) modernizirati kapacitete društva Correos i prilagoditi poslovni model trenutačnom stanju na tržištu te promicati diversifikaciju.

2.3.4. NAKNADA ODOBRENA DRUŠTVU CORREOS ZA DOSTAVU IZBORNOG MATERIJALA

(47) Općim zakonom 5/1985 od 19. lipnja 1985. o općem izbornom sustavu („LOREG”) i njegovim provedbenim zakonodavstvom uređuje se izborni postupak u Španjolskoj i priznaje pravo glasovanja osobno ili poštom.

(48) U članku 22. Zakona o pošti iz 1998. i članku 22. stavku 5. Zakona o pošti iz 2010. predviđeno je da država može imenovanim pružateljima univerzalne usluge odrediti određene obveze u okviru izbornog postupka. U istom članku 22. stavku 5. Zakona o pošti iz 2010. predviđeno je da se „za određivanje dodatnih obveza pružanja javne usluge plaća naknada”.

(49) U skladu s prvom dodatnom odredbom Zakona o pošti iz 2010., društvo Correos je imenovani pružatelj univerzalne usluge i povjerava mu se obveza pružanja nekoliko usluga u kontekstu različitih španjolskih izbora (tj. općih, regionalnih, europskih i općinskih izbora).

(50) Obveza pružanja javne usluge društva Correos povezana s organizacijom izbornog postupka u Španjolskoj obuhvaća sljedeće:

(a) postupanje s poštanskim glasačkim listićima (uključujući pružanje, prihvaćanje, slanje i dostavu preporučenom i hitnom poštom) u kontekstu:

(1) glasovanja poštom za glasače s boravištem u Španjolskoj;

(2) glasovanja poštom za odsutne glasače s boravištem u Španjolskoj;

(3) glasovanja poštom za glasače koji privremeno borave u inozemstvu;

(4) glasovanja poštom za pomorce;

(5) glasovanja za pomorce oružanih snaga ili u iznimnim slučajevima povezane s nacionalnom obranom i

(6) glasovanja poštom za zatvorenike.

(b) postupanje s poštanskim izbornim materijalom koji šalju politički kandidati: prihvaćanje i naknadna dostava izbornih promidžbenih materijala koje izdaju politički kandidati po simboličnoj cijeni po poslanoj pošiljci (0,006 EUR);

(c) postupanje s drugim poštanskim pošiljkama koje šalje Državno izborno povjerenstvo (kao što su obrasci za prijavu glasača, izborni popisi za lokalna vijeća i slično);

(d) prikupljanje izborne dokumentacije od biračkoga odbora nakon završetka brojanja. To uključuje prikupljanje, čuvanje i naknadu dostavu nadležnom izbornom povjerenstvu omotnice koja sadržava izvješće i povezanu dokumentaciju svakog biračkog odbora.

(51) Španjolska nadležna tijela objasnila su da s obzirom na vremenska ograničenja u izbornom postupku, društvo Correos mora davati prednost djelatnostima iz uvodne izjave 50. u odnosu na ostale poštanske djelatnosti. Velik broj pošiljki koje treba dostaviti, njihova visoka koncentracija u samo nekoliko dana i zahtjev da se većina dokumenata dostavlja osobno (u slučaju preporučene pošte kao što su glasački listići) zahtijevaju znatne dodatne napore. Zbog toga društvo Correos mora privremeno povećati broj osoblja i drugih resursa (npr. prijevoz, sigurnost itd.).

(52) Društvo Correos je od 2004. primalo naknade (vidjeti tablicu 2.) za svoje različite obveze u pogledu organizacije izbora.

Tablica 2.

Iznosi naknada odobrenih društvu Correos za organizaciju izbora

(EUR)

Godina	Razina izbora	Naknada za dostavu izbornog materijala
2004.	nacionalni	27 182 926
2005.	regionalni	3 670 281
2006.	regionalni	4 528 376
2007.	nacionalni/regionalni	19 536 604
2008.	nacionalni/regionalni	19 609 632
2009.	nacionalni/regionalni	14 603 021
2010.	regionalni	4 620 588
2011.	nacionalni/regionalni	40 092 858
2012.	regionalni	14 268 978
	UKUPNO	**148 113 264**

3. RAZLOZI ZA POKRETANJE SLUŽBENOG ISTRAŽNOG POSTUPKA

(53) Komisija je odlučila pokrenuti službeni istražni postupak zbog ozbiljnih sumnji u spojivost nekoliko mjera odobrenih društvu Correos od 2004.:

(a) naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrenih u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998.;

(b) oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine i djelomičnog oslobođenja plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti;

(c) tri povećanja kapitala odobrenih 2004., 2005. i 2006.

(d) i naknade odobrene društvu Correos za dostavu izbornog materijala.

(54) Komisija je posebno izrazila sumnje u sljedeće:

(a) iznos naknade koji je društvo Correos zaprimilo za izvršavanje obveze pružanja univerzalne usluge od 2004. do 2010. koju je *prima facie* smatrala državnom potporom i mogućnost da je operator zaprimio prekomjernu naknadu;

(b) spojivost ili obilježje postojeće potpore oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine i djelomičnog oslobođenja plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti za koje je *prima facie* smatrala da čine državnu potporu;

(c) usklađenost ulaganja dodatnog kapitala odobrenih 2004., 2005. i 2006. s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu;

(d) spojivost ili obilježje postojeće potpore naknade odobrene društvu Correos za dostavu izbornog materijala koju je *prima facie* smatrala državnom potporom.

4. **PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA**

(55) Komisija je zaprimila primjedbe dviju zainteresiranih strana, odnosno navodnog korisnika mjera potpore društva Correos i druge treće osobe (dalje u tekstu „anonimna treća osoba") koja je zatražila da se ne otkrije njezin identitet.

4.1. *PRIMJEDBE DRUŠTVA CORREOS*

4.1.1. NAKNADA ZA OBVEZU PRUŽANJA UNIVERZALNE USLUGE NE ČINI NESPOJIVU DRŽAVNU POTPORU

(56) Društvo Correos tvrdi da naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge koja je društvu odobrena za razdoblje od 2004. do 2010. ne čini državnu potporu. Društvo Correos posebno smatra da naknada ne čini prednost jer ispunjava četiri kriterija propisana u predmetu C-280/00 („kriteriji Altmark") ([8]). Društvo Correos osporava zaključak iz odluke o pokretanju postupka da naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge nije u skladu s trećim i četvrtim kriterijem Altmark.

(57) Kada je riječ o trećem kriteriju Altmark, društvo Correos tvrdi da je njime propisano da naknada za pružanje javne usluge ne bi trebala prekoračivati neto trošak, koji se izračunava kao razlika između troškova i prihoda uvećana za razumnu dobit. Društvo Correos smatra da je treći kriterij Altmark neodvojivo povezan s analizom spojivosti usluga od općeg gospodarskog interesa u skladu s Komunikacijom Komisije („Okvir za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.") ([9]). Društvo Correos posebno tvrdi da je naknada koju je primilo za obvezu pružanja univerzalne usluge u skladu s metodologijom neto iznosa izbjegnutih troškova (dalje u tekstu „NAC") iz stavka 27. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. i da bi se stoga trebalo smatrati da je u skladu s trećim kriterijem Altmark.

(58) Društvo Correos objašnjava da se španjolska metodologija koja se upotrebljava za utvrđivanje naknade društvu Correos temelji na izvješću koje je komisija naručila od konzultantske tvrtke National Economic Research Associates (izvješće NERA-e) ([10]). Prema društvu Correos metodologija za utvrđivanje naknade sadržana u izvješću NERA-e valjana je provedba metodologije NAC.

(59) Nadalje, društvo Correos smatra da je ispunjenje trećeg kriterija Altmark obuhvaćeno načelom legitimnih očekivanja. Društvo Correos smatra da je Komisija stvorila legitimna očekivanja objavom izvješća NERA-e u kojem je metodologija NAC priznata kao valjana metoda za izračun naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge.

(60) Društvo Correos smatra da za usklađenost s trećim kriterijem Altmark nije relevantno to što metodologija NAC nije bila uspostavljena do stupanja na snagu Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.

(61) Društvo Correos također smatra da su naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu s četvrtim kriterijem Altmark. Bez postupka javne nabave, iznos zaprimljene naknade bio bi prikladan na temelju analize troškova koji bi nastali tipičnom poduzetniku u istom sektoru kojim se dobro upravlja, uzimajući u obzir primitke i razumnu dobit ostvarenu izvršavanjem obveze javne usluge.

([8]) Predmet C-280/00 *Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* EU:C:2003:415.
([9]) Komunikacija Komisije: Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za javne usluge (SL C 8, 11.1.2012., str. 15.).
([10]) Konačno izvješće o utvrđivanju troška i financiranju obveze pružanja univerzalne usluge u poštanskom sektoru u Europskoj uniji, studeni 1998., National Economic Research Associates (NERA). http://ec.europa.eu/internal_market/post/doc/studies/1998-nera_en.pdf

(62) Društvo Correos tvrdi da studija Frontier Economicsa koju je dostavila Španjolska pokazuje da su troškovi nastali društvu Correos niži od troškova tipičnog poduzetnika u poštanskom sektoru. Društvo Correos osporava sumnje Komisije u pogledu zaključaka iz izvješća Frontier Economicsa:

(a) Prvo, Komisija u svojim odlukama o državnoj potpori nije zaključila da pružatelji s obvezom pružanja univerzalne usluge u Grčkoj i Italiji nisu troškovno neučinkoviti i stoga se uključivanje tih poštanskih operatora u uzorak trgovačkih društava koje je Frontier Economics razmatrao za dokazivanje troškovne učinkovitosti društva Correos ne može smatrati problematičnim.

(b) Drugo, činjenica da je studija Frontier Economicsa izrađena naknadno ne bi bila značajna u svjetlu relevantne sudske prakse i prakse Komisije, koja bi u prošlosti prihvatila uzeti u obzir studije izrađene nakon donošenja mjere.

(c) Naposljetku, argument Komisije da se metodologijom za izračun troškova koju upotrebljava Španjolska ne uzima u obzir učinkovitost mogao bi se pobiti činjenicom da se metoda za izračun neto troška obveze pružanja univerzalne usluge temelji na izvješću NERA-e koje je objavila Komisija. Stoga bi se nužno trebalo smatrati da je metoda u skladu s pravom EU-a.

(63) Društvo Correos tvrdi i da bi mjeru, ako Komisija zaključi da čini državnu potporu, trebalo smatrati spojivom s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora.

(64) Ono ponavlja da je metodologija za izračun naknade koju su upotrijebila španjolska nadležna tijela i koja je sadržana u izvješću NERA-e valjana primjena metodologije NAC i da bi ju Komisija trebala prihvatiti. Nadalje, društvo Correos smatra da nije dobilo prekomjernu naknadu za obvezu pružanja univerzalne usluge u razdoblju od 2004. do 2010. jer je naknada izračunana na temelju metodologije NAC bez uključivanja razumne dobiti.

(65) Ako Komisija zaključi da bi mjera mogla uključivati nespojivu državnu potporu, društvo Correos ustraje da bi Komisija dividende plaćene državi u razdoblju od 2004. do 2010. trebala uzeti u obzir kao smanjenje naknade odobrene društvu Correos.

4.1.2. OSLOBOĐENJA OD PLAĆANJA POREZA NA NEKRETNINE (IBI) I POREZA NA GOSPODARSKE DJELATNOSTI (IAE)

(66) Kada je riječ o oslobođenju od plaćanja poreza na nekretnine, društvo Correos objašnjava da se te mjere ne bi trebale ocjenjivati u svjetlu Zakona o pošti iz 1998. ili Zakona o pošti iz 2010., već izravnim upućivanjem na zakonodavstvo kojim se uređuje na svaki pojedini porez.

(67) Nadalje, društvo Correos smatra da mjera ne čini državnu potporu jer se ne može pripisati državi. Oslobođenje od poreza nije propisano niti u jednoj pravnoj odredbi. Nekoliko lokalnih poreznih uprava i nekoliko lokalnih sudova primijenili su oslobođenje od plaćanja poreza na 94 poslovnih prostorija društva Correos od njih 13 000. Španjolski vrhovni sud zaključio je u svojoj presudi od 7. listopada 2013. da članak 22. stavak 2. Zakona o pošti iz 2010. ne uključuje oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine.

(68) Nadalje, društvo Correos smatra da se ne može izvršiti povrat iznosa oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine jer je to *res judicata*. U skladu sa sudskom praksom sudova Unije ([11]), ako se konačnom sudskom odlukom utvrdi postojanje državne potpore, trebalo bi poštovati načelo *res judicata*. Društvo Correos smatra da se u presudi španjolskog vrhovnog suda primjenjuje pravo Unije i da se upućuje na postojanje državne potpore. Stoga bi trebalo poštovati načelo *res judicata* i u dotičnom predmetu spriječiti povrat.

(69) Nadalje, društvo Correos smatra da bi se načelo *res judicata* trebalo smatrati općim načelom prava Unije i da bi ga trebalo poštovati kada povrat nije moguć zbog postojanja konačne presude u kojoj je već utvrđeno postojanje potpore.

([11]) Vidjeti presudu Suda od 16. ožujka 2006., C-234/04, *Kapferer*, ECLI:EU:C:2006:178, točke 20. i 21. Presuda Suda od 6. listopada 2009., C40/08, *Asturcom Telecomunicaciones*, ECLI:EU:C: 2009:615; Presuda Suda od 11. studenoga 2015., C-505/14, *Klausner Holz Niedersachsen*, ECLI:EU:C:2015:742, točke 36. i 45.

(70) Kada je riječ o oslobođenju od plaćanja poreza gospodarske djelatnosti, društvo Correos tvrdi da djelomično oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti ne čini državnu potporu. Društvo Correos posebno smatra da djelomično oslobođenje od plaćanja poreza nije selektivno jer je opravdano logikom poreznog sustava poreza na gospodarske djelatnosti. Ono smatra da je priroda ili unutarnja logika poreza na gospodarske djelatnosti oporezivati gospodarske djelatnosti u cilju utjecaja na proizvodnju ili dostavu robe i usluga. Društvo Correos obavlja gospodarske djelatnosti koje se sastoje od proizvodnje robe i usluga, ali pruža i javne usluge kao što su obveza pružanja univerzalne usluge, koje nisu u skladu s gospodarskom svrhom potonjeg. To bi stoga bilo opravdanje za djelomično oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti.

(71) Nadalje, društvo Correos smatra da djelomično oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti čini postojeću potporu. Oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti postojalo je prije pristupanja Španjolske EEZ-u. Takozvana kvota dozvola, koja je bila modalitet poreza na djelatnosti i tržišne i industrijske koristi, donesena je Dekretom 3313/1966 od 29. prosinca 1966. Zakonom 39/1988 od 28. prosinca 1988. porez na gospodarske i tržišne i industrijske koristi u svojem modalitetu kvote dozvola zamijenjen je porezom na gospodarske djelatnosti. Društvo Correos tvrdi da od 1966. nije bilo znatnih izmjena oporezivog događaja.

4.1.3. ULAGANJE DODATNOG KAPITALA 2004., 2005. I 2006.

(72) Društvo Correos tvrdi da su ulaganja dodatnog kapitala 2004., 2005. i 2006. u skladu s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu i da mu se njima ne osigurava prednost.

(73) Ono tvrdi da analiza ulaganja ostvarenih ulaganjima dodatnog kapitala od 2004. do 2006. pokazuje da je španjolska država uložila dodatni kapital u svojoj ulozi dioničara i da bi ta ulaganja izvršio bilo koji privatni ulagač.

(74) Društvo Correos tvrdi da su ta ulaganja dodatnog kapitala u skladu s njegovom potrebom da ulaže iznad prosječne razine ulaganja trgovačkog društva. Cilj ulaganja dodatnog kapitala naveden je u izvješću o svjedočenju društva Correos pred Kongresom zastupnika („el Congreso de los Diputados") 4. listopada 2005. U izvješću se navodi da su ulaganja dodatnog kapitala povezana s novim ulaganjima u trgovačko društvo. Dodatni kapital uložen je radi provođenja postupka modernizacije u društvu Correos kojim će se povećati učinkovitost i kvaliteta usluga koje pruža to trgovačko društvo.

(75) Društvo Correos tvrdi da profitabilnost ulaganja pokazuje da bi bilo koji ulagač u tržišnom gospodarstvu izvršio slično ulaganje jer je unutarnja stopa povrata na ulaganja dodatnog kapitala bila veća od troška kapitala društva Correos.

(76) Nadalje, društvo Correos tvrdi da usklađenost s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu ne zahtijeva nužno prethodnu preciznu procjenu profitabilnosti kada se primjenjuje na situaciju dioničara pružatelja usluga od općeg gospodarskog interesa kao što je obveza pružanja univerzalne usluge. Takav dioničar nužno bi pri donošenju odluke o ulaganju morao uzeti u obzir obvezu trgovačkog društva da pruža usluge od općeg gospodarskog interesa.

(77) U takvim okolnostima bilo bi dovoljno na temelju objektivnih i provjerljivih dokaza pokazati da bi privatni ulagač postupio na isti način kada bi imao istu obvezu pružanja javne usluge.

(78) Društvo Correos tvrdi da je do tog zaključka došao Sud u predmetima Chronopost I ([12]) i Chronopost II ([13]) u kojima je prihvaćeno da je *ex-post* izračunana unutarnja stopa povrata bila prikladno sredstvo za utvrđivanje jesu li ulaganja dodatnog kapitala bila u skladu s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu.

4.1.4. NAKNADE ZA DOSTAVU IZBORNOG MATERIJALA

(79) Društvo Correos tvrdi da bi se dostava izbornog materijala političkih kandidata u kontekstu organizacije izbora trebala smatrati dijelom povlastica države.

([12]) Presuda Suda od 3. srpnja 2003., spojeni predmeti C-83/01 P, C-93/01 P i C-94/01 P, *Chronopost/UFEX i ostali*, ECLI:EU:C2003:388.
([13]) Presuda Suda od 1. srpnja 2008., spojeni predmeti C-341/-06 P, C-342/01 P i C-342/06P, *Chronopost i La Poste/UFEX i ostali*, ECLI:EU:C2008:375.

(80) Društvo Correos posebno tvrdi da je dostava izbornog materijala bitna zadaća države jer je dio općeg izbornog sustava, povezana je s ustavnom ulogom političkih stranaka te zaposlenici društva Correos, kada obavljaju tu djelatnost, obavljaju dužnosti državnih službenika.

(81) Društvo Correos tvrdi da je dostava izbornog materijala političkih kandidata zbog svojeg cilja, prirode i uređenja stoga neodvojivo povezana s izvršavanjem javnih ovlasti države. Stoga to nije gospodarska djelatnost i društvo Correos ne bi se trebalo smatrati poduzetnikom u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

(82) Čak i kada bi Komisija smatrala da je dostava izbornog materijala političkih kandidata gospodarska djelatnost, društvo Correos smatra da ne čini selektivnu prednost dodijeljenu društvu Correos. Država je tu djelatnost povjerila društvu Correos jer je ono jedini poštanski operator koji može pružati uslugu potrebnih značajki i kvalitete. Stoga se, kada je riječ o dostavi izbornog materijala političkih kandidata, društvo Correos ne nalazi u sličnom pravnom i činjeničnom položaju kao neko drugo poduzeće iz poštanskog sektora.

(83) Čak i ako bi Komisija zaključila da mjera čini državnu potporu, društvo Correos smatra da bi se ona trebala smatrati postojećom potporom. Niže cijene nude se političkim kandidatima za slanje izbornog materijala od 1977. kada su održani izbori 15. lipnja 1977. Izbori od 15. lipnja 1977. organizirani su na temelju Kraljevskog dekreta 20/1977 od 18. ožujka 1977. kojim je prvi puta utvrđena posebna cijena za dostavu izbornog materijala.

(84) Društvo Correos objašnjava da je točan iznos niže cijene (jedna pezeta što je jednako 0,006 EUR) dodano uređen ministarskim nalogom iz 1977. Društvo Correos tvrdi da ta niža cijena postoji od tada. Španjolski vrhovni sud zaključio je u svojoj presudi od 2. listopada 2006. ([14]) da niža cijena dostave izbornog materijala koji se odnosi na političke kandidate još uvijek iznosi jednu pezetu (0,006 EUR).

(85) Kraljevski dekret 20/1977 kasnije je zamijenjen Općim zakonom 5/1985 od 19. lipnja 1985. o općem izbornom sustavu („LOREG”) koji je sadržavao isti tekst o nižim cijenama za dostavu izbornog materijala koji se odnosi na političke kandidate.

(86) Ako Komisija zaključi da mjera čini državnu potporu, društvo Correos smatra da bi se trebala proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem.

(87) Prvo, predmetna mjera čini stvarnu uslugu od gospodarskog interesa. Člankom Zakona o pošti iz 1998. i člankom 22. stavkom 5. Zakona o pošti iz 2010. potvrđuje se da se pružatelju obveze pružanja univerzalne usluge mogu povjeriti obveze povezane s dostavom izbornog materijala u cilju zaštite pravilne provedbe izbornog postupka. Nadalje, u članku 22. stavku 5. iz Zakona o pošti iz 2010. potvrđuje se da bi se za tu povjerenu zadaću trebala plaćati naknada.

(88) Društvo Correos smatra da je mjera spojiva u skladu s Odlukom o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2012. ([15]) Društvo Correos objašnjava da bi Odluka o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2012. bila primjenjiva jer bi prosječna godišnja naknada dodijeljena društvu Correos iznosila manje 15 milijuna EUR.

4.2. *PRIMJEDBE ANONIMNE TREĆE OSOBE*

(89) Anonimna treća osoba slaže se s prethodnim zaključcima koje je Komisija donijela u odluci o pokretanju postupka o sljedećim mjerama:

(a) naknadi za obvezu pružanja univerzalne usluge koja je odobrena društvu Correos;

(b) oslobođenju od plaćanja poreza na nekretnine (IBI) i poreza na gospodarske djelatnosti (IAE);

([14]) Presuda španjolskog Vrhovnog suda od 2. listopada 2006., Rec. 89/2004.

([15]) Odluka Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 7, 11.1.2012., str. 3.).

(c) povećanjima kapitala odobrenima društvu Correos 2004., 2005. i 2006.;

(d) naknadi odobrenoj društvu Correos za dostavu izbornog materijala;

(90) Anonimna treća osoba također se izričito slaže da bi se tekuća istraga trebala usredotočiti na mjere navedene u uvodnoj izjavi 89.

(91) Međutim, upozorava Komisiju na nekoliko mjera koje ona ne spominje u odluci o pokretanju postupka iz 2016., a koje bi prema njezinom mišljenju trebalo ocijeniti.

(92) Anonimna treća osoba tvrdi sljedeće ([16]):

— društvo Correos navodno je primalo državnu potporu od 1998. do 2003. u iznosu od najmanje 794 milijuna EUR,

— društvo Correos besplatno je naslijedilo poštansku mrežu od 9 054 centara za korisnike što je posljedica obveze pružanja univerzalne usluge i zbog koje je društvu Correos osigurana konkurentna prednost za dostave paketa do 20 kg ([17]),

— društvo Correos imalo je nematerijalna ili isključiva prava kao što su ugovori potpisani između društva Correos i javne uprave, pravo provjere autentičnosti poštanskih pošiljaka, pravo uporabe naziva „španjolski", iznajmljivanje javne domene i carinske povlastice,

— društvo Correos imalo je koristi od naknada koje je odobrila država radi financiranja njezinih promidžbenih i komunikacijskih kampanja,

— činjenica da španjolska nadležna tijela sudjeluju u upravljačkim tijelima društva Correos podrazumijeva određene prednosti i povlastice za društvo Correos. Jedna od tih prednosti jest da društvo Correos, u skladu sa Zakonom, do sada nije moralo primjenjivati točnu metodologiju za izračun naknada. Ono je za razdoblje od 2011. do 2016. zaprimilo naknadu u iznosu od približno 1,3 milijarde EUR koja je utvrđena primjenom metodologije za izračun naknada koju je Komisija osporila u odluci o pokretanju postupka ([18]),

— društvo Correos nije obračunavalo PDV na određene poštanske usluge koje podliježu pojedinačnim sporazumima, što bi podrazumijevalo postojanje nespojive državne potpore,

— društvo Correos povećalo je kapital društva Correos Express, društva kćeri grupe Correos, kako bi pokrilo gubitke u iznosu od približno 233 milijuna EUR koji bi činili državnu potporu društvu Correos Express,

— društvo Correos primjenjuje politiku predatorskih cijena koja je posljedica mjera državne potpore koju prima.

5. **PRIMJEDBE ŠPANJOLSKE**

5.1. *PRIMJEDBA ŠPANJOLSKE NA ODLUKU O POKRETANJU POSTUPKA IZ 2016.*

5.1.1. NAKNADA ZA OBVEZU PRUŽANJA UNIVERZALNE USLUGE ODOBRENA NA TEMELJU ZAKONA O POŠTI IZ 1998.

(93) Španjolska smatra da mjera ne čini državnu potporu u skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora. Španjolska tijela tvrde da se društvu Correos mjerom ne osigurava ekonomska prednost jer su naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u skladu s kriterijima iz presude u predmetu Altmark ([19]). Španjolska nadležna tijela objašnjavaju i da predmetna mjera nije prijavljena jer su smatrali da je u skladu s kriterijima iz presude u predmetu Altmark.

([16]) Komisija napominje da se čini da neka od tih pitanja ne čine pitanja državne potpore (npr. navodne predatorske cijene), da se neka ne odnose izravno na društvo Correos (npr. navodno unakrsno subvencioniranje društva Correos express), a da za neka nisu utvrđene činjenice (npr. navodna naknada za financiranje promidžbene i komunikacijske kampanje društva Correos).

([17]) Anonimna osoba upućuje i da je povećanje područja primjene obveze pružanja univerzalne usluge u Zakonu o pošti iz 2010. na pakete do 20 kg naznaka interesa društva Correos da proširi svoje poslovanje kako bi se, zahvaljujući svojem položaju pružatelja univerzalne usluge, moglo natjecati na tržištu s ostalim trgovačkim društvima koje pružaju usluge dostave paketa na španjolskom tržištu usluga dostave paketa.

([18]) Komisija će naknadu za obvezu pružanja univerzalne usluge društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 2010. procijeniti u drugoj odluci (vidjeti uvodnu izjavu 32.).

([19]) Predmet C-280/00 *Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* ECLI:EU:C:2003:415.

(94) Španjolska nadležna tijela tvrde da je mjera u skladu s trećim uvjetom iz predmeta Altmark u skladu s kojim naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge ne smije prekoračivati neto trošak (tj. troškove umanjene za relevantne prihode uvećane za razumnu dobit) obveze pružanja javne usluge. Španjolska tvrdi da je primijenila valjanu metodologiju za izračun naknade koja bi odgovarala metodologiji neto iznosa izbjegnutih troškova, koja je propisana Direktivom 2008/6/EZ. Španjolska tijela tvrde da je metodologija koju su upotrebljavala utvrđena u izvješću NERA-e koje je Komisija naručila od konzultantske tvrtke National Economic Research Associates. Španjolska tvrdi da je metodologija za utvrđivanje naknade sadržana u izvješću NERA-e valjana provedba metodologije NAC. Komisija pogrešno pretpostavlja da se prekomjerna naknada, uključujući u kontekstu presude u predmetu Altmark, može izračunati samo uporabom metodologije troškovnog računovodstva koja dovodi do zaključka da je društvo Correos u razdoblju od 2004. do 2010. prekoračilo ono što se može smatrati nužnim za pokrivanje svih troškova ili dijela troškova nastalih izvršavanjem obveze pružanja univerzalne usluge.

(95) Španjolska nadležna tijela tvrde i da je mjera u skladu s četvrtim kriterijem Altmark. Četvrtim kriterijem Altmark zahtijeva se da, ako nije proveden postupak javne nabave, iznos zaprimljene naknade mora biti prikladan na temelju analize troškova koji bi nastali tipičnom poduzetniku u istom sektoru kojim se dobro upravlja i koji je prikladno opremljen, uzimajući u obzir primitke i razumnu dobit ostvarenu izvršavanjem obveze javne usluge. Španjolska nadležna tijela tvrde da se usporedba može vršiti samo s poduzetnicima u istom sektoru, u ovom slučaju u poštanskom sektoru. Španjolska osporava sumnje koje je Komisija izrazila u pogledu zaključaka donesenih u izvješću Frontier Economicsa koji je tvrdio da je mjera u skladu s četvrtim kriterijem Altmark. Španjolska tvrdi da Komisija niti u jednoj svojoj odluci nije dokazala da su poštanski operatori iz Grčke i Italije bili neučinkoviti. Nadalje, Španjolska smatra da za usklađenost s četvrtim kriterijem Altmark nije relevantno da je studija provedena naknadno. Komisija u prethodnim odlukama nije smatrala da bi *ex-post* studija činila prepreku za prihvaćanje četvrtog kriterija Altmark. Španjolska posebno upućuje na odluku Komisije od 21. listopada 2008. o društvu Poste Italiane ([20]). Nadalje, Španjolska tvrdi da su se u utvrđenoj sudskoj praksi prihvaćala *ex-post* izvješća. Španjolska posebno upućuje na predmet Chronopost-La Poste ([21]) u kojem je Opći sud prihvatio *ex-post* sastavljeno izvješće.

(96) Španjolska nadležna tijela smatraju da bi mjeru, ako se bude smatrala državnom potporom, trebalo proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora. Španjolska posebno smatra da je mjera u skladu s kriterijem spojivosti iz Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.

(97) Španjolska nadležna tijela osporavaju sumnje Komisije u pogledu potpunosti akta o povjeravanju navodeći obveze javne usluge i metode izračuna naknade. Španjolska nadležna tijela tvrde da se akt o povjeravanju može sastojati od jednog ili više obvezujućih pravnih akata. Država članica može odabrati posebni oblik tog akta o povjeravanju. Nadalje, on bi trebalo sadržavati posebno upućivanje na pojam „akt o povjeravanju". Španjolska nadležna tijela posebno smatraju da je mjera u skladu sa zahtjevom iz stavka 16. točke (e) Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. u skladu s kojim bi akt o povjeravanju trebao sadržavati mehanizme za izbjegavanje i povrat moguće prekomjerne naknade. To je dokazano činjenicom da je prekomjerna naknada odobrena 2005. naknadno sljedećih godina vraćena.

(98) Kada je riječ o mogućnosti uporabe neto iznosa izbjegnutih troškova kao metodologije za izračun naknade, španjolska nadležna tijela tvrde da u stavku 69. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. nije propisana obveza primjene metodologije neto iznosa izbjegnutih troškova niti je državama članicama zabranjeno upotrebljavati tu metodologiju. Nadalje, u stavku 184. Vodiča za primjenu pravila Unije o državnim potporama, javnoj nabavi i unutarnjem tržištu na usluge od općeg gospodarskog interesa, a posebno na socijalne usluge od općeg interesa ([22]) objašnjeno je da cilj neprimjenjivosti metodologije NAC propisan u stavku 69. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. nije nametnuti dodatno opterećenje državi članici u pogledu mjera koje su postojale prije uvođenja obveze uporabe metodologije NAC. Španjolska tijela stoga smatraju da je metodologija NAC, kako ju provodi Španjolska, važeća metodologija koja se zakonito može upotrebljavati za izračun naknade odobrene prije 2012.

([20]) Vidjeti Odluku Komisije 2009/554/EZ od 21. listopada 2008. u predmetu SA.20461 (C49/2006(ex NN 65/06)) – Poste Italiane (SL L 189, 21.7.2009., str. 3.).

([21]) Predmet T-613/97, Ufex i ostali protiv Komisije, ECLI:EU:T:2006:150.

([22]) Komisija ga je objavila 18. veljače 2013. (http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/new_guide_eu_rules_procurement_en.pdf).

(99) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 94., španjolska nadležna tijela smatraju da je španjolska metodologija za izračun naknade za obvezu pružanja univerzalnih usluga koja je utemeljena na izvješću NERA-e, jednaka metodologiji neto iznosa izbjegnutih troškova. Španjolska nadležna tijela smatraju da u tom pogledu nije relevantno to što španjolska metodologija ne sadržava poticaje za učinkovitost i nematerijalne koristi jer ta dva kriterija nisu postojala u trenutku kada je Španjolska provela tu metodologiju. Ti kriteriji uvedeni su kasnije Direktivom 2008/6/EZ i Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.

(100) Španjolska nadležna tijela osporavaju metodologiju i kriterije koje je Komisija primjenjivala u odluci o pokretanju postupka iz 2016. u pogledu razumne dobiti. Španjolska nadležna tijela tvrde da ne bi trebala postojati referentna vrijednost razumne dobiti koja se primjenjuje na sve poštanske operatore i da bi se ona trebala procjenjivati za svaki slučaj posebno. Referentna vrijednost razumne dobiti koju Komisija primjenjuje u Odluci Komisije o društvu bpost od 25. siječnja 2012. ([23]) ne bi se trebala smatrati referentnom za druge poštanske operatore. Prvo, predmet bpost znatno se razlikuje od stanja društva Correos jer se predmet bpost nije odnosio na obvezu pružanja univerzalne usluge već na druge usluge od općeg gospodarskog interesa. Drugo, Komisija nije dosljedno primjenjivala referentnu vrijednost razumne dobiti utvrđenu u Odluci o društvu bpost jer je u svojim drugim odlukama dopustila više referentne vrijednosti ([24]).

5.1.2. OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA POREZA NA NEKRETNINE (IBI) I POREZA NA GOSPODARSKE DJELATNOSTI (IAE)

(101) Kada je riječ o oslobođenju od plaćanja poreza na nekretnine, španjolska nadležna tijela objašnjavaju da Zakonom o pošti iz 1998. i Zakonom o pošti iz 2010. društvo Correos nije oslobođeno obveze plaćanja poreza na nekretnine. Međutim, određeni španjolski sudovi smatrali su pri tumačenju odredaba Zakona o pošti iz 1998. i Zakona o pošti iz 2010. da se oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine primjenjuje na društvo Correos. Španjolska nadležna tijela objašnjavaju da se oslobođenje od plaćanja poreza primjenjivalo u vrlo ograničenim slučajevima. Drugim riječima, primijenjeno je u 94 od 13 000 poslovnih prostorija društva Correos.

(102) Španjolska nadležna tijela smatraju da se oslobođenja od plaćanja poreza ne mogu pripisati državi jer potječu od španjolskih sudova koji su odlučili da se društvu Correos mora izvršiti povrat prethodno plaćenog poreza na nekretnine.

(103) Kada je riječ o oslobođenju od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti, španjolska nadležna tijela smatraju da bi se oslobođenje od tog poreza trebalo smatrati postojećom potporom. Oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti postojalo bi prije pristupanja Španjolske EEZ-u. Španjolska nadležna tijela tvrde da oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti postoji od 1966. kada je Dekretom 3313/1966 od 29. prosinca 1966. donesen porez na djelatnosti i tržišne i industrijske koristi. Zakonom 39/1988 od 28. prosinca 1988. porez o gospodarskim i tržišnim i industrijskim koristima u svojem modalitetu kvote dozvola zamijenjen je porezom na gospodarske djelatnosti. Španjolska tvrdi da taj porez nije znatno izmijenjen od 1966. neovisno o tome što je društvo Correos, zbog svoje prirode, uživalo potpuno oslobođenje dok bilo upravno tijelo.

5.1.3. ULAGANJE DODATNOG KAPITALA 2004., 2005. I 2006.

(104) Španjolska nadležna tijela smatraju da ulaganja dodatnog kapitala 2004., 2005. i 2006. ne čine državnu potporu jer su u skladu s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu.

(105) Ona ističu da su ulaganjima dodatnog kapitala prethodile *ex-ante* gospodarske evaluacije koje se mogu usporediti s evaluacijama koje bi izvršio bilo koji privatni ulagač. Ulaganja dodatnog kapitala predviđena su u višegodišnjim akcijskim planovima koje je odobrila država djelujući kao dioničar i koji su uključeni u opće državne proračune koji su se temeljili na strateškim planovima trgovačkog društva koji su izrađeni u cilju širenja poslovanja na područja s boljim izgledima i povećanja učinkovitosti u kontekstu istaknutog slabljenja tržišta poštanskih usluga.

([23]) Odluka Komisije 2012/321/EU od 25. siječnja 2012. o mjeri SA.14588(C20/2009) koju je provela Belgija u korist društva De Post – La Poste (sada bpost) (SL L 170, 29.6.2012., str. 1.).

([24]) Vidjeti, primjerice, Odluku Komisije od 28. ožujka 2012. u predmetu SA.33054 (2012/N) – Naknada za neto troškove nastale radi zadržavanja mreže koja nije tržišno održiva u razdoblju od 2012. do 2015. i nastavak instrumenta radnog kapitala (SL C 121, 26.4.2012., str. 1.), i Odluku Komisije 2012/636/EU od 25. siječnja 2012. o mjeri C 36/07 (ex NN 25/07) koju je provela Njemačka za društvo Deutsche Post AG (SL L 289, 19.10.2012., str. 1.).

(106) Strateškim planovima za razdoblje od 2001. do 2006. posebno su uspostavljene mjere za dovršetak postupka modernizacije poduzeća kojima se nastoje ostvariti sljedeći ciljevi:

(a) osiguravanje buduće održivosti poštanske djelatnosti poboljšanjem učinkovitosti, promicanje poslovnih linija s najvećom dodanom vrijednošću;

(b) jačanje poslovnih djelatnosti koje imaju najbolje izglede za srednjoročni rast;

(c) promicanje tehnološkog razvoja u upravljanju bazom podataka, „pisarnicom" itd.;

(d) modernizacija upravljačkog i ustrojstvenog modela društva Correos i njegova prilagodba tržišnom kontekstu.

(107) Španjolska nadležna tijela tvrde da bi trgovačko društvo, da bi moglo ostvariti te ciljeve, moralo imati dodatne resurse za nužna ulaganja. Nakon analize strategije poduzeća, dioničar je odlučio odobriti tri povećanja kapitala u ukupnom iznosu od 48,08 milijuna EUR, odnosno pojedinačnim iznosima od 16,027 milijuna EUR, koja će se primjenjivati u financijskim godinama 2004., 2005. i 2006. To povećanje kapitala smatralo se ključnim elementom za postizanje omjera profitabilnosti predviđenih u akcijskim planovima trgovačkog društva i uključenih u evaluacije koje provodi jedini dioničar. Povećanja kapitala temeljila su se na potrebi za ulaganjima koja su bila „inkrementalna" i dodatna uz uobičajena ulaganja.

(108) Španjolska nadležna tijela dalje tvrde da je evaluacija uključena u okvir poslovnih izgleda i rezultata povezanih s povećanjem kapitala, da je izrađena za razdoblje od pet godina, što je razumno razdoblje za procjenu jesu li odluke o poslovnim ulaganjima bile zadovoljavajuće. Na tim predviđanjima temeljili su se višegodišnjih akcijski planovi (VAP-ovi) koji su potom uključeni u opće državne proračune. U višegodišnjem akcijskom planu koji je odobren za financijsku godinu 2004. prikazan je rast godišnjeg prometa od 3,6 % i povećanje neto dobiti s prosječnom dobiti od približno 5 % godišnje, sve u usporedbi sa statičkim scenarijem bez povećanja kapitala. Ti rezultati dobiveni su na temelju jednakog broja isplata kapitala 2004, 2005. i 2006. čime je omogućena provedba smjerova djelovanja predviđenih u strateškim planovima u pogledu ulaganja.

(109) Predviđanja uključena u višegodišnji akcijski plan i u opći državni proračun bila bi potpuno usporediva s predviđanjima privatnog subjekta u tržišnom gospodarstvu. Na njih se oslanjala država kao dioničar kada je odlučila izvršiti tri povećanja temeljnog kapitala društva u ukupnom iznosu od 48 081 000 EUR.

(110) Ta *ex ante* predviđanja prikazana su u tablici 3.

Tablica 3.

Višegodišnji akcijski plan za 2004.

	2005.	2006.	2007.	2008.
Neto promet (u tisućama EUR)	1 897 475	1 975 031	2 047 873	2 115 371
Rast prometa	3,4 %	4 %	3,6 %	3,2 %
Neto dobit ili gubitak u financijskoj godini (u tisućama EUR)	78 092	97 214	106 038	113 403
Predviđena neto dobit	**4,1 %**	**4,9 %**	**5,1 %**	**5,3 %**

(111) Španjolska nadležna tijela objašnjavaju da su višegodišnji akcijski planovi pouzdane *ex-ante* analize gospodarskih i financijskih predviđanja. Predviđanja koja oni sadržavaju pokazuju razine povrata jednake onima koje bi zahtijevao privatni ulagač da bi mogao opravdati odluku o povećanju temeljnog kapitala koji je potreban kako bi trgovačko društvo moglo izvršiti nužna ulaganja za ostvarivanje predviđene dobiti. Španjolska nadležna tijela smatraju da bi na temelju takvih marži povrata svaki privatni ulagač donio sličnu odluku.

(112) Španjolska navodi da je 13. prosinca 2004. donijela odluku o povećanju temeljnog kapitala i isplati 16,027 milijuna EUR na temelju višegodišnjeg akcijskog plana za financijsku godinu 2004. s povoljnim financijskim predviđanjima prikazanima u tablici 1. Slično tomu, dioničar je donio odluku o uzastopnim povećanjima 5. prosinca 2005. i 29. prosinca 2006. također na temelju odgovarajućih višegodišnjih akcijskih planova. Španjolska navodi i da se stvarni razvoj parametara upotrijebljenih u višegodišnjim akcijskim planovima nedvojbeno poboljšao u odnosu na financijska predviđanja, kako je prikazano u tablici 4.

Tablica 4.

Stvarni rezultati

	2005.	2006.	2007.	2008.
Neto promet (u tisućama EUR)	1 940 000	2 014 400	2 106 600	2 141 000
Neto dobit ili gubitak u financijskoj godini	9,1 %	7 %	4,9 %	3,6 %
Neto dobit	**4,3 %**	**9,1 %**	**7 %**	**4,9 %**

(113) Kao nadopunu navedenom španjolska nadležna tijela dostavila su i test privatnog ulagača koji je naknadno provelo društvo Ernst & Young čiji je zaključak da unutarnja stopa povrata (dalje u tekstu „RR") povećanja kapitala iznosi 9,29 %, a tržišni trošak kapitala tog ulaganja bio je 7,87 % u trenutku ulaganja.

(114) U tom pogledu, Španjolska nadležna tijela smatraju da Komisija u svojim primjedbama u odluci o pokretanju postupka iz 2016., koja se temelji na predmetu Komisija protiv ERF-a ([25]), o tome da je prije predmetnog ulaganja potrebno provesti analizu profitabilnosti, ne uzima u obzir da je provedena prethodna gospodarska evaluacija te da test privatnog ulagača sadržaj u izvješću služi kao dodatni dokaz za potvrdu valjanosti primijenjenog načela subjekta u tržišnom gospodarstvu.

(115) Španjolska nadležna tijela osporavaju relevantnost odluke u predmetu Komisija protiv ERF-a u ovom predmetu jer je ERF djelovao u uobičajenim tržišnim uvjetima, a društvu Correos povjerena je obveza pružanja univerzalne usluge. Španjolska nadležna tijela tvrde da se pri analizi mjera donesenih u pogledu javnog poduzetnika koji djeluje u sektoru u kojem postoji obveza pružanja univerzalne usluge ne može smatrati da je *ex-post* analiza profitabilnosti nevažeća jer se na pružanje usluge od općeg gospodarskog interesa ne primjenjuje stroga tržišna logika i u tom slučaju nužno je uzeti u obzir sve dostupne objektivne i provjerljive podatke.

(116) Na temelju te logike španjolska nadležna tijela smatraju da bi relevantnija sudska praksa bili predmeti Chronopost I ([26]) Chronopost II ([27]) u kojima je Sud EU-a potvrdio analizu koju je Komisija provela u Odluci 98/365 ([28]) u dvama presudama koje je donio kao rezultat odgovarajućih žalbi protiv te odluke. U toj odluci Komisija je procijenila je li postupanje francuskog poštanskog operatora (La Poste) kao dioničara društva SFMI-Chronopost bilo opravdano u tržišnim uvjetima u skladu s kriterijem privatnog subjekta u tržišnom gospodarstvu i usporedila je unutarnju stopu povrata ulaganja dodatnog kapitala koje je izvršila država u korist društva La Poste s troškom kapitala na *ex-post* osnovi.

(117) Španjolska nadležna tijela konačno objašnjavaju da bi, ako Komisija zaključi da ulaganja dodatnog kapitala nisu u skladu s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu, ta ulaganja trebalo razmotriti u svjetlu članka 106. stavka 2. Ugovora jer ona čine sredstva izdvojena za pokrivanje pružanja javne usluge i da ni u kojem slučaju nisu bila operativna potpora ni zbog namjene sredstava ni zbog njihove prirode.

([25]) Predmet C-124/10 P, Komisija protiv ERF-a, ECLU:EU:C:2012:318.
([26]) Presuda Suda od 3. srpnja 2003., spojeni predmeti C-83/01 P, C-93/01 P i C-94/01 P, *Chronopost/UFEX i ostali*, ECLI:EU:C2003:388.
([27]) Presuda Suda od 1. srpnja 2008., spojeni predmeti C-341/-06 P, C-342/01 P i C-342/06P, *Chronopost i La Poste/UFEX i ostali*, ECLI:EU:C2008:375.
([28]) Odluka Komisije 98/365/EZ od 1. listopada 1997. od navodnoj državnoj potpori koju je Francuska dodijelila društvu SMFI-Chronopost (SL L 164, 9.6.1998., str. 37.).

5.1.4. DOSTAVA IZBORNOG MATERIJALA O POLITIČKIM KANDIDATIMA

(118) Španjolska nadležna tijela smatraju da dostava izbornog materijala koju obavlja društvo Correos ne čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Sve aktivnosti koje je društvo Correos obavljalo u kontekstu organizacije izbora, a posebno dostava izbornih promidžbenih materijala o političkim kandidatima, nisu gospodarske djelatnosti jer čine isključivo pravo države.

(119) Kada je riječ o dostavi izbornog promidžbenog materijala političkih kandidata, španjolska nadležna tijela posebno osporavaju zaključke donesene u odluci o pokretanju postupka da je mjera gospodarska djelatnost. Španjolska nadležna tijela tvrde da država nije uvela tržišne alate kako bi osigurala da svi glasači zaprime izborni promidžbeni materijal političkih kandidata. Izborni postupak sastoji se od niza aktivnosti od kojih su sve nužne i međusobno povezane i čiji je cilj osigurati temeljno pravo glasovanja. Stoga bi se ta djelatnost trebala smatrati isključivim pravom države.

(120) Španjolska nadležna tijela smatraju da ako mjera čini potporu, onda je riječ o postojećoj potpori jer je pružena prije stupanja Španjolske Europskoj ekonomskoj zajednici 1986. Naknada odobrena izbornim kandidatima za dostavu izbornog materijala postoji od 1977. i nije znatno izmijenjena. U članku 44. stavku 3. Kraljevskog dekreta-zakona 20/1977 od 18. ožujka 1977. o izbornim odredbama propisano je da bi se ministarskim nalogom utvrdile posebne poštanske cijene za izborni materijal koji šalju politički kandidati. Ministarskim nalogom od 3. ožujka 1977. i ministarskim nalogom od 4. svibnja 1977. utvrđena je fiksna cijena od jedne pezete za pisma do 50 grama, koja se otad nije mijenjala.

(121) U članku 53. Općeg zakona 5/1985 od 19. lipnja 1985. o općem izbornom sustavu ponovljena je obveza da se ministarskim nalogom mora utvrditi posebna cijena koja će se naplaćivati političkim kandidatima za slanje izbornog materijala. U članku 1. Ministarskog naloga od 13. listopada 1985. navedeno je da se još uvijek primjenjuju posebne cijene iz Ministarskog naloga od 3. svibnja 1977. Kasnije je člankom 1. Ministarskog naloga od 30. travnja 1986. utvrđeno da se još uvijek primjenjuju posebne cijene iz članka 1. Ministarskog naloga od 30. listopada 1985., odnosno, posebne cijene iz Ministarskog naloga od 3. svibnja 1977. Člankom 12. Kraljevskog dekreta 605/1999 od 6. travnja 1999. i Zakonom o pošti iz 1998. i 2010. nije izmijenjena posebna cijena koja se primjenjuje na političke kandidate, koja je trenutačno propisana u članku 59. Općeg zakona 5/1985 od 19. lipnja 1985. o općem izbornom sustavu i koja se odnosi na posebne cijene utvrđene Ministarskim nalogom od 3. ožujka 1977.

(122) Nadalje, španjolska nadležna tijela smatraju da bi mjeru, ako se bude smatrala državnom potporom, trebalo proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora.

(123) S obzirom na rok zastare od 10 godina koji se spominje o odluci o pokretanju postupka (14. veljače 2004. – 14. veljače 2014.), španjolska nadležna tijela tvrde da bi promatrano razdoblje trebalo biti razdoblje od 2004. do 2012. jer 2013. nisu održani izbori.

(124) Povjeravanje usluge od općeg gospodarskog interesa tijekom razdoblja 2004. – 2011. propisano je u ministarskim nalozima, a to je uključivalo sadržaj, područje primjene i trajanje obveze pružanja javne usluge. Povjeravanje pružanja usluge od općeg gospodarskog interesa društvu Correos tijekom 2011. i 2012. propisano je u sporazumu Vijeća ministara za svake izbore. U tim sporazumima navode se priroda, sadržaj, područje primjene i trajanje usluge od općeg gospodarskog interesa. Nadalje, u tablici 5. prikazano je da, u svakom slučaju, ukupna naknada koju je društvo Correos primilo za dostavu izbornog materijala tijekom izbora održanih od 2004. do 2012. nije prekoračila nastale troškove.

Tablica 5.

Preniska naknada društvu Correos za dostavu izbornog materijala

(EUR)

Godina	Izbori Područje primjene	Ukupni troškovi	Prihod 0,006 EUR po stavci	Naknada za distribuciju izbornog materijala	Prihod + naknada ukupni troškovi
2004.	nacionalni	[…] (*)	[…]	27 182 926	[…]
2005.	regionalni	[…]	[…]	3 670 281	[…]

(EUR)

Godina	Izbori Područje primjene	Ukupni troškovi	Prihod 0,006 EUR po stavci	Naknada za distribuciju izbornog materijala	Prihod + naknada ukupni troškovi
2006.	regionalni	[…]	[…]	4 528 376	[…]
2007.	nacionalni/regionalni	[…]	[…]	19 536 604	[…]
2008.	nacionalni/regionalni	[…]	[…]	19 609 632	[…]
2009.	nacionalni/regionalni	[…]	[…]	14 603 021	[…]
2010.	regionalni	[…]	[…]	4 620 588	[…]
2011.	nacionalni/regionalni	[…]	[…]	40 092 858	[…]
2012.	regionalni	[…]	[…]	14 268 978	[…]
2013.	n.p.	[…]	[…]		[…]
	UKUPNO	**[…]**	**[…]**	**148 113 264**	**[…]**

(*) Povjerljive informacije.

5.2. *PRIMJEDBA ŠPANJOLSKE U VEZI S PRIMJEDBAMA TREĆIH OSOBA*

(125) Prvo, španjolska nadležna tijela ističu da podnositelj pritužbe na temelju čijeg je dopisa pokrenut ovaj postupak nije dostavio primjedbe na odluku o pokretanju postupka iz 2016. Španjolska tijela primjećuju da su društvo Correos y Telégrafos, S.A. i anonimna osoba koja predstavlja sektor dostave paketa jedine treće osobe koje su dostavile primjedbe, što se može zaključiti na temelju sadržaja iznesenih primjedbi.

5.2.1. OPAŽANJA NA PRIMJEDBE KOJE JE PODNIJELA ANONIMNA TREĆA OSOBA

(126) Španjolska tijela upućuju na svoje primjedbe na odluku o pokretanju postupka iz 2016. o nizu pitanja za koja anonimna treća osoba nije dostavila posebne dodatne argumente.

(127) Nadalje, španjolska tijela dostavila su dodatne primjedbe o sljedećim pitanjima.

5.2.1.1. ***Produljenje istrage***

(128) Španjolska tijela smatraju da je zahtjev za produljenje istrage na razdoblje u pogledu kojeg je nastupila zastara nedopustiv i nedosljedan jer, u skladu s utvrđenom sudskom praksom Suda, Komisija pokreće službeni istražni postupak samo protiv mjera u pogledu kojih postoji ozbiljna sumnja u spojivost u skladu s člankom 108. stavkom 2. Ugovora, ako su te mjere provedene izvan desetogodišnjeg roka zastare. Španjolska tijela napominju i da je anonimna zainteresirana osoba priznala tu pravnu točku i u svojim primjedbama u kojima se spominje da je „jasno […] da ti iznosi ne mogu biti predmet istražnog postupka jer je istekao rok za preispitivanje”.

(129) Španjolska tijela smatraju i da je zahtjev za produljenje istrage na razdoblje nakon 2010. neopravdan jer se španjolska država ograničila na isplatu predujmova iz državnog proračuna koji će se prilagoditi nakon utvrđivanja neto troška, kada bude prijavljen novi Plan de Prestación i kada Europska komisija objavi mišljenje o tom planu.

(130) Španjolska nadležna tijela smatraju da treća osoba implicitno priznaje da se neto trošak ne može utvrditi prije donošenja novog Plana de Prestación jer u svojim primjedbama spominje bilješke uz godišnje izvještaje društva Correos u kojima je navedeno sljedeće: „Odluka CNMC-a ([29]) o izračunu neto troška UPS-a 2011., 2012. i 2013. koji je različit od izračuna u državnom proračunu mogla bi utjecati na iznose koji se unose u izvještaje. Taj konačni učinak ne bi se mogao izračunati do stupanja na snagu novog Plana de Prestación kojim će se utvrditi metodologija i sastavni elementi za izračun neto troška."

5.2.1.2. ***Navodne prednosti povezane s oslobođenjem od plaćanja PDV-a***

(131) Kada je riječ o oslobođenju od plaćanja PDV-a, španjolska nadležna tijela objašnjavaju da je ono propisano u španjolskom zakonodavstvu u skladu s odredbama direktive EU-a o tome pitanju. Španjolska nadležna tijela objašnjavaju i da nije ispunjen uvjet pripisivanja ako se nacionalnom mjerom prenosi akt Zajednice koji ne podliježe nikakvom stupnju slobodne prosudbe, u skladu s presudom Suda od 23. travnja 2009. u predmetu C-460/07 (Puffer) ([30]).

5.2.1.3. ***Navodne naknade koje je odobrila država radi financiranja svojih promidžbenih i komunikacijskih kampanja***

(132) Španjolska nadležna tijela osporavaju tvrdnju da je društvo Correos primalo potporu za financiranje svojih promidžbenih i komunikacijskih kampanja.

(133) Španjolska nadležna tijela posebno pojašnjavaju da povezani institucijski promidžbeni i komunikacijski planovi koje spominje anonimna treća osoba kao naznaku takve potpore u statističke svrhe uključuju sve aktivnosti koje obavljaju tijela državne uprave i javna poduzeća u tom području, ali da je društvo Correos troškove promidžbe koji se spominju u tim planovima uvijek pokrivalo svojim sredstvima.

(134) Španjolska nadležna tijela objašnjavaju da, kako je navedeno u samom planu, Povjerenstvo za promidžbu i komunikaciju, kao administrativni kolegij, uključuje u Plan sve institucijske kampanje koje će provoditi državna uprava i povezana tijela. Kao i svako drugo javno poduzeće, društvo Correos y Telégrafos, S.A sastavlja svoje promidžbene planove koje financira svojim sredstvima i koji se uključuju u taj Plan u statističke svrhe.

5.2.2. OPAŽANJA O PRIMJEDBAMA KOJE JE PODNIJELO DRUŠTVO CORREOS

(135) Španjolska nadležna tijela slažu se s opažanjima društva Correos y Telégrafos, S.A.

(136) Španjolska nadležna tijela odgovorila su na zahtjev društva Correos u njegovim pisanim opažanjima da bi dodijeljene dividende trebalo raspodijeliti za smanjenje viška naknade kako je navedeno u odluci o pokretanju postupka iz 2016. i ponovila su da dosad nisu dostavljeni dokazi o postojanju takve prekomjerne naknade.

(137) Međutim, Španjolska također ponavlja njegove primjedbe ističući da treba uzeti u obzir plaćanje dividendi za potrebe smanjenja moguće potpore koja bi se mogla utvrditi na kraju službenog istražnog postupka. Španjolska nadležna tijela smatraju da bi se te izvanredne i jednokratne dividende koje društvo Correos odobrava državi trebale uzeti u obzir za potrebe izračuna javnih sredstava koja su stavljena na raspolaganje društvu Correos, u skladu s odlukom Komisije u predmetu Statsbaner ([31]).

([29]) Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia: CNMC će donijeti odluke kada budu utvrđeni neto trošak pružanja univerzalne poštanske usluge i nepošteno opterećenjeza te različite godine.
([30]) C-460/07, Sandra Puffer protiv Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Linz, ECLI:EU:C:2009:254.
([31]) Odluka Komisije 2011/3/EU od 24. veljače 2010. o ugovorima o javnim uslugama prijevoza između danskog ministarstva prometa i Danske Statsbaner (Državna potpora C 41/08 (ex NN 35/08)) (SL L 7, 11.1.2011., str. 1.).

5.3. *DODATNE PRIMJEDBE ŠPANJOLSKE*

5.3.1. ALTERNATIVNI PRISTUPI IZRAČUNU PREKOMJERNE NAKNADE ZA OBVEZU PRUŽANJA UNIVERZALNE USLUGE U RAZDOBLJU 2004. – 2010.

(138) Iako su ponovila da naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u razdoblju od 2004. do 2010. ne čine državnu potporu i ako ju čine da bi se takva potpora trebala smatrati spojivom, španjolska nadležna tijela smatraju da bi se, čak i ako se prihvati pristup Komisije iz odluke o pokretanju postupka iz 2016. o uporabi metodologije raspodjele troškova ([32]), moguća prekomjerna naknada mogla izračunati samo na temelju sljedećih pretpostavki:

(139) Prvo, trebalo bi zasebno promatrati rezervirano i nerezervirano područje: rezervirano područje odgovara poštanskim uslugama obuhvaćenim obvezom pružanja univerzalne usluge koje se pružaju unutar monopola; nerezervirano područje obuhvaćalo je poštanske usluge obuhvaćene obvezom pružanja univerzalne usluge. Nadalje, naknada u rezerviranom području izračunana je na temelju metode čiji su rezultati bili potpuno u skladu s metodologijom raspodjele troškova, a u nerezerviranom području primjenjivao se pristup NAC i naknada se za svako područje izračunavala i utvrđivala odvojeno. Stoga bi se ta dva područja trebala smatrati dvama odvojenim uslugama od općeg gospodarskog interesa koje podliježu odvojenim procjenama i različitim metodologijama za izračun naknade. U skladu sa španjolskom metodologijom, naknada za rezervirano područje odgovara njegovom računovodstvenom neto trošku (ukupni troškovi umanjeni za prihode), a naknada za nerezervirano područje izračunava se na temelju pristupa NAC kojim su obuhvaćeni rezultati gubitaka segmenata koji ostvaruju gubitke u nerezerviranom području pod pretpostavkom da bi ih svaki privatni subjekt prestao pružati kada ne bi postojala obveza pružanja javne usluge.

(140) U skladu s tim razmišljanjem, od ukupno približno 955 237 milijuna EUR ukupne naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge koja je odobrena društvu Correos u razdoblju od 2004. do 2010. približno 637 850 milijuna (računovodstveni gubitak rezerviranog područja) dodijelit će se rezerviranom području, a 317 387 milijuna EUR (ostatak) nerezerviranom području (vidjeti tablicu 6.).

Tablica 6.

Naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u rezerviranom i nerezerviranom području

(u milijunima EUR)

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Rezervirano područje	46,171	40,435	39,558	80,823	101,783	176,559	152,521	637,850
Nerezervirano područje	44,859	47,294	55,199	39,441	40,863	45,919	43,812	317,387
Ukupno	**91,030**	**87,729**	**94,757**	**120,264**	**142,646**	**222,478**	**196,333**	**955,237**

(141) Španjolska nadležna tijela smatraju da bi potom te dvije naknade trebalo procijeniti zasebno čime će se dobiti drugačiji rezultati od rezultata koji je Komisija dobila u odluci o pokretanju postupka iz 2016.

5.3.1.1. ***Procjena naknada za rezervirano područje u okviru obveze pružanja univerzalne usluge***

(142) Španjolska nadležna tijela predlažu da se naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u rezerviranom području procijene uporabom metodologije raspodjele troškova i referentne vrijednosti za povrat na prodaju ([33]) (dalje u tekstu „ROS”) od 4,8 % (referentna vrijednost primijenjena u predmetu bpost za niskorizična povjeravanja).

([32]) Prema metodologiji raspodjele troškova neto trošak obveze pružanja javne usluge kao što je USO razlika je između nastalih troškova i prihoda ostvarenih izvršavanjem obveze pružanja javne usluge. U skladu s metodologijom raspodjele troškova, tom neto trošku može se dodati razumna dobit kako bi se izračunao najveći iznos dopuštene naknade.

([33]) Povrat na prodaju je mjera profitabilnosti koja se naziva još i marža operativne dobiti. Izračunava se kao omjer između neto operativne dobiti (prije kamata i poreza) i prihoda od prodaje. Drugim riječima, neto operativna dobit je razlika između prihoda i troškova na operativnoj razini.

(143) Takvim pristupom dobiva se očito preniska naknada društvu Correos za pružanje usluge od općeg gospodarskog interesa jer potpora dodijeljena za rezervirano područje u okviru obveze pružanja univerzalne usluge odgovara točno njezinu neto računovodstvenom trošku kako je prikazano u tablici 7., a preniska naknada odgovara razumnoj dobiti koja nije uzeta u obzir.

Tablica 7.

Preniska naknada za rezervirano područje u okviru obveze pružanja univerzalne usluge

(u milijunima EUR)

Rezervirano područje USO-a	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Prihodi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Troškovi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Neto trošak = troškovi - prihodi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Razumna dobit (na temelju 4,8 % ROS)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Neto trošak + razumna dobit	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Naknada dopuštena društvu Correos	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Naknada odobrena društvu Correos	46,171	40,435	39,558	80,823	101,783	176,559	152,521	637,850
Preniska naknada = dopušten anaknada – odobrena naknada	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**

(144) Španjolska nadležna tijela objašnjavaju da bi se, budući da je društvo Correos dobilo prenisku naknadu za pružanje rezerviranih usluga u okviru obveze pružanja univerzalne usluge i da su ispunjeni drugi uvjeti iz Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012., naknada dodijeljena za rezervirano područje obveze pružanja univerzalne usluge trebala smatrati spojivom.

5.3.1.2. ***Procjena naknada za nerezervirano područje u okviru obveze pružanja univerzalne usluge***

(145) Španjolska nadležna tijela smatraju da se u pogledu nerezerviranih usluga u okviru obveze pružanja univerzalne usluge može primijeniti referentna vrijednost upotrijebljena u predmetu bpost za visokorizična povjeravanja.

(146) Međutim, u skladu s takvom pretpostavkom, španjolska nadležna tijela potvrđuju da bi nerezervirano područje obveze pružanja univerzalne usluge svake godine ostvarivalo negativni neto trošak, odnosno neto dobit koja ne bi omogućivala isplaćivanje nikakve naknade, kako je prikazano u tablici 8.

Tablica 8.

Prekomjerna naknada za nerezervirano područje obveze pružanja univerzalne usluge

(u milijunima EUR)

Nerezervirano područje USO-a	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Prihodi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Troškovi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

(u milijunima EUR)

Nerezervirano područje USO-a	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Neto trošak = troškovi – prihodi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Razumna dobit (na temelju 7,4 % ROS)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Neto trošak + razumna dobit	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Dopuštena naknada	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobrena naknada	44,859	47,294	55,199	39,441	40,863	45,919	43,812	317,387
Prekomjerna naknada = odobrena naknada – dopuštena naknada	**44,859**	**47,294**	**55,199**	**39,441**	**40,863**	**45,919**	**43,812**	**317,387**

(147) U skladu s tim pristupom, naknada odobrena za nerezervirano područje u okviru obveze pružanja univerzalne usluge mogla bi se smatrati nespojivom u mjeri u kojoj je zbog nje društvo Correos zaprimilo prekomjernu naknadu. Međutim, španjolska nadležna tijela ističu da bi trebalo uzeti u obzir i dividende jer je njima *de facto* smanjen iznos naknade odobrene društvu Correos kako je objašnjeno u uvodnim izjavama od 148. do 152.

5.3.2. DIVIDENDE

(148) Španjolska nadležna tijela objašnjavaju da je društvo Correos isplatilo dividende u razdoblju 2004. – 2010. (vidjeti tablicu 9.).

Tablica 9.

Dividende koje je isplatilo društvo Correos

(u milijunima EUR)

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Plaćene dividende	0,000	0,000	29,775	30,576	51,958	38,966	0,000	151,275

(149) Španjolska nadležna tijela objašnjavaju da se te dividende ne bi trebale poglavito smatrati kao naknada dioničarima jer su imale ulogu implicitnog mehanizma za povrat sredstava kojim se španjolskim nadležnim tijelima u posebnim okolnostima ovog slučaja omogućilo da smanje moguće prekomjerno financiranje povratom sredstava od trgovačkog društva. Država je, u svojoj ulozi proračunskog tijela, odlučila takve dividende uključiti u svaki državni proračun donesen u razdoblju od 2005. do 2008. kako bi riješila problem mogućeg prekomjernog financiranja utvrđenog tijekom godina koje su prethodila godini kada su donesene takve proračunske odluke. Takve odluke nisu donesene 2009. i 2010. jer se predviđalo da će u tim godinama trgovačko društvo ostvarivati gubitke.

(150) Prvo, španjolska nadležna tijela objašnjavaju da se odluka o isplati dividendi može pripisati španjolskoj državi, kao javnom tijelu, a ne upravi društva Correos. U tom pogledu, španjolska nadležna tijela objašnjavaju sljedeće:

(a) Odredba o isplati dividendi društva Correos uključena je u državni proračun pod stavkom kapitala društva i u poglavlje o prihodima države koji nisu ostvareni oporezivanjem. Državni proračun donosi se nacrtom Zakona (Anteproyecto de Ley) koji je odobrilo Vijeće ministara i koji se podnosi Parlamentu koji donosi konačnu odluku.

(b) Potreba za prilagodbama financiranja s pomoću dividendi temelji se na rezultatima koje je trgovačko društvo ostvarilo tijekom godine koja prethodi godini kada se oni vide u državnom proračunu jer su ti rezultati jedini koji su dostupni u trenutku donošenja nacrta Zakona o proračunu u rujnu svake godine.

(c) Društvo Correos kao trgovačko društvo nedvojbeno nema interesa za isplatu dividendi državi koja se ionako obvezala plaćati naknadu za obvezu pružanja univerzalne usluge do 2010.

(151) Drugo, španjolska tijela objašnjavaju da su okolnosti bile takve da su dividende bile jedini izvedivi način za ublažavanje mogućeg prekomjernog financiranja tijekom određenih godina iz sljedećih razloga:

(a) Španjolska je 2000. sklopila ugovor s društvom Correos u skladu s kojim je određeni iznos naknade bio automatski plativ, a njegov izračun temeljio se na unaprijed utvrđenoj formuli do 2010.

(b) Iako Španjolska nije izvršila formalnu provjeru prekomjerne naknade, španjolska tijela bila su svjesna da je posebno pozitivni financijski položaj društva tijekom određenih godina dokaz da financiranje tijekom tih godina možda nije bilo nužno.

(c) U takvim okolnostima ubiranje dividendi bilo je jedino sredstvo države za smanjenje mogućeg prekomjernog financiranja dodijeljenog društvu Correos jer u ugovoru nisu bila predviđena druga sredstva. Dividende su u tom slučaju djelovale kao vrsta mehanizma za povrat sredstava.

(d) Španjolska tijela objašnjavaju i da društvo Correos primanjem prekomjernog financiranja i vraćanjem tih sredstava s pomoću dividendi ostvarilo nikakvu posebnu gospodarsku prednost. Trgovačko društvo bilo je tih godina vrlo profitabilno (i nisu mu trebala dodatna sredstva za rad), nije uzimalo bankovne kredite (pa stoga nije ostvarilo bolju kreditnu sposobnost) i nije obavljalo posebne kupnje.

(152) Na temelju te logike španjolska tijela objašnjavaju da se o dividendama isplaćenima u godini N odlučilo tijekom godine N-1 na temelju računovodstvenih rezultata dostupnih za godinu N-2. Stoga je cilj tih dividendi bio smanjenje prekomjerne naknade nastale zbog godine N-2 kako je sažeto u tablici 10.

Tablica 10.

Dividende i prekomjerna naknada

(u milijunima EUR)

	Iznos dividendi	Godina plaćanja	Povezana godina prekomjerne naknade	Iznos prekomjerne naknade u određenoj godini	Smanjena prekomjerna naknada u određenoj godini
	29,775	2006.	2004.	44,859	15,084
	30,576	2007.	2005.	47,294	16,718
	51,958	2008.	2006.	55,199	3,241
	38,966	2009.	2007.	39,441	0,475
	0,000	2010.	2008.	40,863	40,863
	0,000	2011.	2009.	45,919	45,919
	0,000	2012.	2010.	43,812	43,812
Ukupno	**151,275**			**317,387**	**166,112**

6. **DODATNA OPAŽANJA KOJE JE PODNIJELO DRUŠTVO UNIPOST**

(153) Unipost je 20. ožujka 2018. obavijestio Komisiju da je 19. veljače 2018. pokrenuo likvidacijski postupak i da smatra da je nespojiva državna potpora dodijeljena društvu Correos znatno utjecala na njegov odlazak u stečaj.

(154) Društvo Unipost smatra da je društvo Correos zbog takve nespojive potpore moglo naplaćivati niže cijene na nerezerviranim tržištima i provoditi cjenovnu politiku koja nije bila povezana s njegovim troškovima na tim nerezerviranim tržištima.

7. **PROCJENA MJERA**

7.1. *NAKNADE ZA OBVEZU PRUŽANJA UNIVERZALNE USLUGE ODOBRENE U SKLADU SA ZAKONOM O POŠTI IZ 1998.*

7.1.1. DRŽAVNE POTPORE U SMISLU ČLANKA 107. STAVKA 1. UGOVORA

(155) U skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora, „svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama”.

(156) Iz toga slijedi da se financijska mjera može smatrati državnom potporom u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti: i. mjera se mora moći pripisati državi članici i financirati državnim sredstvima; ii. njome se poduzetnicima mora davati gospodarska prednost; iii. ta prednost mora biti selektivna i iv. mjerom se mora narušavati ili prijetiti da će se narušiti tržišno natjecanje i ona bi mogla utjecati na trgovinu među državama članicama.

7.1.1.1. ***Mjera koja se može pripisati državi i financira se iz državnih sredstava***

(157) Da bi mjera činila državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, mora je dodijeliti država ili se mora financirati državnim sredstvima. Državna sredstva uključuju sva sredstva iz javnog sektora ([34]), uključujući sredstva državnih tijela (decentraliziranih, saveznih, regionalnih ili ostalih) ([35]).

(158) Naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. plaćaju se izravno iz državnog proračuna i stoga je nedvojbeno da se mogu pripisati državi i da se financiraju iz državnih sredstava.

7.1.1.2. ***Selektivna ekonomska prednost u korist poduzetnika***

A. **Selektivnost**

(159) Na mjeru državne potpore primjenjuje se članak 107. stavka 1. Ugovora ako se njome „određene poduzetnike ili proizvodnju određene robe” stavlja u povoljniji položaj. Stoga su pojmom državnih potpora obuhvaćene samo one mjere kojima se poduzetnici na selektivan način stavljaju u povoljniji položaj.

(160) Naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge nedvojbeno su selektivne jer koriste samo jednom poduzetniku: društvu Correos.

B. **Pojam poduzetnika**

(161) Javna sredstva dodijeljena subjektu mogu se smatrati državnom potporom samo ako je taj subjekt „poduzetnik” u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Sud Europske unije („Sud”) dosljedno je poduzetnike definirao kao subjekte koji obavljaju gospodarsku djelatnost ([36]). Stoga se subjekt smatra poduzetnikom ovisno o prirodi svoje djelatnosti, a neovisno o njegovu pravnom položaju ili načinu financiranja ([37]). Djelatnost se u načelu mora

([34]) Predmet T-358/94 *Compagnie nationale Air France protiv Komisije Europskih zajednica* EU:T:1996:194, točka 56.
([35]) Predmet 248/84 *Savezna Republika Njemačka protiv Komisije Europskih zajednica*, EU:C:1987:437, točka 17.; i spojeni predmeti T-92/00 i T-103/00 *Territorio Histórico de Álava - Diputación Foral de Álava (T-92/00), Ramondín, SA i Ramondín Cápsulas, SA (T-103/00) protiv Komisije Europskih zajednica* EU:T:2002:61, točka 57.
([36]) Spojeni predmeti C-180/98 to C-184/98 *Pavel Pavlov i ostali protiv Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten* EU:C:2000:428, točka 74.
([37]) Predmet C-41/90 *Höfner & Fritz Elser protiv Macrotron GmbH* EU:C:1991:161, točka 21. i spojeni predmeti od C-180/98 do C-184/98 *Pavel Pavlov i ostali protiv Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten* EU:C:2000:428, točka 74.

smatrati gospodarskom djelatnošću koja se sastoji od ponude robe i usluga na tržištu ([38]). Subjekt koji obavlja gospodarsku i negospodarsku djelatnost smatra se poduzetnikom samo kad obavlja gospodarsku djelatnost. ([39]) Činjenica da subjekt ne ostvaruje dobit ne znači nužno da njegove djelatnosti nisu gospodarske prirode ([40]).

(162) U ovom slučaju društvo Correos pruža poštanske usluge uz naknadu na španjolskom tržištu na kojem se natječe s drugim pružateljima. Pružanje poštanskih usluga na tom tržištu stoga čini gospodarsku djelatnost. Naknadama za obvezu pružanja univerzalne usluge plaća se društvu Correos za pružanje određenih poštanskih usluga, što znači da mu se plaća naknada za obavljanje gospodarske djelatnosti. U skladu s time, u pogledu djelatnosti koje se financiraju predmetnim mjerama, društvo Correos mora se smatrati poduzetnikom.

C. **Ekonomska prednost**

(163) Za potrebe članka 107. stavka 1. Ugovora prednost je svaka gospodarska korist koju poduzetnik ne bi ostvario u uobičajenima tržišnim uvjetima, odnosno bez intervencije države ([41]). Važan je jedino učinak mjere na poduzetnika, a ne uzrok i cilj intervencije države ([42]). Prednost postoji kad god se financijsko stanje poduzetnika poboljša kao rezultat intervencije države.

(164) Naknadama za obvezu pružanja univerzalne usluge nastoji se pokriti sav neto trošak društva Correos za izvršavanje obveze pružanja univerzalne usluge ili njegov dio. Bez intervencije države, društvo Correos moralo bi samo snositi te troškove. Mjerom koja se ocjenjuje društvo Correos oslobađa se troškova nekih od svojih gospodarskih djelatnosti i time se poboljšava njegov financijski položaj. Uslijed toga i ne dovodeći u pitanje je li mjera u skladu s uvjetima utvrđenima u presudi Altmark, predmetnom mjerom društvu Correos *prima facie* se dodjeljuje prednost.

D. **Usklađenost s kriterijima Altmark**

(165) Smatra se da se naknadom za pružanje javne usluge koja je odobrena trgovačkom društvu koje ispunjava četiri kriterija koja je Sud utvrdio u svojoj presudi Altmark ne dodjeljuje ekonomska prednost i stoga ona ne čini državnu potporu ([43]). To su sljedeća četiri kumulativna kriterija:

(a) „[…] prvo, poduzetniku primatelju moraju zaista biti povjerene obveze pružanja javne usluge i te obveze moraju biti jasno utvrđene […];

(b) […] drugo, parametri na temelju kojih se izračunava naknada moraju biti utvrđeni unaprijed, na objektivan i transparentan način […];

(c) […] treće, naknada ne smije prekoračiti iznos neophodan za pokrivanje svih troškova ili dijela troškova koji su nastali pri izvršenju obveze pružanja javnih usluga, uzimajući u obzir relevantne prihode i razumnu dobit […];

(d) […] četvrto, ako poduzetnik kojem su povjerene obveze pružanja javnih usluga u određenom slučaju nije odabran u postupku javne nabave, kojim bi se omogućio odabir ponuditelja koji ima mogućnost pružanja tih

([38]) Predmet C-118/85 *Komisija Europskih zajednica protiv Talijanske Republike* EU:C:1987:283, točka 7.
([39]) Predmet C-82/01 P *Aéroports de Pariz protiv Komisije Europskih zajednica,* EU:C:2002:617, točka 74.; i predmet C-49/07 *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) protiv Elliniko Dimosio* EU:C:2008:376, točka 25. Vidjeti i Komunikaciju Komisije o primjeni pravila o državnim potporama Europske unije na naknadu koja se dodjeljuje za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, (2012/C 8/02), točka 9.
([40]) Predmet C-49/07 *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) protiv Elliniko Dimosio* EU:C:2008:376, točka 27.; i predmet C-244/94 *Fédération Française des Sociétés d'Assurance, Société Paternelle-Vie, Union des Assurances de Pariz-Vie i Caisse d'Assurance et de Prévoyance Mutuelle des Agriculteurs protiv Ministère de l'Agriculture et de la Pêche* EU:C:1995:392, točka 21.
([41]) Predmet C-39/94 *Syndicat français de l'Express international (SFEI) i ostali protiv La Poste i ostali* EU:C:1996:285, točka 60. i predmet C-342/96 *Kraljevina Španjolska protiv Komisije Europskih zajednica* EU:C:1999:210, točka 41.
([42]) Predmet C-173/73 *Talijanska Republika protiv Komisije Europskih zajednica* EU:C:1974:71, točka 13.
([43]) Predmet C-280/00 *Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* EU:C:2003:415.

usluga po najmanjem trošku za zajednicu, razina potrebne naknade mora se utvrditi na temelju analize troškova koje bi snosio tipični poduzetnik, kojim se primjereno upravlja i koji je prikladno opremljen u istom sektoru, uzimajući u obzir primitke i razumnu dobit ostvarenu izvršenjem tih obveza."

(166) Kada je riječ o naknadi odobrenoj društvu Correos u promatranom razdoblju, Komisija potvrđuje stajališta iz odluke o pokretanju postupka iz 2016. ([44]) da nisu ispunjeni treći i četvrti kriterij iz predmeta Altmark.

Treći kriterij iz predmeta Altmark

(167) U svojoj odluci od 25. siječnja 2012. o bpostu ([45]), Komisija je utvrdila razumnu referentnu vrijednost za raspon dobiti koja se primjenjuje na sve poštanske operatore u Uniji. Komisija je utvrdila referentnu razinu dobiti na temelju tri stručne studije (koje su proveli WIK Consult, Deloitte i Charles River Associates). Ta referentna razina dobiti koja se primjenjuje na sve poštanske operatore u EU-u (izražena kao ROS) temelji se na uočenoj profitabilnosti skupa usporedivih poduzeća u poštanskom sektoru i sektoru dostave pošiljaka u nekoliko zemalja. Posebno u slučajevima u kojima je poštanski operator izložen znatnom stupnju rizika, primjenjuje se referentni raspon [5,4 – 7,4 % ROS], a u slučajevima u kojima postoji samo ograničeni rizik upotrebljava se referentni raspon [3,6 – 4,8 % ROS] ([46]).

(168) Komisija je u odluci o pokretanju postupka iz 2016. izrazila sumnje da je društvu Correos možda isplaćena prekomjerna naknada na temelju sljedećeg izračuna (vidjeti tablicu 11.) uporabom najviše referentne vrijednosti ROS utvrđene u predmetu bpost.

Tablica 11.

Moguća prekomjerna naknada društvu Correos

(u milijunima EUR)

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Prihodi od obveze pružanja univerzalne usluge	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Troškovi obveze pružanja univerzalne usluge	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Neto trošak = troškovi - prihodi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Razumna dobit (na temelju 7,4 % ROS)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Neto trošak + razumna dobit	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Naknada dopuštena društvu Correos	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Naknada odobrena društvu Correos	91,030	87,729	94,757	120,264	142,646	222,478	196,333	955,237
Moguća prekomjerna naknada = odobrena naknada – dopuštena naknada	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**

([44]) Vidjeti točke od 71. do 82. Odluke o pokretanju postupka iz 2016.
([45]) Vidjeti uvodne izjave od 296. do 320. Odluke 2012/321/EU.
([46]) U slučaju bposta primijenjena je razumna razina dobiti od 4,8 % za 2004. i 2005. godinu i od 7,4 % ROS za godine od 2006. do 2010. Na temelju tih razumnih razina dobiti Komisija je zaključila da je društvu bpost isplaćena prekomjerna naknada na temelju čega je izvršen povrat 417 milijuna EUR (vidjeti http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-45_en.htm)

(169) Španjolska nadležna tijela i/ili društvo Correos ([47]) iznijeli su primjedbe o sumnjama koje je izrazila Komisija (vidjeti odjeljke 4.1.1 i 5.1.1):

(a) Metodologija NAC može se upotrijebiti za provjeru je li ispunjen 3. kriterij iz predmeta Altmark.

(b) Španjolska metodologija valjana je provedba metodologije NAC.

(c) Naknade odobrene društvu Correos odgovaraju NAC-u obveze pružanja univerzalne usluge pa stoga ne može postojati prekomjerna naknada i stoga 3. kriterij iz predmeta Altmark treba smatrati ispunjenim.

(d) Legitimna očekivanja primjenjivala bi se u pogledu ispunjenja 3. kriterija iz predmeta Altmark uporabom metodologije NAC i stoga uporabom španjolske metodologije.

(e) Španjolska nadležna tijela predložila su i alternativnu mogućnost provedbi metodologije raspodjele troškova na temelju koje se dobiva drugačiji rezultat od rezultata kojeg je dobila Komisija.

(170) O tim različitim argumentima raspravlja se u nastavku.

— Metodologija NAC može se upotrijebiti za provjeru je li ispunjen 3. kriterij iz predmeta Altmark.

(171) Španjolska nadležna tijela i/ili Correos smatraju da se 3. kriterij iz predmeta Altmark može provjeriti s pomoću metodologije NAC (tj. nepostojanje prekomjerne naknade koje se traži 3. kriterijem iz predmeta Altmark može se provjeriti usporedbom NAC-a usluga od općeg gospodarskog interesa i naknade odobrene pružatelju usluga od općeg gospodarskog interesa).

(172) Komisija podsjeća da je presuda u predmetu Altmark donesena 29. srpnja 2003. Nema sumnje da je u trenutku donošenja te presude jedina primjenjiva metoda za izračun neto troška usluga od općeg gospodarskog interesa bila metodologija raspodjele troškova. U samoj presudi u predmetu Altmark upućuje se na nastale troškove i primitke čime se bez sumnje opisuje metodologija raspodjele troškova, dok se NAC u biti oslanja na pojam izbjegnutih troškova (koji po definiciji nisu nastali).

(173) Metodologija raspodjele troškova uključena je u Okvir za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2005. ([48]) koji se primjenjivao od 29. studenoga 2005. do 31. siječnja 2012. i služio kao osnova za nekoliko odluka Komisije o naknadi za obvezu pružanja univerzalne usluge u tom razdoblju. ([49]) Ta će se metodologija primjenjivati i u skladu s Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. ako se ne može primijeniti metodologija NAC ([50]). Komisija je formalno uvela metodologiju NAC kao valjani način izračuna neto troška obveze pružanja univerzalne usluge tek u Direktivi 2008/6/EZ (koja je stupila na snagu 1. siječnja 2011. i Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. (koji je stupio na snagu 31. siječnja 2012.).

(174) Sud Europske unije pojasnio je da je pojam državne potpore objektivan i pravni pojam koji je izravno definiran u Ugovoru ([51]). Stoga bi se činilo netočnim s vremenom izmijeniti metodologiju koja se upotrebljava za utvrđivanje postojanja potpore u skladu s presudom u predmetu Altmark kako bi se uskladila s mogućnostima koje je Komisija odabrala u Okviru za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. u kojem su opisani uvjeti za spojivost određenih naknada za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa. U svakom slučaju, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 172., takvo tumačenje suprotno je tekstu presude.

(175) Komisija se stoga ne slaže da bi se metodologija NAC mogla upotrijebiti za provjeru usklađenosti s 3. kriterijem iz presude u predmetu Altmark.

— Španjolska metodologija valjana je provedba metodologije NAC.

(176) Španjolska nadležna tijela i/ili društvo Correos brane španjolsku metodologiju kao valjanu provedbu metodologije NAC koja je u Direktivi 2008/6/EZ i Okviru za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. priznata kao odgovarajuća metoda za izračun neto troška obveze pružanja univerzalne usluge.

([47]) Budući da su primjedbe Španjolske i društva Correos slične, Komisija će dalje u dokumentu upućivati na primjedbe španjolskih nadležnih tijela i/ili društva Correos. U većini slučajeva obje strane iznijele su istu primjedbu. U nekim slučajevima primjedbu je dala samo jedna strana.

([48]) Komunikacija Komisije: Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za javne usluge (2005.) (SL C 297, 29.11.2005., str. 4.).

([49]) Vidjeti posebno Odluku 2012/321/EU i Odluku 2012/636/EU.

([50]) Vidjeti bilješku 2. iz stavka 21. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. Metodologija raspodjele troškova opisana je u stavku 28. i dalje Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.

([51]) Vidjeti presudu Suda od 22. prosinca 2008., British Aggregates protiv Komisije, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, točku 111.

(177) Komisija smatra da se, čak i ako bi se metodologija NAC mogla upotrijebiti za provjeru usklađenosti s 3. kriterijem iz presude Altmark, *quod non*, španjolska metodologija očito ne može smatrati valjanom provedbom metodologije NAC.

(178) Prvo, može se uočiti da se, kako su priznala sama španjolska tijela, španjolskom metodom na rezervirano područje obveze pružanja univerzalne usluge primjenjuje metodologija raspodjele troškova (vidjeti uvodnu izjavu 139.). Španjolska nadležna tijela tvrde da bi se s NAC-om mogao usporediti samo pristup koji se primjenjuje na nerezervirano područje u okviru obveze pružanja univerzalne usluge (u kojem je neto trošak jednak zbroju gubitaka gubitničkih segmenata nerezerviranog područja u okviru obveze pružanja univerzalne usluge) (vidjeti uvodnu izjavu 139.). Čini se da je takav dvojni pristup sam po sebi suprotan metodologiji NAC kako ju je Komisija opisala ([52]) i provela u svojoj praksi donošenja odluka ([53]) u kojoj se podrazumijeva usporedba položaja čitavog trgovačkog društva s obvezom pružanja javne usluge i bez nje (u ovom slučaju s obvezom pružanja univerzalne usluge).

(179) Čak i ako se uzme u obzir samo nerezervirano područje obveze pružanja univerzalne usluge, španjolska metodologija bitno se razlikuje od metodologije NAC kako ju je Komisija opisala i provela u svojoj praksi odlučivanja.

(180) Prvo, čini se da se španjolska metodologija ne temelji na realističnom protučinjeničnom scenariju koji je glavni element metodologije neto iznosa izbjegnutih troškova. Njome se jednostavno *ex-post* uzimaju u obzir gubici troškovnih centara koji ostvaruju gubitke. Španjolska nadležna tijela tvrde da se temelji na implicitnom protučinjeničnom scenariju: svaki privatni subjekt zatvorio bi te centre koji ostvaruju gubitke ako ne bi postojala obveza pružanja javne usluge (vidjeti uvodnu izjavu 139.). Međutim, čini se da se takvim pristupom ne opisuje realna poslovna strategija koja bi zahtijevala prethodno utvrđivanje troškovnih centara čiji rad treba obustaviti jer se ne bi moglo očekivati da će operator unaprijed znati koji će centri ostvarivati gubitke. Nadalje, čini se da španjolska metodologija podrazumijeva da bi se rad troškovni centara mogao obustaviti ponovno pokretati svake godine tijekom razdoblja procjenjivanja, što nije realistični protučinjenični scenarij.

(181) Nadalje, u okviru španjolske metodologije ne vrše se ispravci zbog učinka koji prekid dostave neprofitabilnih prometnih tokova ima na profitabilnost ostalih proizvoda i usluga (obuhvaćenih obvezom pružanja univerzalne usluge ili ne), što se zahtijeva u okviru metodologije NAC.

(182) Naposljetku, španjolskom metodologijom ne uzimaju se u obzir nematerijalne i tržišne koristi i ne sadržava poticaje za troškovnu učinkovitost, što zahtijeva metodologija NAC.

(183) Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, Komisija smatra da španjolska metodologija nije valjana provedba metodologije NAC.

— Naknade odobrene društvu Correos odgovaraju NAC-u obveze pružanja univerzalne usluge pa stoga ne može postojati prekomjerna naknada i stoga 3. kriterij iz predmeta Altmark treba smatrati ispunjenim.

(184) Kako je objašnjeno u uvodnim izjavama od 172. do 175., Komisija smatra da metodologija NAC nije prikladna za provjeru 3. kriterija iz predmeta Altmark. Štoviše, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama od 176. do 183., Komisija smatra da španjolska metodologija nije valjana provedba metodologije NAC.

(185) Komisija stoga smatra da naknade odobrene društvu Correos u skladu sa španjolskom metodologijom ne odgovaraju NAC-u obveze pružanja univerzalne usluge i da čak i da odgovaraju, to ne bi bilo dostatno za osiguranje usklađenosti s 3. kriterijem u predmetu Altmark.

([52]) Kako je, primjerice, opisano u Radnom dokumentu službi Komisije uz Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni Direktive o poštanskim uslugama, a posebno u Prilogu o izračunu neto troška obveze pružanja univerzalne usluge. Dodatne smjernice dostupne su u Komisijinoj praksi odluka o državnim potporama od 2012.

([53]) Vidjeti primjerice Odluku Komisije od 4. prosinca 2015. u predmetu SA.43243 (2015/N) - Državne naknade odobrene društvu Poste Italiane SpA za pružanje univerzalne poštanske usluge u razdoblju od 2012. do 2015. i od 2016. do 2019. (SL C 104, 18.3.2016., str. 1.), Odluku Komisije od 1. kolovoza 2014. u predmetu SA.35608 (2014/C) koju je provela Grčka u korist društva Hellenic Post (ELTA) (SL C 348, 3.10.2014., str. 48.), Odluku Komisije od 5. kolovoza 2016. u predmetu SA.38869 (2014/N) Naknada društvu Poczta Polska za neto trošak obveze pružanja univerzalne usluge u razdoblju od 2013. do 2015. (SL C 284, 5.8.2016., str. 1.).

— Legitimna očekivanja primjenjivala bi se u pogledu ispunjenja 3. kriterija iz predmeta Altmark uporabom metodologije NAC i stoga uporabom španjolske metodologije.

(186) Španjolska nadležna tijela i/ili društvo Correos tvrde da bi Španjolska mogla imati legitimna očekivanja u pogledu ispunjenja 3. kriterija iz predmeta Altmark uporabom metodologije NAC i španjolske metodologije.

(187) Sud je smatrao ([54]), u pogledu državne potpore, da se, kada potpora nije prijavljena Komisiji i stoga čini nezakonitu potporu, ne može primjenjivati načelo zaštite legitimnih očekivanja. U skladu s time, osim u iznimnim okolnostima, ako potpora nije prijavljena Komisiji, ne može se razmatrati legitimno očekivanje da je dodijeljena potpora zakonita.

(188) Španjolska naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge nikada nije prijavila Komisiji unatoč tome što je Komisija objavila svoju praksu odluka o državnim potporama u poštanskom sektoru ([55]). U nekoliko odluka Komisije o državnim potporama u poštanskom sektoru koje su javno dostupne posebno se procjenjuje usklađenost s uvjetima Altmark i niti u jednoj metodologija NAC nije prihvaćena kao prikladno sredstvo za provjeru 3. kriterija iz predmeta Altmark. Nadalje, u nekoliko odluka navode se smjernice o pristupu Komisije u pogledu metodologije NAC ([56]) i na temelju toga je jasno da španjolska metodologija ne odgovara metodologiji NAC kako ju je provela Komisija (kako je objašnjeno u uvodnim izjavama od 177. do 183.).

(189) Komisija smatra da izvješće NERA-e iz 1998. (koje nema obvezujući učinak) ne može stvarati legitimna očekivanja u pogledu procjene postojanja potpore u naknadama za pružanje javne usluge što je jasno uokvireno presudom u predmetu Altmark iz 2003. i Komisijinom praksom odlučivanja nakon donošenja te presude.

— Španjolska nadležna tijela predložila su i alternativnu mogućnost provedbi metodologije raspodjele troškova na temelju koje se dobiva drugačiji rezultat od rezultata kojeg je dobila Komisija.

(190) Španjolska nadležna tijela predlažu drugačije pristupe izračunu prekomjerne naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge (vidjeti odjeljak 5.3.1.).

(191) Komisija nije u ovoj fazi zauzela stav o tim alternativnim pristupima i napominje da i oni dovode do zaključka da je društvu Correos isplaćena prekomjerna naknada za pružanje nerezerviranih usluga u okviru obveze pružanja univerzalne usluge. Na temelju toga ne bi bio ispunjen 3. kriterij iz predmeta Altmark.

Četvrti kriterij iz predmeta Altmark

(192) Kada je riječ o četvrtom kriteriju iz predmeta Altmark, neosporivo je da obveza pružanja univerzalne usluge nije dodijeljena u otvorenom postupku javne nabave već su ju španjolska nadležna tijela izravno povjerila društvu Correos.

(193) Međutim, španjolska nadležna tijela tvrdila su da je društvu Correos isplaćena naknada u skladu s troškovima tipičnog poduzetnika kojim se dobro upravlja. Španjolska nadležna tijela potkrijepila su tu tvrdnju studijom Frontier Economicsa koju su dostavila Komisiji.

(194) U studiji se nastoji prikazati usporedna analiza troškova društva Correos i troškova drugih europskih poštanskih operatora koji su odgovorni za obvezu pružanja univerzalne usluge kako bi se dokazalo da su naknade odobrene društvu Correos za obvezu pružanja univerzalne usluge u skladu s četvrtim kriterijem iz predmeta Altmark. U studiji se upotrebljava ekonometrijski model za procjenu troškova hipotetskog tipičnog poduzetnika kojim se dobro upravlja na temelju informacija nekoliko europskih pružatelja poštanskih usluga s obvezom pružanja univerzalne usluge. Stvarni troškovi društva Correos uspoređuju se s troškovima koji bi nastali tom hipotetskom tipičnom poduzetniku kojim se dobro upravlja kada bi se našao u sličnoj situaciji (npr. u pogledu gustoće mreže) kao društvo Correos. U studiji se navodi da su troškovi društva Correos u razdoblju od 2005. do 2010. bili niži od troškova hipotetskog tipičnog poduzetnika kojim se dobro upravlja koji su procijenjeni primjenom ekonometrijskog modela.

([54]) Predmet C-471/09 P Diputación Foral de Vizcaya i ostali protiv Komisije, ECLI:EU:C:2011:521, točka 65.
([55]) Priopćenja za tisak, objava odluka na njezinu *web*-mjestu.
([56]) Vidjeti bilješku 53.

(195) Komisija je u odluci o pokretanju postupka iz 2016. izrazila sumnje da bi hipotetski tipični poduzetnik kojim se dobro upravlja definiran u studiji zapravo bio učinkoviti poštanski operator. Uistinu, nije dokazano da su pružatelji s obvezom pružanja univerzalne usluge na temelju kojih je utvrđena ta referentna vrijednost sami po sebi učinkoviti operatori. U studiji se samo spominje da se smatra da se tim poštanskim operatorima „dobro upravlja i da su prikladno opremljeni jer nema dokaza da su neučinkoviti ili da imaju poticaje neučinkovito raditi". Međutim, taj argument još je teže prihvatiti jer skup uključuje pružatelje s obvezom pružanja univerzalne usluge ([57]) koji su primili naknadu za pružanje univerzalne usluge i za koje je Komisija već donijela odluke da se njihovi troškovi ne mogu smatrati učinkovitim troškovima ([58]).

(196) Španjolska nadležna tijela i/ili Correos tvrde da Komisija u odlukama o naknadama za obvezu pružanja univerzalne usluge koje su odobrene društvima Hellenic Post i Poste Italiane nije formalno izjavila da operatori nisu bili učinkoviti (vidjeti uvodne izjave 62. i 95.). Može se napomenuti da je Komisija odbacila sličan pristup u odluci o društvu Poste Italiane iz 2012. ([59]) utemeljenoj na usporedbi s nizom poštanskih operatora na osnovu toga što se na temelju dostupnih informacija nije moglo zaključiti da su ti operatori bili učinkoviti. Komisija zadržava svoj stav da se ne može jednostavno pretpostaviti da su poštanski operatori u prosjeku troškovno učinkoviti, posebno u svjetlu trajnog restrukturiranja u tom sektoru.

(197) Nadalje, naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge društva Correos utvrđena je na temelju španjolske metodologije za koju španjolska nadležna tijela smatraju da se njome provodi metodologija NAC. Čini se da je to u suprotnosti s tekstom četvrtog kriterija iz predmeta Altmark u kojem se upućuje na nastale troškove poduzetnika kojim se dobro upravlja.

(198) Naposljetku, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama od 167. do 168., Komisija smatra da 3. kriterij iz predmeta Altmark nije ispunjen jer se čini da su metodologijom koju su upotrebljavala španjolska nadležna tijela dobiveni iznosi naknade koji su prekoračivali neto troškove obveze pružanja univerzalne usluge društva Correos (uključujući razumnu dobit). To znači da se, čak i kada bi se prihvatilo da su troškovi društva Correos troškovi poduzetnika kojim se dobro upravlja, svejedno ne može smatrati da je naknada odobrena društvu Correos utvrđena na temelju tih troškova.

(199) Stoga se ne može zaključiti da je razina naknade koja je odobrena društvu Correos utvrđena na temelju analize troškova koji bi nastali tipičnom poduzetniku u istom sektoru kojim se dobro upravlja i koji je prikladno opremljen, uzimajući u obzir primitke i razumnu dobit ostvarenu izvršavanjem obveze.

Zaključak

(200) Komisija zaključuje da u ovom slučaju nisu ispunjena dva od četiri kumulativna uvjeta iz predmeta Altmark pa se mora smatrati da se naknadama društvu Correos dodjeljuje prednost.

7.1.1.3. ***Narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu***

(201) Javna potpora poduzetnicima čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora samo ako se „njome narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje" i samo ako „utječe na trgovinu među državama članicama".

(202) Kada je riječ o načelu narušavanja tržišnog natjecanja, smatra se da se mjerom koju je dodijelila država narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje ako se njome poboljšava konkurentan položaj poduzetnika u odnosu na poduzetnike s kojima se natječe ([60]). U praktične svrhe, pretpostavlja se da je tržišno natjecanje narušeno čim država dodijeli financijsku prednost poduzetniku u liberaliziranom sektoru u kojem postoji, ili bi moglo postojati, tržišno natjecanje.

([57]) Npr. Hellenic Post, Poste Italiane.
([58]) Vidjeti Odluku Komisije od 20. studenoga 2012. u predmetu SA.33989 (2012/NN) koju je provela Italija u korist društva Poste Italiane (SL C 77, 15.3.2013., str. 12.) i Odluku Komisije u predmetu SA.35608 (2014/C) koju je provela Grčka u korist društva Hellenic Post (ELTA).
([59]) Vidjeti stavak 50. Odluke Komisije u predmetu SA.33989 (2012/NN) koju je Italija provela u korist društva Poste Italiane.
([60]) Predmet 730/79 *Philip Morris Holland BV protiv Komisije Europskih zajednica* EU:C:1980:209, točka 11.; i spojeni predmeti T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 do 607/97, T-1/98, T-3/98 do T-6/98 i T-23/98 *Alzetta Mauro i ostali protiv Komisije Europskih zajednica* EU:T:2000:151, točka 80.

(203) Kada je riječ o učinku na trgovinu, prema ustaljenoj praksi Suda dodjeljivanjem potpore poduzetniku koji djeluje na unutarnjem tržištu može se utjecati na trgovinu među državama članicama ([61]). U području pravila o državnim potporama, lokalni ili regionalni karakter pružene potpore ne isključuje *a priori* utjecaj na trgovinu. Ako ne postoji strogi prag ili postotak ispod kojeg se može smatrati da nema utjecaja na trgovinu među državama članicama, zbog ograničenog opsega gospodarske djelatnosti, što pokazuje vrlo nizak promet, manje je vjerojatan utjecaj na trgovinu.

(204) U pogledu ovog predmeta, Komisija primjećuje da je društvo Correos aktivno djelovalo na tržištima poštanskih pošiljaka i paketa na kojima postoji intenzivno tržišno natjecanje s drugim pružateljima iz različitih država članica (npr. Deutsche Post, TNT, La Poste, UPS, CTT Correios Portugal i Royal Mail). Stoga nema sumnje da bi se bilo kakvom mjerom u korist društva Correos moglo utjecati na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama.

7.1.1.4. ***Zaključak***

(205) Na temelju prethodno navedenih razmatranja, Komisija smatra da naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. ispunjavaju kumulativne kriterije iz članka 107. stavka 1. Ugovora i stoga mjera čini državnu potporu u smislu te odredbe.

7.1.2. POSTOJEĆA ILI NOVA POTPORA

(206) U članku 1. stavku (b) Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 ([62]) propisano je da postojeća potpora znači „svaka potpora koja je postojala prije stupanja na snagu UFEU-a u odgovarajućim državama članicama". Stoga slijedi da bi se svaki program potpora koji je postojao u Španjolskoj prije njezina pristupanja Uniji 1. siječnja 1986. trebao smatrati postojećom potporom.

(207) U skladu s člankom 1. točkom (c) iste Uredbe: „„nova potpora" znači svaka potpora, to jest programi potpora i pojedinačna potpora koje ne predstavljaju postojeću potporu, uključujući i izmjene postojećih potpora." Sud smatra da je, kako bi se moglo utvrditi je li potpora izmijenjena, od ključne važnosti ispitati jesu li izmijenjene odredbe o toj potpori ([63]). U daljnjim presudama Sud Europske unije i Opći sud dodatno su razradili kakvim se izmjenama odredaba kojima se predviđa potpora postojeća potpora pretvara u novu potporu. Opći sud smatra da „[…] samo u slučaju kad izmjena utječe na samu bit početnog programa, taj program pretvara u novi program potpora. Pitanje takve bitne izmjene ne javlja se ako se novi element može nedvojbeno odvojiti od početnog programa." ([64])

(208) U tom pogledu vrijedi napomenuti da su se prije stupanja na snagu Zakona o pošti iz 1998. neto globalni gubici društva Correos (neovisno o tome jesu li nastali zbog aktivnosti povezanih obvezom pružanja univerzalne usluge ili zbog nepovezanih aktivnosti) izravno nadoknađivali iz španjolskog državnog proračuna. Nakon donošenja Zakona o pošti iz 1998., država je ograničila javno financiranje društva Correos na naknadu za pružanje novo definirane i razgraničene aktivnosti obveze pružanja univerzalne usluge, a ne više na globalne neto gubitke društva.

(209) Komisija stoga smatra da je priroda naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge temeljno izmijenjena na dva načina. Prvo, Zakonom o pošti iz 1998. smanjeno je područje primjene naknade njezinim ograničavanjem na aktivnosti obuhvaćene obvezom pružanja univerzalne usluge dok se prije toga naknada mogla dobiti za sve aktivnosti društva Correos (tj. uključujući one koje nisu obuhvaćene obvezom pružanja univerzalne usluge).

([61]) Predmet 730/79 *Philip Morris Holland BV protiv Komisije Europskih zajednica*, EU:C:1980:209 točke 11. i 12. i predmet T-214/95 *Het Vlaamse Gewest (Flamanska regija) protiv Komisije Europskih zajednica* EU:T:1998:77, točke 48. – 50.

([62]) Uredba Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 248, 24.9.2015., str. 9.).

([63]) Predmet C-44/93 *Namur-Les Assurances* EU:C:1994:311, točke 28. i 35.

([64]) Vidjeti spojene predmete T-195/01 i T-207/01 *Vlada Gibraltara protiv Komisije* EU:T:2002:111, točka 111.

Treba napomenuti da se takvo smanjenje područja primjene smatra temeljnom izmjenom, a ne samo smanjenjem naknade ([65]). Ovisno o financijskom stanju usluga obuhvaćenih obvezom pružanja univerzalne usluge i onih koje njome nisu obuhvaćene, izmjena bi mogla dovesti do povećanja ili smanjenja naknade ([66]). Drugo, način utvrđivanja iznosa naknade izmijenjen je i dokumentom *Plan de Prestación* iz 2000. (vidjeti uvodnu izjavu 26.). Doista, dok se izvorno naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge temeljila na neto gubicima društva Correos, dokumentom *Plan de Prestación* zahtijevala se uporaba posebne metodologije (vidjeti uvodne izjave 27. i 28.) za utvrđivanje iznosa te naknade.

(210) Komisija stoga smatra da je program znatno izmijenjen od stupanja Španjolske Europskoj uniji 1986. Komisija stoga zaključuje da se naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. ne mogu smatrati postojećom potporom za potrebe državnih potpora i stoga se moraju smatrati novom potporom, barem od stupanja na snagu Zakona o pošti iz 1998. tijekom 1998.

7.1.3. ZAKONITOST MJERE POTPORE

(211) Komisija napominje da naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge obuhvaćene ovom Odlukom, u mjeri u kojoj čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, nisu prijavljene u skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora. Stoga naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge čine nezakonitu potporu u smislu članka 1. točke (f) Uredbe 2015/1589.

7.1.4. SPOJIVOST S UNUTARNJIM TRŽIŠTEM

7.1.4.1. ***Pravna osnova***

A. **Spojivost u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora**

(212) U mjeri u kojoj naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, treba procijeniti njihovu spojivost s unutarnjim tržištem. Osnove na temelju kojih se mjera državne potpore može ili mora proglasiti spojivom s unutarnjem tržištem navedene su u članku 106. stavku 2., članku 107. stavku 2. i članku 107. stavku 3. Ugovora.

(213) Budući da su španjolska nadležna tijela uporno tvrdila da naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. čine naknadu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa („SGEI"), spojivost tih naknada s unutarnjim tržištem trebat će procijeniti na temelju članka 106. stavka 2. Ugovora. U tom članku predviđeno je sljedeće:

„poduzeća kojima je povjereno obavljanje usluga od općega gospodarskog interesa ili koja su po svojoj naravi monopoli koji ostvaruju prihod, podliježu pravilima sadržanima u Ugovorima, a osobito pravilima o tržišnom natjecanju, i to u mjeri u kojoj primjena takvih pravila ne sprečava, *de iure ili de facto*, obavljanje posebnih zadaća koje su im povjerene. Na razvoj trgovine ne smije se utjecati u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno interesima Unije."

B. **Privremena primjena paketa o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2012.**

(214) Komisija je utvrdila uvjete u skladu s kojima primjenjuje članak 106. stavak 2. Ugovora u nizu instrumenata, posljednje, među ostalim, u Okviru za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. i Odluci o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2012. ([67]) (dalje u tekstu zajedno „paket o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2012."). Komisija je prethodno objavila i primijenila uvjete za procjenu spojivosti u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora propisane u Okviru za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2005. ([68]) i Odluci o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2005. ([69]).

([65]) U skladu s člankom 4. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.), izmjene formalne ili administrativne prirode koje ne mogu utjecati na evaluaciju spojivosti mjere potpore sa zajedničkim tržištem i povećanje izvornog proračuna postojeće mjere potpore za do 20 % ne smatraju se izmjenom postojeće potpore.

([66]) Na primjer, ako se uslugama obuhvaćenima obvezom univerzalne usluge ostvaruju gubici, ali trgovačko društvo ostvaruje dobit, nije se odobravala naknada, dok se nakon izmjene može dodijeliti nekakva naknada. S druge strane, trgovačko društvo moglo bi dobiti naknadu ako bi općenito ostvarivalo gubitke iako je obveza pružanja univerzalne usluge profitabilna.

([67]) Odluka 2012/21/EU.

([68]) Okvir Zajednice za državnu potporu u obliku naknade za javne usluge (SL C 297, 29.11.2005., str. 4.).

([69]) Odluka Komisije 2005/842/EZ od 28. studenoga 2005. o primjeni članka 86. stavka 2. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku naknade za obavljanje javne usluge koja se dodjeljuje određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 312, 29.11.2005., str. 67.).

(215) Kada je riječ o Odluci o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2012., budući da je iznos naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrenih društvu Correos u razdoblju od 2004. do 2010. veći od 15 milijuna EUR godišnje, te naknade nisu obuhvaćene područjem primjene Odluke o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2012., kako je utvrđeno u njezinu članku 2. One nisu obuhvaćene ni područjem primjene Odluke o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2005., kako je utvrđeno u njezinu članku 2.

(216) U trenutačnoj fazi razvoja unutarnjeg tržišta, državna potpora koja je izvan područja primjene Odluke o uslugama od općeg gospodarskog interesa iz 2012. može se proglasiti spojivom s člankom 106. stavkom 2. Ugovora ako je nužna za pružanje predmetne usluge od općeg gospodarskog interesa i ne utječe na razvoj trgovine u mjeri koja je protivna interesima Unije ([70]).

(217) U Okviru za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. opisani su uvjeti u kojima se postiže takva ravnoteža. Međutim, u skladu sa stavkom 69. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa, budući da naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u razdoblju od 2004. do 2010. čine nezakonitu državnu potporu, uvjeti propisani u sljedećim stavcima tog okvira ne primjenjuju se u Komisijinoj procjeni spojivosti u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora:

— stavak 14.: kada se pružatelju povjerava određena usluga od općeg gospodarskog interesa treba prikladno razmotriti potrebe za javnom uslugom,

— stavak 19.: poštovanje pravila EU-a o javnoj nabavi kada se povjerava pružanje usluge od općeg gospodarskog interesa,

— stavak 20.: nepostojanje diskriminacije,

— stavak 24. (i dalje): primjena metodologije NAC na izračun neto troška,

— stavak 39. (i dalje): inicijative učinkovitosti,

— stavak 60.: transparentnost.

(218) Stoga će Komisija u sljedećem odjeljku procijeniti naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u skladu s Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012, isključujući prethodno navedene stavke, i utvrditi jesu li te naknade u skladu s preostalim uvjetima utvrđenima u tom okviru.

7.1.4.2. ***Spojivost na temelju Okvira za usluge od općega gospodarskog interesa iz 2012.***

A. **Prava usluga od općeg gospodarskog interesa kako je navedeno u članku 106. Ugovora**

(219) Usluga koju je španjolska država povjerila društvu Correos univerzalna je poštanska usluga u skladu s člankom 3. stavkom 1. Direktive 2008/6/EZ koji glasi: „Države članice osiguravaju pravo korisnika na univerzalne usluge, uključujući i stalno pružanje poštanskih usluga određene kvalitete na svim dijelovima svog državnog područja, uz prihvatljive cijene za sve korisnike." Kako je istaknuto u uvodnim izjavama od 4. do 8. Direktive 2008/6/EZ o izmjeni Direktive 97/67/EZ, obveze pružanja univerzalnih poštanskih usluga kako su definirane u Direktivi o poštanskim uslugama priznate su u Uniji kao prave usluge od općeg gospodarskog interesa u smislu članka 106. stavka 2. Ugovora.

B. **Potreba za aktom o povjeravanju u kojem se navode obveze pružanja javne usluge i načini izračuna naknade**

(220) Kako je navedeno u odjeljku 2.3. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012., pojam usluge od općeg gospodarskog interesa u smislu članka 106. Ugovora znači da je predmetnom poduzetniku povjereno pružanje usluge od općeg gospodarskog interesa s pomoću jednog ili više službenih akata.

(221) U tim aktima mora posebno biti navedeno sljedeće:

(1) točna priroda obveze pružanja javne usluge i njezina trajanja;

(2) predmetni poduzetnik i područje;

([70]) Vidjeti stavak 11. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.

(3) priroda isključivih prava dodijeljenih operatoru;

(4) opis mehanizma naknade i parametara za izračun, nadzor i reviziju naknade;

(5) mehanizmi za izbjegavanje i povrat prekomjernih naknada.

(222) U Zakonu o pošti iz 1998. i dokumentu Plan de Prestación iz 2000. koji su bili relevantni akti o povjeravanju za razdoblje od 2004. do 2010. jasno je definirana obveza pružanja univerzalne usluge i povjerena društvu Correos. Predmetno područje jest čitavo državno područje Španjolske.

(223) U članku 19. španjolskog Zakona o pošti iz 1998. navedena su isključiva prava dodijeljena društvu Correos. Ta prava uključuju, primjerice, uporabu brenda „España", riječi „Correos" i povezanih simbola.

(224) U dokumentu *Plan de Prestación* iz 2000. predviđen je mehanizam za izračun neto troška obveze pružanja univerzalne usluge (španjolska metodologija) koji se upotrebljava kao osnova za izračun naknade ([71]). Stoga se može smatrati da su definirani mehanizam i parametri za izračun naknade.

(225) Budući da je španjolskom metodologijom predviđeno da bi iznos naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge trebao odgovarati *ex-post* izračunu neto troška, može se prihvatiti da je sustav osmišljen tako da se izbjegnu prekomjerne naknade u mjeri u kojoj bi se metodologija izračuna smatrala pouzdanom. Iako Komisija osporava primjenjivost španjolske metodologije, ne smatra se da ona utječe na usklađenost s uvjetom za predviđanje mehanizama za izbjegavanje prekomjerne naknade.

(226) Komisija stoga smatra da se može smatrati da je povjeravanje društvu Correos u skladu s Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.

C. **Trajanje razdoblja povjeravanja**

(227) Kako je navedeno u odjeljku 2.4. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. „trajanje razdoblja povjeravanja trebalo bi se opravdati upućivanjem na objektivne kriterije kao što je potreba za amortizacijom neprenosive nepokretne imovine. U načelu, trajanje razdoblja povjeravanja ne bi trebalo biti dulje od razdoblja potrebnog za amortizaciju najvažnije imovine potrebne za pružanje usluge od općeg gospodarskog interesa."

(228) U španjolskom Zakonu o pošti iz 1998. nije točno određeno trajanje povjeravanja obveze pružanja univerzalne usluge društvu Correos. Međutim, povjeravanje je završilo 2011. kada je stupio na snagu novi španjolski Zakon o pošti iz 2010. i stoga je stvarno trajanje povjeravanja bilo 12 godina.

(229) Prvo, Komisija ne smatra da taj zahtjev iz Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. može dovesti do nespojivosti potpore koja prethodi stupanju na snagu ovog Okvira. Odredbama o ograničenom trajanju iz Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. nastoji se osigurati da država redovito preispituje stanje na tržištu kako bi provjerila je li održavanje javne usluge još uvijek opravdano i kako bi omogućila natjecanje za dodjelu te javne usluge primjenom pravila o javnoj nabavi. Takvi ciljevi ne mogu se ostvariti za mjeru koja je provedena u prošlosti i stoga to ne može dovesti do nespojivosti naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrenih prije 2010. ([72])

(230) Nadalje, Komisija napominje da se dvanaestogodišnje trajanje povjeravanja ne čini pretjeranim i slično je razdobljima povjeravanja koja se primjenjuju na druge pružatelje obveze univerzalne usluge u EU-u ([73]).

(231) Stoga se može prihvatiti da trajanje od 12 godina ne bi prekoračivalo razdoblje amortizacije najvažnije imovine koju društvo Correos upotrebljava za izvršavanje obveze pružanja univerzalne usluge u skladu s Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.

([71]) Vidjeti uvodnu izjavu 28.
([72]) Odredba bi se mogla primjenjivati na mjeru koja je počela u prošlosti i još uvijek traje. U takvom slučaju mogla bi se zatražiti izmjena ili čak prekid povjeravanja.
([73]) Vidjeti, na primjer *La Poste* (Francuska), *Poste Italiane* (Italija) i *ELTA* (Grčka): svih petnaest godina.

D. **Usklađenost s Direktivom Komisije 2006/111/EZ** ([74])

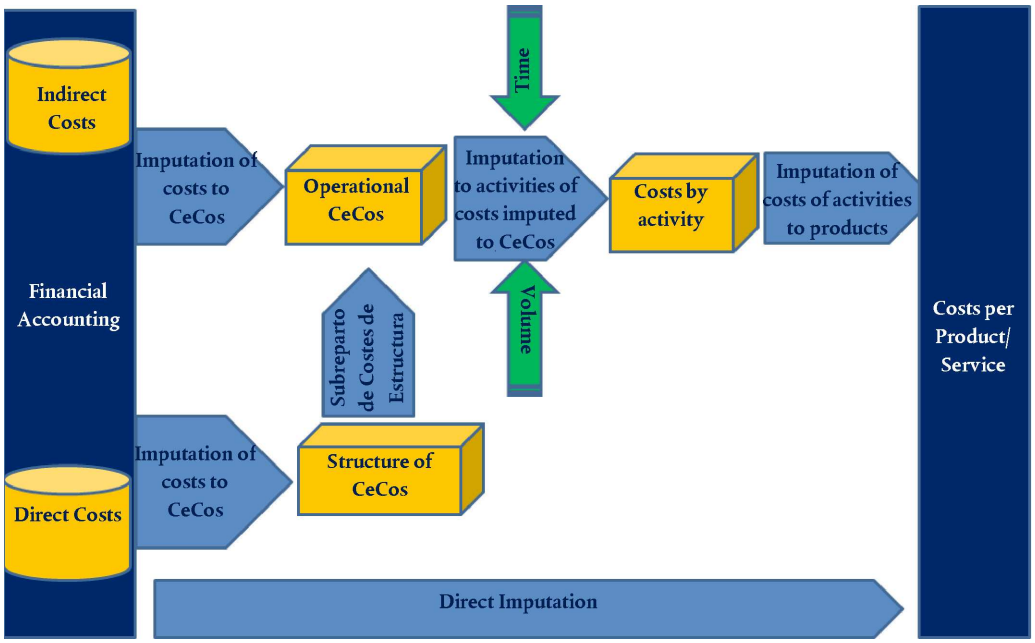
(232) U skladu sa stavkom 18. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. „potpora se smatra spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 106. stavka 2. Ugovora samo ako je poduzetnik, ako je primjenjivo, usklađen s Direktivom 2006/111/EU o transparentnosti financijskih odnosa između država članica i javnih poduzeća, kao i o financijskoj transparentnosti unutar određenih poduzeća”

(233) Člankom 29. španjolskog Zakona o pošti iz 1998. nameću se posebni računi u okviru unutarnjeg računovodstvenog sustava pružatelja univerzalne usluge.

(234) Ta se obveza posebno provodi nalogom FOM/2447/2004 od 12. srpnja o „analitičkom računovodstvu i odvajanju računa”. Komisija je provjerila jesu li načela utvrđena tim propisom u skladu s načelima iz Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. u pogledu raspodjele izravnih i netočnih troškova ([75]).

(235) Nadalje, na temelju zahtjeva Komisije iz odluke o pokretanju postupka iz 2016., španjolska nadležna tijela dostavila su Komisiji podroban opis analitičkog računovodstvenog sustava društva Correos koji je sažet na slici.

Sustav raspodjele troškova društva Correos

(236) Kako je prikazano u uvodnoj izjavi 235., sustav troškovnog računovodstva društva Correos temelji se na metodologiji troškovnog računovodstva koja se naziva utvrđivanje troškova na temelju aktivnosti. Sustav utvrđivanja troškova na temelju aktivnosti posebna je metoda postupno distribuirane metode raspodjele troškova koja je u skladu s primjenjivim odredbama Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. ([76]) i s posebnim sektorskim zahtjevima o zasebnom računovodstvu propisanima u članku 14. Direktive o poštanskim uslugama.

(237) Analitički model društva Correos u osnovi sadržava sljedeće faze:

(1) utvrđivanje troškova koji će se pripisati računu dobiti i gubitka: pripisivi troškovi iznosili su 2005. približno […] milijardi EUR.

([74]) Direktiva Komisije 2006/111/EZ od 16. studenoga 2006. o transparentnosti financijskih odnosa između država članica i javnih poduzeća, kao i o financijskoj transparentnosti unutar određenih poduzeća (SL L 318, 17.11.2006., str. 17.).
([75]) Vidjeti stavak 31. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.
([76]) Vidjeti stavak 44. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012.

(2) pripisivanje troškova troškovnim centrima:

(a) mali postotak troškova ([…] % - približno […] milijuna EUR 2005.) pripisuje se izravno krajnjim proizvodima;

(b) većina pripisivih troškova ([…] % - […] milijardi EUR) pripisuje se troškovnim centrima (CeCos).

CeCos (2005. ih je bilo […]) su osnovna jedinica analitičkog računovodstvenog sustava. Definiraju se kao jedinica potrošnje sredstava koja su relevantna s gledišta troškovnog računovodstva.

U analitičkom računovodstvenom sustavu društva Correos razlikuje se između sljedećeg:

— operativnih troškovnih centara: koji troše sredstva koja su izravno povezana s krajnjim proizvodima i uslugama (npr. poštanski ured). Tijekom 2005. postojalo je […] operativnih troškovnih centara u analitičkom računovodstvenom sustavu društva Correos. Operativnim troškovnim centrima 2005. je pripisan iznos od […] milijardi EUR.

— strukturnih troškovnih centara: koji su usmjereni na strukturne troškove koji nisu izravno povezani s krajnjim proizvodima i uslugama. Oni odgovaraju zadaćama potpore, administracije, upravljanja ljudskim potencijalima i IT-om. Tijekom 2005. u analitičkom računovodstvenom sustavu društva Correos postojalo je 180 strukturnih troškovnih centara. Strukturnim troškovnim centrima pripisan je 2005. iznos od […] milijuna EUR.

(c) Troškovi propisani strukturnim troškovnim centrima potom se raspodjeljuju na operativne troškovne centre na temelju uzročno-posljedičnog odnosa između operativnih i strukturnih troškovnih centara.

(3) pripisivanje aktivnostima troškova pripisanih troškovnim centrima:

aktivnosti su skupina homogenih zadaća kojima se pružaju krajnje usluge ili podupire njihovo pružanje (npr. ručno razvrstavanje, automatsko razvrstavanje, promet...). U analitičkom računovodstvenom sustavu društva Correos 2005. se razlikovalo između 16 aktivnosti.

Troškovi pripisani operativnim troškovnim centrima raspodjeljuju se na aktivnosti na temelju toga koliko sredstava troškovnih centara troše pojedine aktivnosti.

(4) pripisivanje troškova aktivnosti svakom krajnjem proizvodu i uslugama:

Troškovi se pripisuju krajnjim proizvodima i uslugama na temelju njihove uzročno-posljedične veze s aktivnostima.

(5) utvrđivanje prihoda za svaki krajnji proizvod i uslugu

Sljedeći koraci primjenjuju se za utvrđivanje prihoda:

(a) prvo, iznos prihoda koji se raspodjeljuje utvrđuje se iz računa dobiti i gubitka: pripisivi prihodi iznosili su 2005. približno […] milijardi EUR;

(b) dio tih prihoda ([…] % – […] milijardi EUR 2005.) odgovara izravnoj prodaji registriranoj u obračunskom sustavu društva Correos i može se pripisati izravno krajnjim proizvodima i uslugama;

(c) ostatak prihoda ([…] % – […] milijuna EUR 2005.) koji nisu registrirani u obračunskom sustavu, ali imaju različito podrijetlo, raspodjeljuju se na krajnje proizvode i usluge na temelju tablice postotaka izvedene iz studija društva Correos o uzročno-posljedičnoj vezi između registriranih prihoda i proizvoda i usluga kojima su stvoreni ti prihodi.

(6) Stoga se može izračunati marža po krajnjem proizvodu ili usluzi.

(238) Komisija zaključuje da je analitički računovodstveni sustav koji je uspostavilo društvo Correos prikladan za razdvajanje aktivnosti obveze pružanja univerzalnih usluga od aktivnosti koje nisu obuhvaćene obvezom pružanja univerzalnih usluga te unutar obveze pružanja univerzalnih usluga za razdvajanje rezerviranih od nerezerviranih aktivnosti.

(239) Komisija zaključuje da se društvo Correos pridržavalo Direktive 2006/111/EZ.

A. **Iznos naknade**

Prikladna metoda izračuna

(240) U stavku 21. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. navedeno je da „[…] iznos naknade ne smije prekoračiti iznos koji je potreban za pokrivanje troškova izvršenja obveza pružanja javne usluge, uključujući i razumnu dobit". U njemu je navedeno i sljedeće „[…] Ako poduzetnik obavlja i aktivnosti koje su izvan područja primjene usluga od općeg gospodarskog interesa, troškovima koje treba uzeti u obzir mogu biti obuhvaćeni svi izravni troškovi koji su nužni za izvršavanje obveze pružanja javne usluge i odgovarajući doprinos neizravnim troškovima koji su zajednički uslugama od općeg gospodarskog interesa i ostalim aktivnostima. Troškovi povezani s aktivnostima izvan područja primjene usluga od općeg gospodarskog interesa moraju uključivati sve izravne troškove i odgovarajući doprinos zajedničkim troškovima."

(241) U stavku 24. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. navedeno je sljedeće „Neto trošak koji je nužan, ili se očekuje da će biti nužan, za izvršavanje obveze pružanja javne usluge trebao bi se izračunati uporabom metodologije neto iznosa izbjegnutog troška ako je tako propisano zakonodavstvom Unije ili nacionalnim zakonodavstvom i u drugim slučajevima kada je to moguće."

(242) Komisija je u Odluci o pokretanju postupka iz 2016. procijenila da je, budući da su naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. dodijeljene kao nezakonita potpora prije nego što je 31. siječnja 2012. stupio na snagu Okvir za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012., stavak 69. tog okvira posebno isključivao primjenu stavka 24. Okvira i stoga primjenu metodologije NAC na nezakonitu potporu.

(243) Doista, u bilješci uz uvodnu izjavu 21. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. pojašnjeno je da ako se metodologija NAC ne može primijeniti (ili se, kao u ovom slučaju, ne primjenjuje), neto trošak mora se utvrditi kao troškovi umanjeni za prihode ostvarene izvršavanjem obveza pružanja javne usluge. „Metodologija raspodjele troškova" opisana je u stavku 28. i dalje Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. Smatrala se prikladnom metodologijom za izračun naknade za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u skladu s Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2005. koji se primjenjivao od 29. studenoga 2005. do 31. siječnja 2012. i služio kao osnova za nekoliko odluka Komisije o naknadi za obvezu pružanja univerzalne usluge u tom razdoblju. ([77])

(244) Španjolska nadležna tijela i/ili društvo Correos posebno su osporavali taj argument u svojim primjedbama tvrdeći da se Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. ne sprječava uporaba NAC-a, već samo nije dopuštena prije stupanja Okvira na snagu (vidjeti posebno uvodnu izjavu 98.).

(245) Komisija smatra da bi se prihvaćanjem uporabe metodologije NAC za nezakonitu potporu dodijeljenu prije stupanja na snagu Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. državama članicama omogućilo da iskoriste neprijavljivanje takve nezakonite mjere potpore jer bi mogle izabrati između raspodjele troškova i metodologije NAC, a države članice koje su prijavile svoje naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, kako je predviđeno pravilima o državnim potporama, smjele su upotrebljavati samo jednu metodu, odnosno metodu raspodjele troškova. Takvim pristupom stoga bi se Španjolskoj omogućilo da ostvari prednost kršenjem obveza prijave i to bi podrazumijevalo moguće kršenje načela jednakog postupanja. Komisija stoga smatra da se u ovom slučaju može upotrebljavati samo računovodstvena metoda.

(246) U svakom slučaju, čak i kada bi se prihvatilo da se u ovom slučaju može upotrijebiti metodologija NAC kako je propisano Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. i Direktivom 2008/6/EZ, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama od 176. do 183., Komisija smatra da se španjolska metodologija ne može smatrati valjanom provedbom metodologije NAC, protivno onome što tvrde španjolska nadležna tijela i/ili društvo Correos.

(247) Španjolska metodologija stoga, neovisno o njezinim potencijalnim unutarnjim koristima, nije metodologija koju je Komisija ikada priznala, ni prije stupanja na snagu Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2012. ni nakon njegova stupanja na snagu.

(248) U takvim okolnostima Komisija smatra da je jedina metoda koja se može upotrebljavati računovodstvena metoda koja je bila jedina referentna metoda u vrijeme kada su odobrene naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge i na kojoj se temeljilo nekoliko odluka Komisije o naknadi za obvezu pružanja univerzalne usluge u tom razdoblju.

([77]) Vidjeti posebno Odluku 2012/321/EU i Odluku 2012/636/EU.

Prikladne referentne vrijednosti za razumnu dobit

(249) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 167. Komisija je u svojoj odluci od 25. siječnja 2012. o bpostu utvrdila razumnu referentnu vrijednost za raspon dobiti koja se primjenjuje na sve poštanske operatore u Uniji.

(250) Španjolska nadležna tijela osporavala su primjenjivost tih referentnih vrijednosti na društvo Correos tvrdeći da bi se svaki slučaj trebao procjenjivati zasebno. Komisija je pozvala španjolska nadležna tijela da dostave detaljne informacije o španjolskom tržištu poštanskih usluga na temelju kojih će se moći procijeniti mogućnost primjene drugačijih referentnih vrijednosti na društvo Correos. Međutim, te informacije nisu dostavljene. Komisija će stoga u ovom slučaju primjenjivati razumnu referentnu vrijednost za raspon dobiti koja je utvrđena u predmetu bpost.

Procjena alternativnog pristupa koji su predložila španjolska nadležna tijela

(251) Ako bi Komisija primijenila računovodstvenu metodu na naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998., španjolska nadležna tijela tvrdila su da bi trebalo uzeti u obzir sljedeće elemente (vidjeti odjeljak 5.3.1.):

— zasebna procjena naknada odobrenih za rezervirano područje obveze pružanja univerzalnih usluga i nerezervirano područje obveze pružanja univerzalnih usluga

— smanjenje prekomjerne naknade s pomoću dividendi koje isplaćuje društvo Correos.

(252) Ti prijedlozi analizirani su u uvodnim izjavama od 253. do 263.

— Zasebna procjena naknada odobrenih za rezervirano područje obveze pružanja univerzalnih usluga i nerezervirano područje obveze pružanja univerzalnih usluga

(253) Španjolska nadležna tijela tvrdila su da bi zasebno trebalo procjenjivati naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge koje je društvo Correos primilo za pružanje rezerviranih i nerezerviranih usluga.

(254) Na temelju analize argumenata koje su dostavila španjolska nadležna tijela tijekom službenog istražnog postupka, Komisija smatra se podjela između rezerviranog/nerezerviranog područja može prihvatiti budući da:

— argumenti na kojima se temelji razlikovanje između dvije različite usluge od općeg gospodarskog interesa čine se razumni (posebno je različit kontekst izvršavanja obveze u rezerviranom području USO-a i nerezerviranom području USO-a),

— podjela je također u skladu s načinom izračuna naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u kojem se jasno razlikuje između rezerviranih i nerezerviranih usluga i koja se bitno razlikuje između dva područja. Kako su objasnila španjolska nadležna tijela, iako je na rezervirane usluge u okviru obveze pružanja univerzalne usluge primijenjena metodologija raspodjele troškova, na nerezervirane usluge u okviru obveze pružanja univerzalne usluge primjenjivao se drugi pristup koji španjolska nadležna tijela smatraju istovjetnim metodologijom NAC. Iako se Komisija ne slaže s takvim opisom, ona se slaže da se način izračuna bitno razlikuje između rezerviranog područja u okviru obveze pružanja univerzalne usluge i nerezerviranog područja u okviru obveze pružanja univerzalne usluge.

(255) Komisija želi naglasiti da prihvaćanje te podjele podrazumijeva da se naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge u rezerviranom i nerezerviranom području moraju zasebno procjenjivati bez konačnog usklađivanja dviju procjena.

Komisija podjelom potvrđuje da su rezultati predstavljeni u odjeljku 5.3.1. točni:

— društvo Correos nije primilo prekomjernu naknadu za pružanje rezerviranih usluga u okviru obveze pružanja univerzalne usluge jer je naknada za rezervirane usluge u okviru obveze pružanja univerzalne usluge jednaka neto računovodstvenom trošku društva Correos,

— prekomjerna naknada društvu Correos za pružanje nerezerviranih usluga u okviru obveze pružanja univerzalne usluge jednaka je iznosu naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge dodijeljenih nerezerviranom području u okviru obveze pružanja univerzalne usluge jer je razina dobiti nerezerviranih usluga u okviru obveze pružanja univerzalne usluge uvijek bila iznad najveće referentne vrijednosti za dobit koja se razmatrala u predmetu o bpostu.

(256) Prekomjerna naknada društvu Correos za pružanje nerezerviranih usluga stoga iznosi 317 387 milijuna EUR (u nominalnom iznosu).

— Smanjenje prekomjerne naknade s pomoću dividendi koje isplaćuje društvo Correos.

(257) Španjolska nadležna tijela tvrdila su da bi se prekomjerna naknada društvu Correos trebala smanjiti s pomoću dividendi koje je društvo Correos isplatilo u razdoblju od 2004. do 2010. (približno 151 milijun EUR).

(258) Komisija u načelu ne smatra da su dividende prikladno sredstvo za smanjenje prekomjerne naknade kako je navedeno u predmetu Dansk Statsbaner ([78]). Međutim, Komisija shvaća da su u ovom slučaju zbog posebnih okolnosti plaćanja dividendi vjerojatno jedini praktični način za ograničenje učinka prekomjerne naknade društva Correos koja je nastala zbog velike dobiti društva Correos u nerezerviranom području.

(259) Prvo, Komisija se slaže da je Španjolska dostavila dostatne dokaze da je donošenje odluke o plaćanju dividendi potaknula španjolska država (iskoristivši svoj položaj kao jedini dioničar društva Correos) a ne uprava društva Correos.

(260) Ne samo da je država uključila te dividende u svoj proračun znatno prije njihove isplate, što pokazuje da je ona kontrolirala donošenje odluke, već je teško utvrditi gospodarski interes društva Correos, kao trgovačkog društva, da u tom razdoblju isplati dividende državi. Tipični poticaji trgovačkog društva za isplatu naknade dioničaru (privlačenje ulagača osiguravanje budućeg financiranja, pokazivanje dobrog financijskog položaja trgovačkog društva) ne čine se relevantnima u ovom slučaju jer je država jedini dioničar i jer je trgovačkom društvu osigurano trajno financiranje države do 2010. Iz tih razloga, uzimajući u obzir posebni pravni okvir koji je bio na snazi, može se prihvatiti da odluka o plaćanju dividendi potječe od države koja je upotrijebila taj alat za izvlačenje sredstava iz trgovačkog društva.

(261) Kada je riječ o španjolskoj državi, plaćanje znatnih naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge i istodobno ubiranje dividendi činili bi se nedosljednima, ali se mogu shvatiti u kontekstu kada su dividende zapravo bile način smanjenja mogućeg prekomjernog financiranja koje se ionako moralo isplatiti društvu Correos u skladu s Planom de Prestación iz 2000. Budući da je Španjolska potpisala ugovor o pružanju javne usluge u kojem je automatski utvrđen iznos naknade koja će se plaćati društvu Correos neovisno o stvarnoj razini dobiti trgovačkog društva, može se shvatiti da bi dividende u tim okolnostima mogle imati ulogu mehanizma za povrat sredstava.

(262) Komisija također uzima u obzir da su te dividende u biti potekle od prekomjernih naknada za nerezervirane usluge u okviru obveze pružanja univerzalne usluge koje su bile izvor dobiti društva Correos. Nadalje, čini se da društvo Correos koje je tijekom predmetnih godina bilo vrlo profitabilno nije ostvarilo posebnu korist od privremenog držanja sredstava: posebno nije uzimalo bankovne kredite kojima bi koristila bolja kreditna sposobnost i nije obavljalo posebne kupnje.

(263) U tim okolnostima Komisija prihvaća smanjenje prekomjernih naknada plaćenih društvu Correos s pomoću dividendi koje je društvo Correos isplatilo u razdoblju od 2004. do 2010.

(264) U tablici 12. sažet je izračun nominalnog iznosa povrata.

Tablica 12.

Izračun prekomjerne naknade

(u milijunima EUR)

Nerezervirano područje USO-a	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Prihodi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Troškovi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

([78]) Vidjeti bilješku 31. Čak i ako bi dividende uzele u obzir u tom slučaju, Komisija je u stavku 345. Odluke navela da „politika dividendi ne može se izjednačiti s odredbom o povratima u skladu s kojom je moguće prilagoditi naknadu za izvršenje obveze pružanja javne usluge i spriječiti prekomjerne naknade."

(u milijunima EUR)

Nerezervirano područje USO-a	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Neto trošak = troškovi - prihodi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Razumna dobit (na temelju 7,4 % ROS)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Neto trošak + razumna dobit	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Naknada dopuštena društvu Correos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Naknada odobrena društvu Correos	44,859	47,294	55,199	39,441	40,863	45,919	43,812	317,387
Prekomjerna naknada = odobrena naknada – dopuštena naknada	44,859	47,294	55,199	39,441	40,863	45,919	43,812	317,387
Pripisana dividenda	29,775	30,576	51,958	38,966	0,000	0,000	0,000	151,275
Prilagođena prekomjerna naknada = prekomjerna naknada – dividende	**15,084**	**16,718**	**3,241**	**0,475**	**40,863**	**45,919**	**43,812**	**166,112**

7.1.5. ZAKLJUČAK

(265) Komisija prvo zaključuje da naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. čine nezakonitu državnu potporu.

(266) Nadalje, te naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge čine nespojivu potporu u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora u mjeri u kojima je njima društvu Correos isplaćena prekomjerna naknada.

(267) Nakon oduzimanja dividende, prekomjerna naknada iznosi 166 112 milijuna EUR.

(268) Stvarnim iznosom povrata može se uzeti u obzir prilagodba za iznos poreza ([79]) kako je predviđeno u obavijesti o povratu ([80]) u čijem je stavku 50. navedeno sljedeće „Nacionalna tijela mogu pri utvrđivanju iznosa povrata uzeti u obzir posebnosti poreznog sustava. Ako je korisnik nezakonite i nespojive potpore platio porez na primljenu potporu, nacionalna tijela mogu, u skladu sa svojim nacionalnim poreznim pravilima, uzeti u obzir prethodno plaćeni porez na način da zatraže povrat samo neto iznosa koji je zaprimio korisnik. Komisija smatra da će u takvim slučajevima nacionalna tijela morati osigurati da korisnik ne može uživati daljnja smanjenja poreza tvrdeći da mu je zbog povrata smanjen oporeziv prihod jer bi to značilo da je neto iznos povrata niži od neto iznosa koji je izvorno primljen."

(269) U okviru stvarnog iznosa koji treba vratiti može se stoga uzeti u obzir porezna prilagodba pod pretpostavkom da će Španjolska poštovati uvjete utvrđene u stavku 50. Obavijesti o povratu. On će uključivati i kamate od datuma kada je svaka naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge stavljena na raspolaganje društvu Correos do povrata.

([79]) Španjolska nadležna tijela najavila su da planiraju zatražiti fiskalnu prilagodbu za izračun iznosa povrata.
([80]) Obavijest Komisije – Osiguravanje učinkovite provedbe odluka Komisije kojima se državama članicama nalaže povrat nezakonite i nespojive državne potpore (SL C 272, 15.11.2007., str. 4.).

7.2. *OSLOBOĐENJA OD PLAĆANJA POREZA KOJA JE OSTVARILO DRUŠTVO CORREOS: POREZA NA NEKRETNINE (IBI) I POREZA NA GOSPODARSKE DJELATNOSTI (IAE)*

7.2.1. DRŽAVNE POTPORE U SMISLU ČLANKA 107. STAVKA 1. UGOVORA

7.2.1.1. ***Mjera koja se može pripisati državi i financira se iz državnih sredstava***

(270) Člankom 107. stavkom 1. Ugovora propisano je da mjeru mora dodijeliti država članica ili se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku. Gubitak poreznih prihoda jednak je potrošnji državnih sredstava u obliku fiskalnih izdataka.

(271) Kako je smatrao Sud u predmetu *Banco Exterior de España*, mjerom kojom javna tijela određenim poduzetnicima odobravaju oslobođenje od plaćanja poreza, iako ne uključuje gotovinski prijenos državnih sredstava, osobe na koje se primjenjuje oslobođenje od plaćanja poreza stavljaju se u financijski povoljniji položaj od drugih poreznih obveznika i time se ispunjava pojam „državnih sredstava" u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora ([81]).

(272) Oslobođenjem društva Correos od plaćanja poreza na nekretnine i poreza na gospodarske djelatnosti španjolska nadležna tijela odriču se prihoda koji čine državna sredstva.

(273) Komisija stoga smatra da ta oslobođenja od plaćanja poreza uključuju gubitak državnih sredstava i stoga se financiraju iz državnih sredstava.

(274) Španjolska nadležna tijela i/ili društvo Correos tvrdili su u svojim primjedbama da se oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine ne može pripisati državi jer je posljedica odluka nacionalnog suda, a ne same države (vidjeti uvodne izjave 67. i 102.).

(275) Komisija se ne slaže s tim argumentom jer u slučajevima kada javno tijelo korisniku dodijeli prednost, mjera se po definiciji pripisuje državi, čak i ako je predmetno nadležno tijelo pravno neovisno o drugim javnim tijelima ([82]). Stoga se potpora dodijeljena presudama nacionalnih sudova pripisuje državi i može se smatrati državnom potporom.

7.2.1.2. ***Selektivna ekonomska prednost u korist poduzetnika***

A. **Pojam poduzetnika**

(276) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 162., društvo Correos mora se smatrati poduzetnikom za izvršavanje obveze pružanja univerzalne usluge koje su predmet oslobođenja od plaćanja poreza.

B. **Ekonomska prednost**

(277) Točan oblik mjere nije relevantan da bi se utvrdilo dodjeljuje li se njome ekonomska prednost poduzetniku. ([83]) Pojmom prednosti nisu obuhvaćene samo pozitivne koristi već i intervencije kojima se, u različitim oblicima, umanjuju troškovi koji se obično pokrivaju iz proračuna poduzetnika ([84]). Stoga, oslobođenje od gospodarskih tereta (kao što su porezne obveze) također može činiti prednost.

(278) Društvo Correos potpuno je ili djelomično oslobođeno plaćanja određenih poreza, kao što su IBI i IAE, dok drugi poduzetnici, koji također obavljaju gospodarske djelatnosti koje uključuju pružanje poštanskih usluga, u načelu u potpunosti plaćaju te poreze. Stoga društvo Correos ostvaruje ekonomsku prednost za potrebe članka 107. stavka 1. Ugovora.

(279) Oslobođenjima od plaćanja poreza koja su odobrena društvu Correos smanjuju se troškovi koji su obično uključeni u njegove troškove poslovanja. Stoga to ide u korist društvu Correos u odnosu na druge poduzetnike koji moraju plaćati IBI ili IAE i ne mogu iskoristiti to oslobođenje od plaćanja poreza.

([81]) Predmet C-387/92, *Banco Exterior de España*, EU:C:1994:100, točka 14.
([82]) Presuda Općeg suda od 12. prosinca 1996., Air France protiv Komisije, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, točka 62.
([83]) Predmet C-280/00 *Altmark Trans* EU:C:2003:415, točka 84.
([84]) Predmet 30/59 *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg protiv Visokog tijela Europske zajednice za ugljen i čelik* EU:C:1961:2, točka 19. i predmet C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* EU:C:2001:598, točka 38.

C. **Selektivnost**

(280) Mjera je selektivna ako se njome određeni poduzetnici ili proizvodnja određene robe stavljaju u povoljniji položaj u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

(281) Različito oporezivanje mora se ispitati u svjetlu sudske prakse o pojmu selektivnosti ([85]). Porezna mjera je *prima facie* selektivna ako se njome odstupa od općeg (ili referentnog) poreznog okvira. U tom pogledu, nužno je procijeniti stavljaju se mjerom određeni poduzetnici u povoljniji položaj u odnosu na druge poduzetnike, koji se nalaze u sličnom pravnom i činjeničnom položaju u svjetlu ciljeva koji se žele ostvariti referentnim poreznim sustavom. Prema sudskoj praksi Suda, *prima facie* selektivna mjera može se opravdati logikom poreznog sustava. Međutim, u tom pogledu mogu se uzeti u obzir samo unutarnji razlozi svojstveni poreznom sustavu, a ne vanjski razlozi povezani s politikom. Ako se *prima facie* selektivna mjera ne može opravdati logikom poreznog sustava, ona bi činila selektivnu prednost i, ako su ispunjeni svi ostali uvjeti iz članka 107. stavka 1. Ugovora, ta mjera čini državnu potporu u smislu te odredbe ([86]).

Porez na nekretnine (IBI)

Referentni okvir

(282) Utvrđivanje referentnog poreznog sustava (ili referentnog okvira) od posebne je važnosti u slučaju poreznih mjera jer se postojanje prednosti može utvrditi samo u usporedbi s „uobičajenim poreznim sustavom" ([87]).

(283) U ovom slučaju kao referentni okvir trebao bi se utvrditi porez na nekretnine, kako je propisano u Kraljevskom zakonodavnom dekretu 2/2004 od 5. ožujka 2004. U skladu s tim zakonom, prema uobičajenim pravilima, poduzetnici, među ostalim pravne i fizičke osobe, podliježu plaćanju poreza na nekretnine za imovinska prava propisana u članku 61. Kraljevskog zakonodavnog dekreta 2/2004 nad ruralnom i urbanom imovinom i nad imovinom s posebnim obilježjima.

Odstupanje od referentnog okvira

(284) U skladu s člankom 60. Kraljevskog zakonodavnog dekreta porez na nekretnine je „objektivni izravni porez koji se obračunava na vrijednost imovine u skladu s uvjetima propisanima u ovom Kraljevskom zakonodavnom dekretu." Oporezivi događaj poreza na nekretnine jest pravo na bilo koje od prava propisanih u članku 61. Kraljevskog zakonodavnog dekreta 2/2004 ([88]) nad ruralnom i urbanom imovinom i nad imovinom s posebnim obilježjima. Porez na nekretnine ne obračunava se na djelatnost već na vrijednost imovine.

(285) U skladu s člankom 19. stavkom 1. točkom (b) Zakona o pošti iz 1998. i člankom 22. stavkom 2. Zakona o pošti iz 2010. društvo Correos u načelu ima pravo na oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti povezane s njegovim uslugama u rezerviranom području (u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998.) ili obvezom pružanja univerzalne usluge (u skladu sa Zakonom o pošti iz 2010.). Iako španjolska tijela tvrde da porez na nekretnine nije izravno povezan s određenom gospodarskom djelatnošću i stoga društvo Correos nije moglo iskoristiti oslobođenje, u praksi je društvo Correos podnijelo pritužbe lokalnim sudovima jer je smatralo da ima pravo na oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine za poštanske urede u određenim općinama.

(286) Oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine koje se primjenjuje na društvo Correos čini odstupanje od općeg poreznog sustava poreza na nekretnine koji se primjenjuje u Španjolskoj i njime se društvu Correos dodjeljuje selektivna prednost. Primjenom oslobođenja od plaćanja poreza društvu Correos, koje sudjeluje u imovinskim transakcijama kao i svi drugi poduzetnici, dodjeljuje se porezna olakšica na koju druga poduzeća nemaju pravo. Stoga se mjerom odstupa od uobičajenog poreznog sustava poreza na nekretnine jer se njome razlikuje među gospodarskim subjektima koji su, u svjetlu cilja poreznog sustava poreza na nekretnine (odnosno imovinskih prava propisanih u članku 61. Kraljevskog zakonodavnog dekreta 2/2004 nad ruralnom i urbanom imovinom) u sličnom činjeničnom i pravnom položaju. ([89])

([85]) Spojeni predmeti C-78/08 to C-80/08, *Paint Graphos i ostali* EU:C:2011:550, točke 49 i dalje.
([86]) Vidjeti predmet C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* EU:C:2001:598.
([87]) Predmeti T-211/04 i T-215/04, *Komisija i Španjolska protiv Vlade Gibraltara i Ujedinjene Kraljevine* EU:T:2008:595, točka 80.
([88]) Administrativno pravo na imovinu ili javne usluge za koje se ta imovina upotrebljava, stvarno pravo na stanovanje, stvarno pravo na upotrebljavanje i pravo vlasništva.
([89]) Vidjeti, među ostalim predmet C-88/03 *Portugal protiv Komisije* EU:C:2006:511, točka 56. Spojeni predmeti C-78/08 do C-80/08 *Paint Graphos*, EU:C:2011:550, točka 49.

Unutarnja logika poreznog sustava

(287) Komisija prethodno zaključuje da je oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine koje se primjenjuje na društvo Correos *prima facie* selektivno. Međutim, još uvijek se mora utvrditi (kako je navedeno u uvodnoj izjavi 281.), može li se oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine opravdati prirodom ili općom strukturom poreznog sustava poreza na nekretnine na način da se dokaže da mjera izravno proizlazi iz osnovnih ili vodećih načela njezina poreznog sustava.

(288) Španjolska nadležna tijela i/ili društvo Correos nisu prije donošenja Odluke o pokretanju postupka iz 2016. ili tijekom službenog istražnog postupka dostavili nikakav argument na temelju kojeg bi se moglo zaključiti da je oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine posljedica primjene nekog vodećeg načela poreznog sustava poreza na nekretnine. Ni Komisija nije mogla utvrditi takvo opravdanje. Unutarnja logika poreznog sustava poreza na nekretnine oporezivanje imovinskih prava propisanih u članku 61. Kraljevskog zakonodavnog dekreta 2/2004 nad ruralnom i urbanom imovinom i nad imovinom s posebnim obilježjima. Primjena ukupnog oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine isključivo na društvo Correos ne uklapa se u logiku poreznog sustava poreza na nekretnine.

Zaključak

(289) Budući da španjolska nadležna tijela nisu tijekom službenog istražnog postupka dostavila nijedan argument kojim bi pobila Komisijinu procjenu, Komisija potvrđuje prethodni zaključak iz Odluke o pokretanju postupka iz 2016. da oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine odobreno društvu Correos čini selektivnu prednost koja se ne može opravdati prirodom i logikom poreznog sustava poreza na nekretnine.

Porez na gospodarske djelatnosti (IAE)

Referentni okvir

(290) U skladu s člankom 78. Kraljevskog zakonodavnog dekreta 2/2004 poduzetnici koji obavljaju gospodarske, poslovne, profesionalne ili umjetničke djelatnosti podliježu plaćanju poreza na gospodarske djelatnosti. Porez na gospodarske djelatnosti za poštanske i telekomunikacijske usluge propisan je u poreznoj skupini 847 „Poštanske i telekomunikacijske usluge" Kraljevskog zakonodavnog dekreta 1175/1990 od 28. rujna. U skladu s time, referentni okvir je porez na gospodarske djelatnosti, kako je propisano u Kraljevskom zakonodavnom dekretu 2/2004 od 5. ožujka 2004.

Odstupanje od referentnog okvira

(291) U bilješci 3. uz poreznu skupinu 847 Kraljevskog zakonodavnog dekreta 1175/1990 predviđeno je da javni poslovni subjekt društvo Correos može platiti samo 50 % poreznog iznosa utvrđenog za poduzetnike iz porezne skupine 847 „Poštanske i telekomunikacijske usluge".

(292) Djelomično oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti koje se primjenjuje na društvo Correos čini odstupanje od poreznog sustava poreza na gospodarske djelatnosti koji se primjenjuje na gospodarske, poslovne, profesionalne i umjetničke djelatnosti općenito i posebno na poštanske i telekomunikacijske usluge. Stoga se može smatrati da se tim izuzećem društvu Correos osigurava selektivna prednost. Budući da se na društvo Correos, koje obavlja gospodarske djelatnosti općenito i posebno poštanske usluge, oslobađa od plaćanja poreza u iznosu od 50 %, ono uživa poreznu povlasticu koju drugi poduzetnici općenito i posebno drugi poštanski operatori nemaju. Stoga se mjerom odstupa od uobičajenog sustava poreza na gospodarske djelatnosti koji se primjenjuje na sve poduzetnike općenito i posebno na pružatelje poštanskih i telekomunikacijskih usluga jer se njome razlikuje između gospodarskih subjekata koji su, s obzirom na cilj poreza na gospodarske djelatnosti (kojim se oporezuje obavljanje gospodarske djelatnosti) u sličnom činjeničnom i pravnom položaju ([90]). Komisija stoga zaključuje da je djelomično oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti koje se primjenjuje na društvo Correos *prima facie* selektivno.

Unutarnja logika poreznog sustava

(293) Stoga je nužno utvrditi, u skladu sa sudskom praksom Suda, može li se oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti odobreno društvu Correos opravdati prirodom ili općom strukturom poreznog sustava poreza na gospodarske djelatnosti na način da se dokaže da mjera izravno proizlazi iz osnovnih ili vodećih načela njezina poreznog sustava.

([90]) Vidjeti, među ostalim predmet C-88/03 *Portugal protiv Komisije* EU:C:2006:511, točka 56.; spojeni predmeti C-78/08 do C-80/08 *Paint Graphos*, EU:C:2011:550, točka 49.

(294) Društvo Correos tvrdi da bi oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti bilo opravdano logikom poreznog sustava poreza na gospodarske djelatnosti jer bi se u skladu s unutarnjom logikom tog sustava oporezivale gospodarske djelatnosti čiji je cilj utjecati na proizvodnju ili distribuciju robe i usluga, a društvo Correos ne obavlja samo gospodarske djelatnosti proizvodnje robe i usluga već i djelatnosti pružanja javnih usluga, kao što su obveza pružanja univerzalne usluge, koje nemaju gospodarsku svrhu (vidjeti uvodnu izjavu 70.).

(295) Komisija se ne može složiti s tom tvrdnjom. Izvršavanje obveze pružanja univerzalne usluge gospodarska je djelatnost i oslobođenje od plaćanja poreza koje se odnosi na tu obvezu trebalo bi se smatrati državnom potporom koja bi mogla biti spojiva ako bi bila u skladu s pravilima o spojivosti usluga od općeg gospodarskog interesa. Čini se da taj argument u suprotnosti sa zahtjevom društva Correos da se oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine i poreza na gospodarske djelatnosti ne ocjenjuju u svjetlu Zakona o pošti iz 1998. ili 2010. kojima se društvu Correos povjerava obveza pružanja univerzalne usluge već izravnim upućivanjem na zakonodavstvo kojim je uređen svaki od tih poreza (vidjeti uvodnu izjavu 66.). Komisija napominje u tom pogledu da društvo Correos nije tvrdilo da bi oslobođenja od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti činila naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge.

(296) Komisija stoga smatra da nije dokazano da bi oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarsku djelatnost bilo opravdano logikom poreznog sustava poreza na gospodarske djelatnosti.

Zaključak

(297) Komisija potvrđuje prethodni zaključak donesen u Odluci o pokretanju postupka iz 2016. da djelomično oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti odobreno društvu Correos čini selektivnu prednost koja se ne može opravdati prirodom i logikom poreznog sustava poreza na gospodarske djelatnosti.

7.2.1.3. ***Narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu***

(298) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 204., bilo kakvom mjerom u korist društva Correos moglo bi se utjecati na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama.

7.2.1.4. ***Zaključak***

(299) Na temelju prethodno navedenih razmatranja, Komisija potvrđuje svoju prethodnu procjenu da oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine i poreza na gospodarske djelatnosti odobrena društvu Correos ispunjavaju kumulativne kriterije o državnim potporama i stoga čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

7.2.2. POSTOJEĆA ILI NOVA POTPORA

(300) Kada je riječ o oslobođenju od plaćanja poreza na nekretnine, društvo Correos ostvarilo je oslobođenja od plaćanja poreza od 2008. do 2013., odnosno nakon pristupanja Španjolske Uniji 1986. Stoga se oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine ne može smatrati postojećom potporom.

(301) Kada je riječ o oslobođenju od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti, porez je uveden člancima od 79. do 92. Zakona 39/1988 o lokalnim financijama od 28. prosinca 1988. Porez je uveden nakon pristupanja Španjolske Uniji. Stoga se oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti ne može smatrati postojećom potporom.

(302) Može se napomenuti da španjolska nadležna tijela i/ili Correos tvrde da je oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti postojeća potpora jer bi proizlazilo od takozvane kvote dozvola koja je bila modalitet poreza na djelatnosti i tržišne i industrijske koristi donesenog Dekretom 3313/1966 od 29. prosinca 1966. (vidjeti uvodne izjave 71. i 103.).

(303) Španjolska nadležna tijela nisu Komisiji dostavila informacije kojima bi se dokazao kontinuitet između poreza na djelatnosti i tržišne i industrijske koristi iz 1966. i poreza na gospodarske djelatnosti iz 1998. kojim je uveden specifičan sustav (vidjeti uvodne izjave od 42. do 44.). Nadalje, čak i ako se pretpostavi da je porez na gospodarske djelatnosti uveden 1988. mogao proizaći iz poreza na djelatnosti i tržišne i industrijske koristi iz 1966., Komisija napominje da španjolska nadležna tijela priznaju i da je društvo Correos uživalo potpuno

oslobođenje od plaćanja poreza na djelatnosti i tržišne i industrijske koristi kada je bilo upravno tijelo zbog svoje prirode (uvodna izjava 103.). Društvo Correos bilo je upravno tijelo do 1990. (vidjeti uvodnu izjavu 22.) pa stoga *a priori* nikada nije moralo plaćati porez na djelatnosti i tržišne i industrijske koristi iz 1996., a poreznim sustavom poreza na gospodarske djelatnosti društvo Correos jasno je razvrstano u posebnu oporezivu kategoriju i u okviru te kategorije uživalo je smanjenje plativog iznosa od 50 %.

(304) Komisija stoga ostaje pri stajalištu da oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti ne čini postojeću potporu.

7.2.3. ZAKONITOST MJERE POTPORE

(305) Komisija napominje da oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine i poreza na gospodarske djelatnosti nisu prijavljena u skladu s člankom 108. stavka 3. Ugovora.

(306) Stoga oslobođenja od plaćanja poreza odobrena društvu Correos čine nezakonitu potporu u smislu članka 1. točke (f) Uredbe 2015/1589.

7.2.4. SPOJIVOST S UNUTARNJIM TRŽIŠTEM

(307) Državna potpora smatra se spojivom s unutarnjim tržištem ako se može razvrstati u jednu od kategorija iz članka 107. stavka 2. Ugovora ([91]) i može se smatrati spojivom s unutarnjim tržištem ako Komisija zaključi da pripada u jednu od kategorija iz članka 107. stavka 3. Ugovora ([92]). Međutim, država članica koja je dodijelila potporu snosi teret dokazivanja da je državna potpora koju je dodijelila spojiva s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavcima 2. ili 3. Ugovora.

(308) Komisija primjećuje da se oslobođenjem od plaćanja poreza na nekretnine i poreza na gospodarske djelatnosti društvo Correos oslobađa troškova koje bi inače moralo snositi tijekom svakodnevnog upravljanja ili obavljanja uobičajenih aktivnosti. Drugim riječima, ta oslobođenja čine operativnu potporu bez vremenskog ograničenja. Općenito je pravilo da se operativna potpora ne može smatrati spojivom s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavcima 2. ili 3. Ugovora.

(309) Nadalje, španjolska nadležna tijela nisu, prije donošenja Odluke o pokretanju postupka iz 2016. ili tijekom službenog istražnog postupka, iznijela argumente kojima bi pokazala da bi oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine ili gospodarske djelatnosti odobrena društvu Correos mogla biti obuhvaćena iznimkama iz članka 107. stavaka 2. ili 3. Ugovora.

(310) Španjolska nadležna tijela nisu prije donošenja Odluke o pokretanju postupka iz 2016. ili tijekom službenog istražnog postupka dostavila ni obrazloženje zašto bi oslobođenja od poreza na nekretnine ili poreza na gospodarske djelatnosti (koja se primjenjuju u svakom slučaju ne samo na usluge od općeg gospodarskog interesa, već i na čisto gospodarske djelatnosti) mogla biti spojiva u skladu s člankom 106. stavkom 2.

7.2.5. ZAKLJUČAK

(311) S obzirom na navedeno, Komisija smatra da oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine i poreza na gospodarske djelatnosti čine nespojivu državnu potporu i da bi trebalo osigurati povrat odgovarajućih iznosa.

(312) Društvo Correos tvrdi u tom pogledu da čak i ako Komisija zaključi da su oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine nespojiva, nije moguće ostvariti njihov povrat zbog načela *res judicata* koje bi prema Correosu značilo da se presuda španjolskog vrhovnog suda više ne može dovesti u pitanje (vidjeti uvodnu izjavu 69.).

(313) Komisija se ne slaže s mišljenjem društva Correos o tome.

([91]) Iznimke predviđene člankom 107. stavkom 2. Ugovora odnose se na sljedeće: (a) potpore socijalnog karaktera koje se dodjeljuju pojedinim potrošačima; (b) potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili drugih izvanrednih događaja i (c) potpore koje se dodjeljuju gospodarstvu određenih područja Savezne Republike Njemačke.

([92]) Iznimke predviđene člankom 107. stavkom 3. Ugovora odnose se na sljedeće: (a) potpore za poticanje razvoja određenih područja; (b) potpore za određene važne projekte od zajedničkog europskog interesa ili za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu neke države članice; (c) potpore za razvoj određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja; (d) potpore za promicanje kulture i očuvanje baštine i (e) druge vrste potpora koje Vijeće odredi svojom odlukom.

(314) Prvo, španjolski vrhovni sud nije odlučio o postojanju ili nepostojanju potpore u oslobođenjima od plaćanja poreza na nekretnine koja su odobrili lokalni sudovi (vidjeti uvodne izjave 40. i 41.). Jedini zaključak vrhovnog suda bio je da oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine nisu bila opravdana. Kako su objasnila španjolska nadležna tijela, ni Sud nije imao ovlasti naložiti povrat. Stoga se u ovom kontekstu ne može pozivati na *res judicata* budući da ne postoji presuda u kojoj je zaključeno da društvo Correos ne bi trebalo vratiti odgovarajuće iznose.

(315) Drugo, procjena spojivosti potpore u isključivoj je nadležnosti Komisije i ako postoji državna potpora, nacionalni sudovi nisu se mogli izjasniti o spojivosti i povratu.

(316) Povrat potpore za oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine u nominalnom iznosu odgovara iznosu oslobođenja koja su društvu Correos odobrili lokalni sudovi od 2008. do 2013. i iznosi 752 840,50 EUR. Stvarni iznosi koje treba vratiti uključivat će kamate od datuma kada je društvu Correos isplaćen svaki povrat poreza do njihova stvarnog povrata.

(317) Iznos povrata za djelomično oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti u nominalnom iznosu odgovara ukupnom iznosu smanjenja tog poreza odobrenom društvu Correos od 2004. do 2017.: 113 591,24 EUR. Stvarni iznos za povrat uključivat će kamate od datuma kada je društvo Correos platilo smanjeni iznos poreza na gospodarske djelatnosti do njihova stvarnog povrata.

7.3. *TRI POVEĆANJA KAPITALA ODOBRENA 2004., 2005. I 2006.*

7.3.1. DRŽAVNE POTPORE U SMISLU ČLANKA 107. STAVKA 1. UGOVORA

(318) Španjolska tijela tvrdila su da su tri povećanja kapitala odobrena društvu Correos 2004. (16 milijuna EUR), 2005. (16 milijuna EUR) i 2006. (16 milijuna EUR) u skladu s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu i stoga ne čine državnu potporu.

(319) Španjolska nadležna tijela tvrde da su ta povećanja kapitala bila dio strateškog poslovnog plana društva Correos za razdoblje od 2001. do 2006. kako bi se nadoknadilo slabljenje tržišta poštanskih usluga. To je uključivalo ulaganja u infrastrukturu društva Correos, ustrojstvenu strukturu i postupak automatizacije.

(320) Na temelju sumnji koje je Komisija izrazila u Odluci o pokretanju postupka iz 2016. španjolska tijela dostavila su Komisiji dodatne argumente u korist usklađenosti s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu (vidjeti odjeljak 4.1.3.), odnosno:

— izgledi društva Correos bili su u trenutku ulaganja dobri na temelju *ex-ante* višegodišnjih planova. U višegodišnjim planovima za razdoblje od 2004. do 2006. predviđeno je posebno poboljšanje profitabilnosti društva Correos u odnosu na stabilnost dobiti bez ulaganja. U tom smislu povećanja kapitala bila su ključni element za postizanje *ex-ante* predviđene profitabilnosti društva,

— modernizacija društva bila je dosljedna poslovna odluka koju bi podržao svaki dioničar, posebno jer je za razdoblje od 2004. do 2006. aktivnost ulaganja bila veća od prosjeka u razdoblju 1994. do 2004. i stoga su povećanja kapitala bila dio odgovora na potrebu za dodatnim financiranjem,

— trgovačko društvo ostvarilo je dobit nakon ulaganja (čak i ako se isključi naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge koju je primilo društvo Correos),

— u *ex-post* neovisnoj studiji (društva Ernst & Young) utemeljenoj na *ex-ante* podacima zaključeno je da je očekivani povrat ulaganja španjolske države u društvo Correos veći od troška kapitala u vrijeme ulaganja.

(321) Komisija se slaže da su ulaganja u društvo Correos koja je djelomično financirala španjolska država uobičajena za mjere modernizacije koje se poduzimaju u poštanskom sektoru kao odgovor na smanjenje tržišta poštanskih pošiljaka. Odluke države temeljile su se na višegodišnjim planovima u kojima je nedvojbeno predviđeno poboljšanje profitabilnosti društva Correos i to je dodatno potvrđeno činjenicama. U studiji društva Ernst & Young potvrđuje se i da je ulaganje bilo racionalna gospodarska odluka u to vrijeme.

7.3.2. ZAKLJUČAK

(322) Komisija zaključuje da se može smatrati da su ulaganja dodatnog kapitala u razdoblju od 2004. do 2006. u skladu s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu i stoga ne čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

7.4. *NAKNADE ODOBRENE DRUŠTVU CORREOS ZA ORGANIZACIJU IZBORA*

7.4.1. DRŽAVNE POTPORE U SMISLU ČLANKA 107. STAVKA 1. UGOVORA

7.4.1.1. ***Mjera koja se može pripisati državi i financira se iz državnih sredstava***

(323) Naknada se plaća izravno iz državnog proračuna, može se pripisati državi i financira se iz državnih sredstava.

7.4.1.2. ***Selektivna ekonomska prednost u korist poduzetnika***

A. **Pojam poduzetnika**

(324) Iz sudske prakse proizlazi da se članak 107. UFEU-a ne primjenjuje ako država djeluje „izvršavanjem javne ovlasti” ([93]) ili ako javni subjekti djeluju „u svojem svojstvu kao tijela javne vlasti” ([94]). Može se smatrati da subjekt djeluje izvršavanjem javnih ovlasti ako je predmetna djelatnost zadaća koja čini dio temeljnih zadaća države ili je povezana s tim funkcijama na temelju svoje prirode, cilja i pravila kojima podliježe ([95]). Općenito govoreći, osim ako predmetna država članica nije odlučila uvesti tržišne mehanizme, djelatnosti koje u osnovi čine dio isključivih prava službenog tijela, a koje obavlja država, nisu gospodarske djelatnosti.

(325) U ovom slučaju usluge koje pruža društvo Correos dio su obveze države da uređuje i organizira izborni postupak u kojem se priznaje pravo glasovanja osobno ili poštom. Španjolska nadležna tijela i društvo Correos tvrde da bi se sve djelatnosti koje društvo Correos obavlja u kontekstu organizacije izbora trebale smatrati dijelom isključivog prava države i da se društvo Correos stoga ne bi trebalo smatrati poduzetnikom kada obavlja te djelatnosti [vidjeti uvodne izjave od 79. do 81., 118. i 199.).

(326) Komisija smatra da su sve djelatnosti koje su izravno povezane s postupkom glasovanja kao što je postupanje s glasačkim listićima, slanje materijala Ureda za popis birača (npr. prijave na popis birača) i prikupljanje izborne dokumentacije nakon zbrajanja temeljne zadaće države. Komisija se stoga slaže sa španjolskim nadležnim tijelima da se te djelatnosti ne mogu smatrati gospodarskim djelatnostima i da njihovo financiranje ne čini državnu potporu jer se u pogledu tih djelatnosti ne može smatrati da je društvo Correos poduzetnik.

(327) Međutim, situacija je drugačija u pogledu postupanja s izbornim materijalom koji šalju politički kandidati. U svojoj odluci o Poste Italiane ([96]) Komisija je smatrala da dostava izbornog materijala koju društvo Poste Italiane obavlja po sniženoj subvencioniranoj cijeni čini gospodarsku djelatnost i da stoga naknada za tu uslugu čini državnu potporu. Ta mjera vrlo je slična talijanskom sustavu (tj. kandidati mogu slati brošure glasačima po nižim cijenama podložno određenim uvjetima i država poštanskom operatoru nadoknađuje preostali trošak) i jasno je odvojiva od negospodarskih djelatnosti koje su izravno povezane s glasačkim postupkom koji obavlja društvo Correos. U skladu s time, u pogledu postupanja s izbornim materijalom koji šalju politički kandidati, društvo Correos trebalo bi se smatrati poduzetnikom za potrebe članka 107. stavka 1. Ugovora.

([93]) Predmet 118/85 *Komisija protiv Italije* EU:C:1987:283, točke 7. i 8.
([94]) Predmet C-30/87 *Bodson* EU:C:1988:225, točka 18.
([95]) Vidjeti, posebno, predmet C-364/92 *SAT* EU:C:1994:7, točka 30. i predmet C-343/95 *Calì & Figli* EU:C:1997:160, točke od 22. do 23.
([96]) Vidjeti Odluku Komisije u predmetu SA.33989 (2012/NN) koju je Italija provela u korist društva Poste Italiane.

(328) S obzirom na sadržaj usluge, ostali poštanski operatori također bi trebali moći pružati tu uslugu u zamjenu za državnu naknadu ([97]). To dokazuje činjenica da kandidati na izborima trenutačno za slanje brošura upotrebljavaju sustav koji je uspostavila država (i stoga biraju društvo Correos) jer moraju platiti samo nisku cijenu po pošiljci. Međutim, ako žele poslati više pošiljki po građaninu, moraju platiti punu cijenu i u tom slučaju mogu izabrati hoće li upotrijebiti društvo Correos ili druge poštanske operatore (posebno u gradskim područjima).

B. **Ekonomska prednost**

(329) Naknadom koja je odobrena društvu Correos za postupanje s izbornim materijalom koji šalju politički kandidati predviđeno je pokrivanje svih ili dijela neto troškova koji nastaju društvu Correos pri obavljanju predmetne usluge. Bez te naknade, društvo Correos moralo bi samo snositi te troškove. Naknadom se stoga društvu Correos dodjeljuje prednost jer se ono oslobađa opterećenja koje bi inače moralo snositi da nema te naknade.

C. **Selektivnost**

(330) Mjera je nedvojbeno selektivna jer koristi samo jednom poduzetniku: društvu Correos.

7.4.1.3. ***Narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu***

(331) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 204., bilo kakvom mjerom u korist društva Correos moglo bi se utjecati na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama.

7.4.1.4. ***Zaključak***

(332) Komisija smatra da financiranje dostave izbornog materijala za kandidate na izborima čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

7.4.2. POSTOJEĆA ILI NOVA POTPORA

(333) Španjolska nadležna tijela i društvo Correos smatraju (vidjeti uvodne izjave od 83. do 85. i 121.) da ako financiranje dostave izbornog materijala za kandidate na izborima čini državnu potporu, onda je to postojeća potpora jer prethodi pristupanju Španjolske Europskoj ekonomskoj zajednici 1986.

(334) Španjolska nadležna tijela posebno objašnjavaju da naknada odobrena kandidatima na izborima za dostavu izbornog materijala postoji od 1977. i nije znatno izmijenjena.

(335) Na temelju informacija koje su dostavila španjolska nadležna tijela, Komisija napominje da su u sustavu iz 1977. predviđene fiksne niske cijene koje su se primjenjivale na sve izbore (lokalne, regionalne, nacionalne i one u Uniji). Društvo Correos primilo je za svake izbore i djelomično financiranje svih troškova dostave u čitavom razdoblju.

(336) Komisija zaključuje da financiranje dostave izbornog materijala za kandidate na izborima čini postojeću potporu u smislu članka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2015/1589.

7.4.3. ZAKLJUČAK

(337) Naknada odobrena društvu Correos za dostavu izbornog materijala koji šalju politički kandidati čini postojeću potporu i zasebno će se rješavati u skladu s člancima 17., 18. i 19. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999. ([98])

([97]) U skladu sa stavkom 13. Komunikacije Komisije o uslugama od općeg gospodarskog interesa: „Odlukom tijela javne vlasti da se trećim stranama ne dopusti pružanje određene usluge (na primjer, zbog toga što ono želi pružati tu uslugu) ne isključuje se postojanje gospodarske djelatnosti."

([98]) Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

8. **SAŽETI ZAKLJUČCI**

(338) Naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa zakonom o pošti iz 1998., oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine (IBI) i poreza na gospodarske djelatnosti (IAE) i naknada odobrena društvu Correos za dostavu izbornog materijala čine mjere potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora jer se njima društvo Correos oslobodilo troškova koje uobičajeno snose privatni poduzetnici.

(339) Tri povećanja kapitala odobrena 2004., 2005. i 2006. ne čine potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora jer je država djelovala u skladu s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu.

(340) Komisija zaključuje da je Španjolska nezakonito provodila mjere potpore iz uvodne izjave 338. protivno članku 108. stavku 3. Ugovora, osim naknade odobrene društvu Correos za dostavu izbornog materijala političkih kandidata koja čini postojeću potporu.

(341) Naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. čine nespojivu potporu u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora u mjeri u kojima je njima društvu Correos isplaćena prekomjerna naknada.

(342) Oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine (IBI) i poreza na gospodarske djelatnosti (IAE) čine nespojivu potporu.

(343) Naknada odobrena društvu Correos za dostavu izbornog materijala koji šalju politički kandidati čini postojeću potporu i zasebno će se rješavati u skladu s člancima 17., 18. i 19. Uredbe (EZ) br. 659/1999.

9. **POVRAT SREDSTAVA**

(344) U skladu s Ugovorom i ustaljenom sudskom praksom Suda Komisija je nadležna odlučiti da predmetna država članica mora ukinuti ili izmijeniti potporu ako utvrdi da ona nije spojiva s unutarnjim tržištem ([99]). Sud je isto tako dosljedno smatrao da je svrha obveze države članice da ukine potporu koju Komisija smatra nespojivom s unutarnjim tržištem ponovno uspostaviti prethodno stanje ([100]).

(345) U tom kontekstu Sud je utvrdio da je taj cilj ostvaren kada primatelj vrati iznose koji su mu dodijeljeni na temelju nezakonite potpore, čime će izgubiti prednost pred konkurentima koju je uživao na tržištu te će se ponovno uspostaviti stanje koje je postojalo prije isplate potpore ([101]).

(346) U skladu sa sudskom praksom u članku 16. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2015/1589 navodi se: „Kada se u slučajevima protuzakonite potpore donesu negativne odluke, Komisija donosi odluku kojom se od dotične države članice zahtijeva da poduzme sve potrebne mjere za povrat sredstava potpore od korisnika […].”

(347) Stoga, budući da su naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. (u mjeri u kojima je njima društvu Correos isplaćena prekomjerna naknada) i oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine (IBI) i poreza na gospodarske djelatnosti (IAE) provedene protivno članku 108. Ugovora i moraju se smatrati nezakonitom i nespojivom potporom, potrebno je ostvariti njihov povrat u cilju ponovne uspostave stanja koje je postojalo na tržištu prije njihova odobravanja.

(348) Nominalni iznosi povrata koji odgovaraju različitim nespojivim mjerama potpore iznose 166,112 milijuna EUR za naknade za obvezu pružanja univerzalne usluge odobrene društvu Correos u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998. (vidjeti uvodnu izjavu 267.), 752 840,50 EUR za oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine (vidjeti uvodnu izjavu 316.) i 113 591,24 EUR za djelomično oslobođenje od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti (vidjeti uvodnu izjavu 317.).

([99]) Vidjeti predmet C-70/72 *Komisija protiv Njemačke* [1973.] ECR 813, točka 13.
([100]) Vidjeti spojene predmete C-278/92, C-279/92 i C-280/92 *Španjolska protiv Komisije* [1994.] ECR I-4103, točka 75.
([101]) Vidjeti predmet C-75/97 *Belgija protiv Komisije* [1999.] ECR I-030671 točke 64. i 65.

(349) Povratom bi trebalo biti pokriveno razdoblje od trenutka kada je nastala prednost za korisnika, odnosno kada je potpora stavljena na raspolaganje korisniku, do njezina stvarnog povrata, a na iznose koje treba vratiti obračunava se kamata sve do stvarnog povrata. Mogu se uzeti u obzir i porezne prilagodbe kako je navedeno u uvodnim izjavama od 268. do 269.,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Iznos od 317,387 milijuna EUR dodijeljen društvu Correos u obliku naknada za obvezu pružanja univerzalne usluge u skladu sa Zakonom o pošti iz 1998., koji je Španjolska provela protivno članku 108. stavku 3. Ugovora, čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

Od iznosa navedenog u prethodnom stavku 166 112 milijuna EUR nespojivo je s unutarnjim tržištem jer čini prekomjernu naknadu društvu Correos.

Članak 2.

Državna potpora u iznosu od 752 840,50 EUR dodijeljena društvu Correos u obliku oslobođenja od plaćanja poreza na nekretnine (*Impuesto sobre Bienes Inmuebles*), koju je Španjolska nezakonito provela protivno članku 108. stavku 3. Ugovora, nespojiva je s unutarnjim tržištem.

Članak 3.

Državna potpora u iznosu od 113 591,24 EUR dodijeljena društvu Correos u obliku oslobođenja od plaćanja poreza na gospodarske djelatnosti (*Impuesto de Actividades Económicas*), koju je Španjolska nezakonito provela protivno članku 108. stavku 3. Ugovora, nespojiva je s unutarnjim tržištem.

Članak 4.

Uplate kapitala društvu Correos koje je Španjolska izvršila 2004., 2005. i 2006. ne čine potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

Članak 5.

Državna potpora u obliku naknade odobrene društvu Correos za dostavu izbornog materijala čini postojeću potporu u smislu članka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2015/1589.

Članak 6.

1. Španjolska osigurava povrat nespojive potpore dodijeljene u okviru mjera iz članaka 1. i 2. i 3.

2. Iznos državne potpore iz članka 1. drugog podstavka može se dodatno smanjiti oduzimanjem poreza plaćenog na zaprimljenu potporu pod uvjetom da korisnik više neće moći uživati daljnje smanjenje poreza kako je navedeno u stavku 50. obavijesti o povratu.

3. Na iznose koji se moraju vratiti obračunavaju se kamate od datuma kad su stavljeni na raspolaganje korisniku do datuma njihova stvarnog povrata.

4. Kamate se obračunavaju na temelju složenog kamatnog računa u skladu s Poglavljem V. Uredbe (EZ) br. 794/2004.

5. Španjolska obustavlja sva preostala plaćanja potpore iz članaka 1., 2. i 3., s učinkom od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 7.

1. Povrat potpore iz članaka 1., 2. i 3. stupa na snagu odmah i odmah proizvodi učinak.

2. Španjolska osigurava provedbu ove Odluke u roku od četiri mjeseca od datuma obavijesti.

Članak 8.

1. U roku od dva mjeseca od objave ove Odluke, Španjolska Komisiji dostavlja sljedeće podatke:

(a) ukupni iznos (glavnicu i kamatu na iznos povrata) čiji je povrat potrebno tražiti od korisnika;

(b) detaljan opis već poduzetih i planiranih mjera kojima će se ispuniti uvjeti iz ove Odluke;

(c) dokumente kojima se dokazuje da je korisnicima naložen povrat potpore.

2. Španjolska izvješćuje Komisiju o napretku nacionalnih mjera poduzetih radi provedbe ove Odluke do potpunog povrata potpore iz članaka 1., 2. i 3. Na zahtjev Komisije, ona odmah dostavlja informacije o već poduzetim mjerama i mjerama planiranim radi usklađivanja s ovom Odlukom. Dostavlja i detaljne podatke o iznosima potpore i kamatama na iznos potpore koje je korisnik već vratio.

Članak 9.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Španjolskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. srpnja 2018.

Za Komisiju

Margrethe VESTAGER

Članica Komisije